

Vili Petäjaniemi

KATAFALKKI LANGINKOSKEN KIRKKOON

Kirkkoarkkitehtuuria mukaileva kaluste
siunaustilaisuuksiin

Opinnäytetyö
Sisustusarkkitehtuuri ja kalustesuunnittelu

2018

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Vili Petäjaniemi	Muotoilija (AMK)	Marraskuu 2018
Opinnäytetyön nimi		80 sivua 11 liitesivua
Katafalkki Langinkosken kirkkoon – Kirkkoarkkitehtuuria mukaileva kaluste siunaustilaisuuksiin		
Toimeksiantaja		
Kotka-Kymin seurakunta		
Ohjaaja		
Saara Renvall, Tuija Laurila		
Tiivistelmä		
<p>Tässä opinnäytetyössä suunniteltiin toteuttamiskelpoinen katafalkki eli alusta, missä ruu- misarkku on siunaustilaisuudessa, Langinkosken kirkkoon Kotkaan. Samalla perehdytään myös suomalaiseen siunaustilaisuuteen ja siihen mitä on otettava huomioon, kun suunnitel- laan kalusteita kirkkoon. Työn tilaajana on Kotka-Kymin seurakunta ja toiveena oli suunni- tella kevyt yhden ihmisen siirrettävissä oleva kaluste, jossa olisi myös tilaa laskettaville ku- kille. Toiveissa oli myös mahdollisuus varastoida katafalkki mahdollisimman pieneen tilaan, ja että se olisi harmoniassa muun tilan kanssa.</p> <p>Työn tutkimusongelmana oli yhdistää ergonominen käytettävyys, helppo varastoitavuus pieneen tilaan ja esteettisyys. Lopullisen suunnitelman on tarkoitus vastata tähän ongel- maan. Työn tutkimuskysymys on: miten yhdistää käytännölliset ja esteettiset vaatimukset suunnittelussa? Tarkoituksena on toisin sanoen kartoittaa, mitä esteettisiä ja käytännöllisiä tekijöitä on otettava huomioon ja miten ne voidaan yhdistää parhaan mahdollisen lopputu- loksen saamiseksi. Kysymyksiin vastaamiseksi on tutkittu siunaustilaisuutta eli toimintaa, joka katafalkin ympärillä tapahtuu, pohdittu alakysymyksenä estetiikan merkitystä siunausti- laisuudessa, kerätty referenssikohteita arkkitehtuuriltaan merkittävistä kirkoista ja vertailtu niitä sekä analysoitu katafalkkia funktioanalyysin keinoin.</p> <p>Työn tuloksena on syntynyt suunnitelma, jossa on pyritty vastaamaan tutkimusongelmaan parhaalla mahdollisella tavalla jakamalla aikaisemmin kokonainen kaluste moduuleiksi, joissa toiminnalliset, ergonomiset ja esteettiset vaatimukset kohtaavat. Tässä työssä mo- duuli on kevyt ja mitoitukseltaan ergonominen, mutta kuitenkin kokonaisuutena ehyt, tilaan sopiva ja tukevarakenteinen.</p> <p>Tästä opinnäytetyöstä syntyneet suunnitelmat on luovutettu Kotka-Kymin seurakunnalle toteuttamista varten. Opinnäytetyössä saavutettuja tuloksia ja päätelmiä tilan, kalusteen ja toiminnan suhteesta pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa, kun suunnitellaan mitä ta- hansa kalusteita olemassa oleviin tai uusiin kirkkotiloihin.</p>		
Asiasanat		
Katafalkki, hautajaiset, kirkkoarkkitehtuuri, kalustesuunnittelu		

Author (authors)	Degree	Time
Vili Petäjaniemi	Bachelor of Culture And Arts	November 2018
Thesis title		
Catafalque for Langinkoski church Furniture conforming to church architecture for funerals		80 pages 11 pages of appendices
Commissioned by		
Parish of Kotka-Kymi		
Supervisor		
Saara Renvall, Tuija Laurila		
Abstract		
<p>The objective of this thesis was to design a new viable catafalque, a platform supporting the coffin during a funeral service, for Langinkoski church in Kotka. At the same time, the thesis also discusses Finnish funeral traditions and what needs to be considered when designing furniture for churches. The study was commissioned by the Parish of Kotka-Kymi, and they wished to have a catafalque which would be light-weight and ergonomic, and could be operated by one person. Additional requests were that it would have a stand for flowers, allow storage in a small space and be in dialogue with the surrounding space.</p> <p>The research problem of the thesis was how to combine ergonomic usability, easy storage in small spaces and aesthetics. The final plans are intended to answer this problem. The research question of the thesis was, "How to connect functional and aesthetical demands in the design". Consequently, the purpose was to survey what aesthetical and functional factors need to be considered and how they can be connected in the best possible way. To answer these questions I have made researches about Finnish funeral habits, pondered the meaning of space in funeral, collected references in churches which are significant by their architecture and compared them and analyzed catafalque as designed object with function analysis.</p> <p>As a result of this work, plans were created to answer the research problem in the best possible way by dividing a previously complete piece of furniture into modules in which functional, ergonomic and aesthetic requirements meet. The module is light and ergonomic, yet intact and sturdy, having dialogue with the space.</p> <p>Plans created as part of this thesis have been handed over to the Parish of Kotka-Kymi for implementation. The results and conclusion of this thesis regarding the relationship between space, furniture and functions can be utilized in the future when designing any furniture for existing or new church premises.</p>		
Keywords		
catafalque, funeral, church architecture, furniture design		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	8
2	TOIMEKSIANTO	9
2.1	Työn tilaaja	9
2.2	Suomen evankelis-luterilainen kirkko	9
2.3	Langinkosken kirkko	10
3	TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT.....	12
3.1	Käsitekartta ja viitekehys	12
3.2	Tutkimuskysymys	13
3.3	Tutkimusmenetelmät	14
3.3.1	Havainnointi	14
3.3.2	Funktioanalyysi	15
3.3.3	Semioottinen analyysi	16
4	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	17
4.1	Suomalainen siunaustilaisuus	17
4.1.1	Suomen evankelis-luterilaisen kirkon rooli.....	19
4.1.2	Hautautavat.....	20
4.1.3	Hautajaiskulttuurin kehitys	22
4.1.4	Hautajaisten merkitys.....	23
4.2	Kirkkoarkkitehtuuri	25
4.2.1	50-luvun kirkkoarkkitehtuuri Suomessa	26
4.2.2	Arkkitehtuuri ja kuolema.....	28
4.3	Langinkosken kirkon arkkitehtuuri ja vanha katafalkki.....	28
4.4	Referenssikohteiden analysointi	32
4.4.1	Kallion kirkon katafalkki.....	33
4.4.2	Viialan kirkon katafalkki.....	35
4.4.3	Alppilan kirkon katafalkki.....	38
4.4.4	Lauttasaaren kirkon katafalkki	40

4.4.5	Salokunnan kirkon katafalkki	44
4.4.6	Kannelmäen kirkon katafalkki	47
4.4.7	Analysointi ja vertailu	50
4.5	Katafalkin funktioanalyysi	51
5	SUUNNITTELUPROSESSI	53
5.1	Ideointi ja luonnostelu	53
5.2	Modulaarinen katafalkki	55
5.2.1	Mitoitus	56
5.2.2	Jalkarakenne	58
5.2.3	Kansi	60
6	LOPULLINEN SUUNNITELMA	64
7	YHTEENVETO	68
8	POHDINTA	70
	LÄHTEET	71

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Sähköpostikysely eri kirkkoihin katafalkeista

Liite 2. Piirustusluettelo

Liite 3. Konseptivaihtoehdot

Liite 4. Sivuprojektio katafalkista alttarilla

Liite 5. Katafalkin kansiosa ja tukirakenteet

Liite 6. Jalkarakenne, moduuli 1

Liite 7. Jalkarakenne, moduuli 2

Liite 8. Jalkarakenne, moduuli 3

Liite 9. Jalkarakenne, moduuli 4

Liite 10. Kiinnitys

Liite 11. Säilytysvaunu

KÄSITELUETTELO

Evankelis-luterilainen kirkko (The Evangelical lutheran church)

Jäsenmäärältään suurin Suomessa toimiva uskonnollinen yhdyskunta (Evankelisluterilainen kirkko 2017a). Suomessa sillä on julkisoikeudellinen asema. Evankelis-luterilainen kirkko saa erillistä valtion rahoitusta hautaustoimeen, väestökirjanpitoon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyviin tehtäviin (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018).

Hautajaiset/Siunaustilaisuus (Funeral)

Tilaisuus joka järjestetään yleensä kirkossa tai kappelissa. Vainaja siunataan tavallisesti tietyn kaavan mukaan: alkusoitto, virsi, alkusiunaus, psalmi, rukous, raamatunluku, puhe, siunaaminen, esirukous, Isä meidän -rukous, Herran siunaus ja virsi. Saattoväki seisoo, kun lausutaan uskontunnustus, pappi siunaa vainajan ja kun pappi heittää hiekkaa arkun päälle. Hautausmessussa eli ehtoollisen vieton sisältävässä hautausjumalanpalveluksessa nouseaan seisomaan useammin. Siunaustilaisuudessa on kaavojen lisäksi paljon huomioon otettavia etikettisääntöjä esimerkiksi pukeutumiseen liittyen. Tilaisuuden jälkeen vainaja joko haudataan tai siirretään tuhkausta varten krematorioon ja uurnan lasku haudaan tapahtuu myöhemmin. Seremonia voidaan toimittaa myös siviilimenoin. (Lampinen 2006, 43–52.)

Hautausmaa (Cemetery)

Alue, jonne vainajat haudataan. Hautausmailla on tavallisesti kolmenlaisia hautoja: arkkuhauta, uurnahauta ja muistolehto. Suomessa säädösten mukaan haudat luovutetaan määrääjäksi. (Aaltonen, Palo, Rimpiläinen, Rintala, Ruotsalo, Särkiö 2005, 71.)

Hautaustoimi

Hautausmaiden ylläpitoon liittyvät säädökset ja ohjeet. Hautaustoimella on yhteiskunnallinen ja kirkollinen tehtävä. Hautaustoimessa huomioon otettavia säädöksiä ja asetuksia on hautaustoimilain lisäksi lukuisissa laeissa ja asetuksissa. (Aaltonen, Palo, Rimpiläinen, Rintala, Ruotsalo, Särkiö 2005, 189–195.)

Katafalkki (Catafalque)

Ruumisarkkukoroke, joka yleensä on erillinen rakennelma, jota varastoidaan muualla ja jonka suntio siirtää alttarin eteen (Ijäs 2018).

Krematorio (Crematorium)

Rakennus, jossa toimitetaan tuhkauksia (Kielitoimiston sanakirja 2018). Suomen lain mukaan krematoriota ei saa pitää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi ja krematorion ylläpitäjän on pidettävä luetteloa krematoriossa poltetuista vainajista henkilötunnuksineen. Julkisyhteisöillä, uskonnollisilla yhteisöillä tai muulla rekisteröidyllä yhteisöllä on lupa ylläpitää krematoriota, mikäli ne ovat hakeneet lupaa aluehallintovirastolta. (Hautaustoimilaki 17 § 2018.)

Lämmityspolttimella varustettu krematoriuuniin puhalletaan ainoastaan kuumaa ilmaa, joka lämmittää uunin korkeaan lämpötilaan. Lämmityspoltin sammutetaan ennen kuin vainaja arkkuineen työnnetään uuniin. Tällöin ei puhuta enää ruumiin polttamisesta vaan tuhkaamisesta, sillä ruumista ei polteta aktiivisesti. Vainaja ja arkku palavat tunnista puoleentoista tuntia. (Krematoriosäätiö 2018.)

Kuori

Kirkon etuosa eli kuori on kirkkosalin keskus. Kuorin keskeinen osa on alttari ja siellä saattaa olla myös muita tiloja. Kuori on kirkon arvokkain paikka. Reformoidussa ja luterilaisessa kirkkorakennuksessa on yksi alttari eikä kuoria ole erotettu kirkkosalista. (Mobiilikirkko 2018.)

Ruumisarkku (Casket)

Arkku jossa vainaja haudataan tai tuhkataan. Arkun käyttö helpottaa myös ruumiin kuljetusta. Kirkkolaki määrää, että arkun tulee olla maatuvaan materiaalia, kuten puuta tai pahvia. Arkun muodon määrää vainajan ruumiinmuoto. (Lampinen 2006, 28–29.)

Uurna (Urn)

Uurna on tarkoitettu vainajan tuhkan säilytykseen, kuljetukseen ja hautaamiseen. Urnan tilavuuden tulee olla vähintään 4,5 litraa, jotta se pystytään koneellisesti täyttämään krematoriossa. Urnan tulee lain mukaan olla maatuvaan ainetta. Urnassa voi olla mukana symboliikkaa, joka voi olla kristillistä tai eikristillistä. (Lampinen 2006, 24–27.)

1 JOHDANTO

”Elämä oli se hauska juttu, joka sattui matkalla kalmistoon.” Näin totesi Oiva Lohtanderin esittämä roolihahmo komisario Eero Jansson vuoden 2003 elokuvassa *Raid*. Tuossa lausahduksessa korostuu sarkastisella tavalla se, miten jokaisella on jossain vaiheessa edessä vääjäämätön elämän päättyminen, kuolema. Hautajaiset ovat arvokas tilaisuus. Se on tapa muistaa menetettyä läheistä, ottaa osaa suruun ja pohtia samalla omaa olemassaoloaan, mutta se on myös tilaisuus, jossa korostuu kauneus, lohtu ja kuoleman jälkeisen olemassaolon mahdollisuus erittäin herkällä tavalla. Näkemykset siitä, mitä kuoleman jälkeen ihmiselle tapahtuu, poikkeavat eri uskontokunnissa ja uskontojen sisällä toisistaan. Kuitenkin on tärkeää saattaa vainaja viimeiselle matkalle mahdollisimman arvokkaasti ja, mikäli mahdollista, vainajan toiveiden mukaisesti.

Opinnäytetyössä käsitellään uuden katafalkin suunnittelua Langinkosken kirkkoon Kotkaan. Katafalkki on koroke alttarin edessä, jonka päälle ruumisarkku on siunaustilaisuudessa sijoitettuna. Aihe herätti kiinnostukseni, sillä minua suunnittelijana kiehtovat aiheet, jotka yleensä mielletään tabuiksi. Käytössä ollut katafalkki oli epäkäytännöllinen ja käyttöikänsä päässä. Tehtävänantona oli uuden katafalkin suunnittelu, ja siihen kuului uuden katafalkin helppo siirreltävyyden ja säilytys. Sen lisäksi siinä toivottiin olevan alustat kukkalaitteille ja mahdollisesti paikka siunaushiekka-astialle, josta pappi siunauksen yhteydessä piirtää ristin arkun päälle. Käytännöllisten tekijöiden lisäksi kalusteen ulkomuodon on tarkoitus sulautua ympäristöönsä ja kunnioittaa olemassa olevaa kirkkoarkkitehtuuria. Opinnäytetyössä pohditaan myös arkkitehtuurin merkitystä siunaustilaisuudessa.

Tutkimusongelmana on: miten yhdistää vaatimukset helposta siirreltävyydestä ja säilytettävyydestä esteettisiin, arkkitehtuuriin sopiviin vaatimuksiin ja toivottuihin rakenneosiin? Päättökysymys on: miten yhdistää käytännölliset ja esteettiset vaatimukset kalusteen suunnittelussa? Apukysymys puolestaan on: mikä on estetiikan merkitys siunaustilaisuudessa? Tutkimusmetodeina opinnäytetyössä käytetään havainnointia, semiotiikan tutkimusta ja funktioanalyysiä, jotka ovat kvalitatiivisia eli laadullisia menetelmiä.

2 TOIMEKSIANTO

2.1 Työn tilaaja

Opinnäytetyön tilaaja on Kotka-Kymen seurakunta, joka toimii Kotkan kaupungin alueella. Seurakunta on muodostettu vuoden 2017 alussa, jolloin Kotkan, Kymin ja Langinkosken seurakunnat yhdistyivät yhdeksi seurakunnaksi. (Kotka-Kymin seurakunta 2017.) Seurakunta tarkoittaa kirkon paikallista osaa ja kirkon jäsen kuuluu siihen paikallisseurakuntaan, jonka alueella hän asuu. Seurakunnilla on laaja itsenäisyys sekä vaaleilla valitut päätöksentekijät. Seurakunnan tehtävät on määritelty kirkkolaissa. Seurakuntien tehtäviä vainajien siunaamisten lisäksi ovat muun muassa jumalanpalvelusten pitäminen, kasteen ja ehtoollisen toimitus, kristillinen kasvatus ja opetus, sielunhoito sekä diakoniatyö. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2018a.)

2.2 Suomen evankelis-luterilainen kirkko

Suomen evankelisluterilainen kirkko on suurin Suomessa toimiva uskonnollinen yhdyskunta. Evankelisluterilaiseen kirkkoon kuuluu Suomessa noin neljä miljoonaa ihmistä. Kirkon toiminnasta säädetään kirkkolaissa ja kirkon rahoitus kerätään verotuksen yhteydessä. Kirkko hoitaa monia tärkeitä tehtäviä ja on aktiivinen yhteiskunnallinen toimija. Kristinusko on monella tavoin kytköksissä suomalaisen yhteiskunnan toimintaan ja suomalaiseen kulttuuriin. Joulu, pääsiäinen ja muut kirkolliset juhlapyhät rytmittävät vuoden kulkua. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2018b.)

Kirkollinen kulttuuriperintö on merkittävä osa Suomen kansallista kulttuuriperintöä. Seurakuntien hallussa oleva kulttuuriperintö on Suomessa vanhinta historiallista henkistä ja aineellista kulttuuriomaisuutta. Aineellista kulttuuriperintöä ovat ympäristö ja rakennukset, kuten kirkkorakennukset, puutarhat ja hautausmaat. Arvokasta kulttuuriperintöä ovat myös kirkossa käytettävät esineet, alttaritaulut ja muu kirkkotaide. Aineellisesta kulttuuriperinnöstä, kuten hautausmaista, kirkollisista rakennuksista ja esineistöstä huolehtiminen on kirkon lakisääteinen tehtävä. Kirkko myös luo ja uudistaa kulttuuria koko ajan omalla toiminnallaan. Kulttuuriperinne-käsitettä käytetään etenkin kuvattaessa aineetonta kulttuuriperintöä, kuten esimerkiksi kirkollista tapakulttuuria. Esineet ja kirkkoympäristöt rakentavat yhteyden menneisyyden tapoihin ja rituaa-

leihin. Kirkkoympäristöt ovat keskeinen osa kulttuurimaisemaa. Arjen ja juhlan rytmi pohjautuu kristilliseen traditioon. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2018c.)

2.3 Langinkosken kirkko

Langinkosken kirkko (kuva 1) on valmistunut vuonna 1953 ja sen on suunnitellut arkkitehti Anders-Olof Bengts. Valkea kirkkorakennus muistuttaa hahmoltaan keskiaikaista kivikirkkoa, eikä se ole ulkomuodoltaan yhtä kumouksellinen kuin monet aikalaisensa. Se on sisältä suorakaiteen muotoinen ja kirkkosaliin mahtuu noin 300 henkeä. Sisällä seinät ovat punaruskeaa reikätiiltä, mikä luo mielenkiintoisen karakterin tilaan. Alttari, saarnatuoli ja istuimet ovat luonnonväristä tammea. Alttariseinää hallitsee valkea risti. Vasemmalla seinällä on taiteilija Hilikka Toivola-Karpakan lasimaalaus nimeltä "Jeesus auttaa epäuskonsa vuoksi veteen vajoavaa Pietaria" (kuva 2). (Kotka-Kymin seurakunta 2018a.)

Kuva 1. Langinkosken kirkko (Tuntematon kuvaaja 2010)

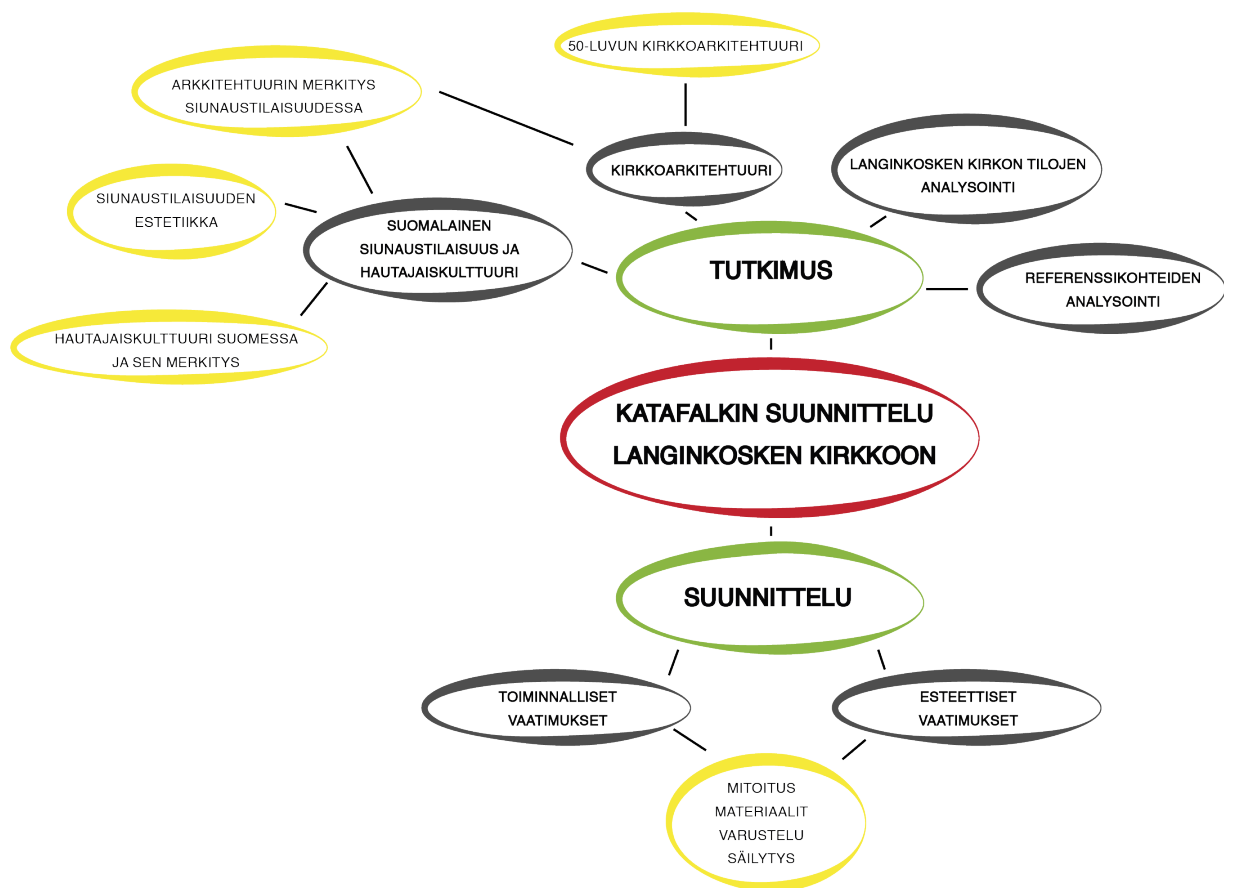
Kuva 2. Hilikka Toivola-Karpakan lasimaalaus "Jeesus auttaa epäuskonsa vuoksi veteen vajavaa Pietaria" (Petäjäniemi 2018)

Kirkko sijaitsee Metsolan kalliolla ja sitä on laajennettu 1998. Rakennuksessa on kirkkosalin lisäksi myös kirkkoherranvirasto, kerhotilat ja Toivonsali, jossa voidaan järjestää erilaisia tilaisuuksia (Backström, Eskelinen, Ranta ja Saari-
nen 2003, 17–24). Arkkitehtuurisesti Langinkosken kirkko on tyypillinen 1950-
luvun maisemaa ja ympäristöä hallitseva monumentti, joka sijaitsee korkeam-
malla kuin alueen kadut ja talot. 1950-luvun kirkkoarkkitehtuurissa korostuu
voimakkaasti kirkon silloinen yhteiskunnallinen suuntautuminen, kun kirkko
joutui uudella tavalla etsimään paikkaansa maallistuvassa yhteiskunnassa ja
muistuttamaan ihmisiä sen arvoista ja perinteistä. (Knapas 2006, 10–12).

3 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Käsitekartta ja viitekehys

Käsitekartta auttaa työn kokonaisuuden hahmottamisessa ja käsittelemisessä. Aiheessa pysyminen on helpompaa ja tutkimusalue ei vahingossa jää liian kapeaksi tai rönsyile liian laajalle. Käsitekarttaan (kuva 3) on listattu projektiin liittyvät asiat ja se on rakennettu opinnäytetyön aiheen, katafalkin suunnittelun, ympärille.

Kuva 3. Käsitekartta (Petäjaniemi 2018)

Työ koostuu tutkimuksesta ja suunnittelusta, ja käsitekarttaan on koottu ne asiat, mitä työssä tullaan ottamaan huomioon ja miten ne ovat sidoksissa toisiinsa. Työssä hyödynnetään aikaisemmin tehdyn syventävää opintoa, minkä aiheena oli suomalainen siunaustilaisuus, tuloksia.

Viitekehukseen (kuva 4) on merkitty tärkeimmät osa-alueet, jotka rajaavat tässä opinnäytetyössä käsiteltävät asiat ja siihen vaikuttavat tekijät.

Kuva 4. Viitekehys (Petäjaniemi 2018)

Tutkimuksen pääkohdat ovat siunaustilaisuuden tutkiminen, kirkkoarkkitehtuuri ja sen merkitykset, sekä suunnittelussa huomioon otettavat toiminnalliset ja esteettiset vaatimukset.

3.2 Tutkimuskysymys

Työn tavoitteena on suunnitella katafalkki Langinkosken kirkkoon Kotkaan. Tutkimusongelma on yhdistää ergonominen käytettävyys, helppo varastoitus pieneen tilaan ja myös esteettisyys, sillä katafalkin pitää sulautua ole-massa olevaan arkkitehtuuriin ja kirkkokalusteisiin. Työn tutkimuskysymys on: miten yhdistää käytännölliset ja esteettiset vaatimukset suunnittelussa? Tarkoituksena on toisin sanoen kartoittaa, mitä esteettisiä ja käytännöllisiä tekijöitä on otettava huomioon ja miten ne voidaan yhdistää parhaan mahdollisen lopputuloksen saamiseksi. Pääkysymystä seuraa alakysymys: mikä on estetiikan ja arkkitehtuurin merkitys siunaustilaisuudessa? Näihin kysymyksiin pyritään vastaamaan tutkimusmenetelmien avulla.

3.3 Tutkimusmenetelmät

Työssä tulen käyttämään laadullisia eli kvalitatiivisia menetelmiä tutkimuskysymyksiin vastaamiseksi. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä. Tutkimusten yhteisenä piirteenä korostuvat muun muassa näkökulmat, jotka liittyvät kohteen esiintymisympäristöön ja taustaan, kohteen tarkoitukseen ja merkitykseen, ilmaisuun ja kieleen (Jyväskylän yliopisto 2015). Karkeimmillaan laadullinen ymmärretään yksinkertaisesti aineiston ja analyysin muodon kuvaukseksi. Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat esimerkiksi erilaiset haastattelut, havainnoinnit sekä muuta tarkoitusta varten tuotettu kirjallinen ja kuvallinen aineisto tai materiaali. Osallistuvuus on keskeistä suurelle osalle kvalitatiivista tutkimusta, mutta se ei ole ehdoton edellytys.

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan lähteä liikkeelle ilman ennakoasetuksia tai määritelmiä. Tällöin kvalitatiivisessa tutkimuksessa voidaan hyödyntää myös aineistolähtöistä analyysiä, mikä tarkoittaa teorian rakentamista aineiston ympärille. Tällöin on tärkeä rajata aineisto järkevästi. Laadullisessa tutkimuksessa hypoteesittomuus tarkoittaa sitä, että lukkoon lyötyjä ennakkooletuksia tutkimuskohteesta tai sen tuloksista ei ole. Kuitenkin on suotavaa, että tutkijalla on niin sanottuja työhypoteeseja. (Eskola ja Suoranta 1998, 13–20.)

Tutkimusta varten kerättiin kirjallista ja sähköistä aineistoa. Sen lisäksi muitten kirkkojen katafalkkeja käytetään referensseinä. Kerättyä kirjallista ja kuvallista aineistoa analysoidaan havainnoinnin, funktioanalyysin ja semiotiikan avulla. Tällöin puhutaan triangulaatiosta eli monimenetelmäisestä lähestymistavasta, kun aineistoa analysoidaan eri teorioilla ja menetelmillä (Kananen 2015, 327). Näiden menetelmien avulla on mahdollista löytää ratkaisu työssä määriteltyihin tutkimuskysymyksiin. Tutkimusten tulokset tukevat opinnäytetyön produktiivista osaa.

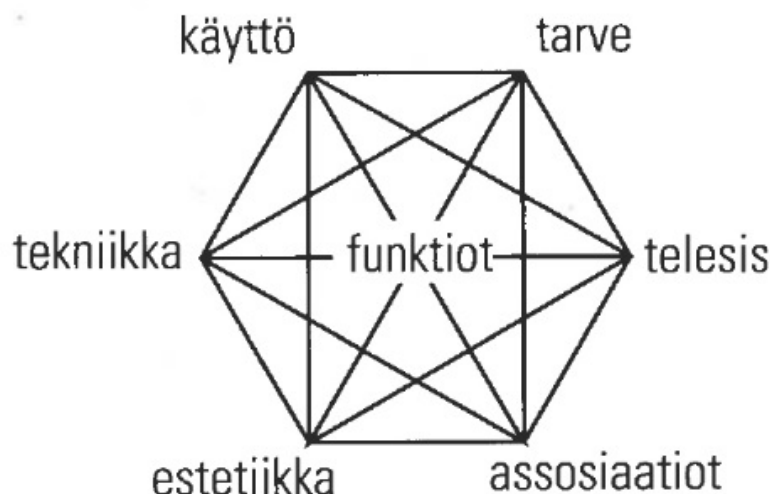
3.3.1 Havainnointi

Havainnoinnissa tutkitaan kohdeilmiön toimintaa, etenkin jos kyseessä on prosessit. Havainnointi saattaa olla ongelmallista, jos tutkimusongelmaa ei ole määritelty eikä tiedetä mitä havainnoilla etsitään. Havainnoinnin käyttö on

perusteltua tilanteessa, jossa ilmiöstä ei ole tietoa tai tieto on vähäistä. Havainnoimalla voidaan esittää kysymyksiä, jolloin tutkittavan asian olemusta voidaan pilkkoa osiin ja ymmärrys kasvaa. Havainnoinnilla saadaan monipuolista tietoa, mutta menetelmän käyttökelpoisuus riippuu tutkittavasta asiasta. Varmin tapa tiedonkeruussa on tekninen havainnointi, jolloin tutkimusilmiö saadaan kokonaisuudessaan tallennettua ja aineistoon voidaan tarvittaessa palata. Teknisessä havainnoinnissa tutkija ei ole mukana tilanteessa eikä vaikuta havainnoitaviin asioihin. Tässä työssä hyödynnetään strukturoitua kirjaamistyyliä, jossa havainnoitavat asiat on määritetty etukäteen tutkimusongelman ja -kysymysten avulla. (Kananen 2015, 134–139.) Referenssien analysointi auttaa mahdollisten ongelmakohtien sekä hyödynnettävien elementtien huomioimisen lopullisessa suunnitelmassa.

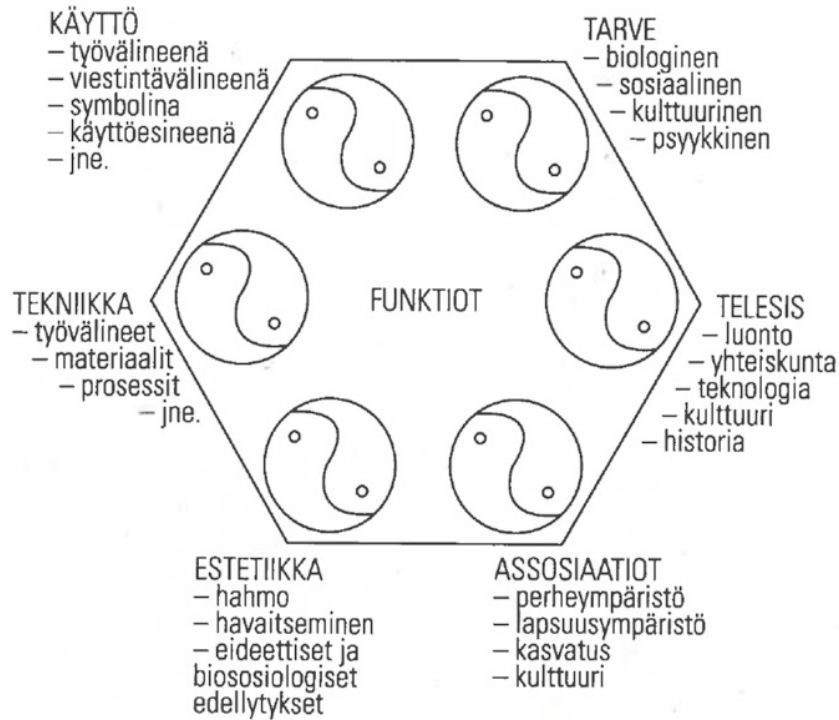
3.3.2 Funktioanalyysi

Funktioanalyysissä muotoiluprosessin alkuvaiheessa suunnataan päähuomio tuotteen tai palvelun toimintojen analysointiin. Muoto ei suinkaan ole ainoa funktio, ja kaikki toimiva ei välttämättä ole kaunista. Victor Papanek on esittänyt kirjassaan *Turhaa vai tarpeellista* (1973) kuutiomallin, joka rakentuu tuotteen kuudesta ominaisuudesta ja niiden välisistä suhteista (kuva 5). Papanekin mielestä muotoilun tulee olla mielekäästä ja se tulee esiin muotoilun eri funktioissa eli toiminnoissa. Nämä toiminnot ovat käyttö, tarve, seuraukset (telesis), assosiaatiot, estetiikka ja tekniikka. Jokainen näistä ominaisuuksista on yhteydessä toisiinsa.

Kuva 5. Tuotteen funktiokokonaisuus (Anttila 1992 Papanekin 1973 mukaan)

Papanek on kehittänyt mallia edelleen vuonna 1984 ajattelemalla jokaisen funktion muodostavan jin-jang-monadin, mikä tarkoittaa vastakkaisuuksien vuorottelua ja sekoittumista jokaisessa kriteerissä (kuva 6).

Kuva 6. Funktiokokonaisuuden moni-ilmeisyys (Anttila 1992, Papanekin 1982 mukaan)

Vastavuoroisuus tarkoittaa sitä, että jokainen tuotteen funktioista tuo esille myös siinä piilevät vastakkaiset voimat. Jokaista funktiota voidaan tarkastella erikseen eri teorioiden näkökulmasta. Niiden tarkoituksena on avata erilaisia näkymiä muotoilussa ilmeneviin merkityksiin. Funktioanalyysi on helposti lähestyttävissä oleva malli, koska se on alun alkaen luotu palvelemaan nimenomaan muotoilun tutkimusta ja sitä voidaan hyödyntää prosessien useissa eri työvaiheissa (Anttila 1992, 146–149.)

3.3.3 Semioottinen analyysi

Semiotiikka on nimitys tieteenalalle, joka tutkii ja tulkitsee merkkien muodostumisprosesseja ja esiintymistä yhteiskunnassa. Merkit voivat olla esimerkiksi tunnusmerkkejä, luonteenpiirteitä, ilmauksia tai merkityksiä. Semioottinen analyysi voidaan sijoittaa menetelmällisesti sellaisten sisällönanalyyysien joukkoon. Niiden tarkoitus on etsiä tulkintaa ja lisätä ymmärrystä kohteen sisällöstä.

Semiotiikka korostaa merkityksen jatkuvaa tuottamista. Semioottista analyysia varten on useita erilaisia menetelmiä, jotka eroavat toisistaan niiden tarkoituksen mukaan. Charles Peircen semioottinen näkemys kohdistuu kohteen havaitsemisen synnyttämiin koodijärjestelmiin. Strukturalistinen semiotiikka perustuu siihen, että kulttuurinen viestintä hyödyntää sisältöjen ilmaisutapoja ensisijaisesti kielen välityksellä. Panofskyn semioottinen kuva-analyysi analysoi taideteoksen tyyllisiä ja formaaleja ominaisuuksia, ja myös niiden sisältöä ja sisäisiä merkityksiä. Yksi semiotiikan keskeisistä tutkimuksen kohteista on merkin käsite. Tyypillinen merkki on verbaali, graafinen, ikoninen tai ele. Merkki edustaa jotain poissaolevaa tai näkymätöntä, joka muodostuu vasta tulkinnassa, kun joku yhdistää mielessään merkin sen tarkoitteeseen. Merkin ymmärtäminen vaatii siis aina vastaanottajaa, joka omien kykyjensä mukaan tulkitsee merkin. Merkki suuntaa vaikutuksen ilmaisuun ja sisältöön. (Virtuaaliammattikorkeakoulu 2018.)

4 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Suomalainen siunaustilaisuus

Kuolema on osa elämää ja ihmisiä kuolee päivittäin eri ikäisinä eri syistä. Kuka tahansa voi kuolla milloin tahansa. Hautajaiset ovat yhteisnimitys kokonaisuudesta, joka tavallisesti muodostuu saattohetkestä ja muistotilaisuudesta. Valtaosa suomalaisista kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon, joten yleinen tapa on järjestää hautajaiset kristillisin menoin. Monelle ihmiselle kirkkoon kuuluminen on kuitenkin tapa, eivätkä he ole eläneet harrasta kristillistä elämää. Nykyisin hautajaisissa ei välttämättä tarvitse korostaa niin paljon kristillisiä arvoja vaan tunnelmaa voidaan personoida esimerkiksi musiikkivalinnoilla tai papin puheella. Hautajaiset voidaan järjestää myös siviilimenoin, jolloin tilaisuus toimitetaan ilman uskonnollista symboliikkaa ja on ohjelmaltaan vapaampi. Tilaisuus järjestetään kuitenkin usein siunauskappelissa. (Lampinen 2006, 43–54.)

Evangelisluterilaiseen kirkkoon kuuluvan vainajan hautajaisjärjestelyt alkavat aina käynnillä kirkkoherranvirastossa. On myös mahdollista, että hautajaisjärjestelyjä hoitava hautaustoimisto hoitaa hautaukseen liittyvän byrokration virastossa. Siunauksen toimittava pappi sopii usein käynnistä omaisten luona ennen hautajaisia. Käynnin yhteydessä sovitaan muun muassa musiikista

ohjelmasta ja adressien lukijoista. Papin käynnillä yleensä sovitaan myös niistä asioista, joista omaiset haluavat papin puheessaan vainajasta puhuvan. Ennen hautajaisia kirkonpalvelija eli suntio asettaa katafalkin alttarille. Katafalkki on koroke, johon ruumisarkku lasketaan kappelissa siunaustilaisuuden ajaksi. Luterilainen tapa on, että siunaustilaisuuteen vainaja saapuu ja poistuu jalat edellä kirkosta ja siunauksen aikana vainaja on pää alttaria kohti. Pappi pukeutuu yleensä albaan eli valkoiseen kaapuun ja kirkkovuoden värin mukaiseen tai valkoiseen stolaan (Kuva 7). (Aaltonen, Palo, Rimpiläinen, Rintala, Ruotsalo ja Särkiö 2005, 124.)

Kuva 7. Papin alba ja stola (Kudjoi 2016)

Omaisten hautajaispukeutumisella on myös tärkeä rooli hautajaisissa: näin kunnioitetaan tilaisuutta ja vainajaa. Musta on Suomessa perinteinen väri hautajaisvaatteissa. Ainakin lähiomaiset pukeutuvat mustiin tai tummiin vaatteisiin. Naisille suositeltava asu on peittävä musta leninki, jakkupuku tai hame. Myös sukat ja kengät ovat tummat. Miehillä asu on tumma puku, valkoinen paita ja taskuliina, musta solmio tai kravatti, mustat sukat, sormikkaat ja kengät. Säästä riippuen myös päällystakki on musta tai tumma, samoin hattu. Kaulaliina on valkoinen, etenkin kantajilla. Äidin tai puolison kuoltua miehet voivat käyttää surunappia. (Memoria 2018.)

Siunaustilaisuuden perinteinen luterilainen kaava on alkusoitto ja virsi, alkusiunaus, psalmi, rukous, raamatunluku, puhe, siunaaminen, esirukous, Isä meidän -rukous, Herran siunaus ja virsi. Variaatioita siunaustilaisuuden kul-

kuun on kuitenkin paljon aina pelkistetystä tilaisuudesta juhlavaan hautausmessuun, joka sisältää myös ehtoollisen vieton. Omaiset voivat jättää myös kukkatervehdyksensä arkulle osana siunaustilaisuutta. Kukkia laskiessa lue-
taan ensin muistolause, ja sen jälkeen henkilöt, jotka ovat kukkalaitteen hank-
kineet, laskevat sen arkun viereen osanoton ilmaisemiseksi. Tämän jälkeen
arkun luona seistään hetki hiljaa ja kumarretaan ensin kohti vainajaa ja sen
jälkeen kohti lähintä omaista. Uskontunnustuksen jälkeen papin piirtäessä
hiekkalla arkun päälle ristin siunaussanojen saattelemana saattoväki seisoo
kunnioituksen merkinä (kuva 8). (Lampinen 2006, 43–46.)

Kuva 8. Pappi siunaamassa vainajaa (Parkkinen 2004)

Siunaustilaisuuden jälkeen pidetään usein muistotilaisuus, jossa vainajaa
muistellaan. Poisnukkuneen läsnäoloa symboloi hänen kuvansa ja tavallisesti
kuvan molemmilla puolilla on kynttilät. Kuva ja kynttilät sijoitetaan yleensä eril-
liselle pöydälle näkyvälle paikalle. Muistotilaisuuden kaava on vapaamuotoi-
nen, mutta pitää yleensä sisällään vainajan muistelemisen, adressien lukemi-
sen, ruokatarjoilun ja kahvit sekä musiikkia. (Lampinen 2006, 49–50.)

4.1.1 Suomen evankelis-luterilaisen kirkon rooli

Yhä harvemmalle suomalaiselle kirkko on itsestään selvä auktoriteetti, ja tut-
kimusten mukaan kirkolliset toimitukset ovat ylivoimaisesti tärkein syy kuulua

kirkkoon (Vilenius 1997, 9). Hautaan siunaamisen kirkollinen tehtävä on kuol-
leiden muistaminen Jumalan edessä ja surevien omaisten kesken. Samalla se
on rukousta surevien sekä vainajan sielun puolesta. Tämä tehtävä ohjaa seu-
rakunnan hengellistä toimintaa. Evankelis-luterilaisella kirkolla on myös yh-
teiskunnallinen tehtävä, joka liittyy siihen, mikä on tarpeen, jotta vainajan ruu-
mis saatetaan arvokkaasti ja asiamukaisesti haudan lepoon. Nämä tehtävät
liittyvät hautaustoimeen ja hautaustoimilakiin. Hautaustoimi antaa hautaus-
maiden ylläpitoon liittyviä säädöksiä ja ohjeita. Hautaustoimessa huomioon
otettavia säädöksiä ja asetuksia on hautaustoimilain lisäksi lukuisissa laeissa
ja asetuksissa. (Aaltonen, Palo, Rimpiläinen, Rintala, Ruotsalo ja Särkiö 2005,
110 ja 189–195.)

4.1.2 Hautaustavat

Ruumis haudataan yleensä joko arkku- tai polttohautauksella. Hautaustointa
koskevat säädökset edellyttävät, että hautauksessa noudatetaan vainajan toi-
vomuksia ja elämäkatsomusta. Urnassa tai arkussa on yleensä mukana
symboliikkaa, joka voi olla kristillistä tai ei-kristillistä. Polttohautaus on ylei-
sempää kaupungeissa, kun taas maaseudulla suositaan arkkuhautausmailla on
tavallisesti kolmenlaisia hautoja; arkkuhauta, uurnahauta ja
muistolehto. Suomessa säädösten mukaan haudat luovutetaan määrääjäksi.
Hautaustavasta riippumatta lopputulos eli ruumiin hajoaminen on sama, vaika
prosessit eroavatkin toisistaan (Aaltonen, Palo, Rimpiläinen, Rintala, Ruot-
salo ja Särkiö 2005, 71–73 ja 110–111).

Jos vainaja arkkuhaudataan, siunaustilaisuuden lopussa kuusi kantajaa aset-
tuu arkun ympärille ja arkku saatetaan hautausmaalle. Jos saattomatka on
siunauspaikasta hautausmaalle pitkä, arkku yleensä siirretään vaunuilla tai
autolla. Suomen laki ei vaadi arkun käyttöä, mutta seurakuntien ohjesääntö
yleensä sen vaatii. Arkun tulee olla maatuvaa materiaalia, kuten puuta tai
puuainesta, sen pitää kestää käsittelyä ja kuljetusta ja vainajan on mahdollista
arkkuun hyvin (Lampinen 2006, 28–29 ja 47). Säädökset edellyttävät, että
arkku haudataan vähintään 150 senttimetrin syvyyteen (Aaltonen, Palo, Rim-
piläinen, Rintala, Ruotsalo ja Särkiö 2005, 71).

Tuhkahautaus eroaa arkkuhautauksesta siinä, että siunaustilaisuuden jälkeen arkku jää siunauskappeliin, mistä arkku siirretään krematorioon tuhkausta varten. Suomen lain mukaan krematoriota ei saa pitää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi, ja krematorion ylläpitäjän on pidettävä luetteloa krematoriossa poltetuista vainajista henkilötunnuksineen. Julkisyhteisöillä, uskonnollisilla yhteisöillä tai muulla rekisteröidyllä yhteisöllä on lupa ylläpitää krematoriota, mikäli ne ovat hakeneet lupaa aluehallintovirastolta. (Hautaustoimilaki 17 §, 2018.) Kotka-Kymen seurakunnan kirkoissa siunattavat vainajat tuhkataan yleensä Kymen krematoriossa (kuva 9). Krematorion on suunnitellut arkkitehti Lauri Heinänen ja se on otettu käyttöön vuonna 1973. Krematorio on peruskorjattu vuonna 1991.

Kuva 9. Kymen krematorio (Kotka-Kymin seurakunta 2018)

Kotka-Kymin seurakunnan alueella tuhkaus on yleisin hautausmuoto, sillä 72 prosenttia kaikista hautauksista on uurnahautauksia. (Kotka-Kymin seurakunta 2018b.)

Ruumis siirretään arkkuineen lämmityspolttimella varustettuun krematorio-uuniin, joka on lämmitetty korkeaan lämpötilaan ja ainoastaan ilmaa puhalletaan uuniin. Lämmityspoltin sammutetaan ennen kuin vainaja viedään arkusaan uuniin. Ajatuksena on, että liekkiä ei suunnata vainajaan, vaan uunin kuumuudessa arkku syttyy palamaan itsestään ja nostaa lämpötilaa edelleen. Palavaa materiaalia ei siis ole ja tämän vuoksi ei puhuta enää ruumiin poltta-

misesta vaan tuhkaamisesta, sillä ruumista ei polteta aktiivisesti. Vainaja ja arkku palavat tunnista puoleentoista tuntia. (Krematoriosäätiö 2018.) Jäljelle jäänyt orgaaninen aines siirretään uurna. Urna on tarkoitettu vainajan tuhkan säilytykseen, kuljetukseen ja hautaamiseen. Urnan tilavuuden tulee olla vähintään 4,5 litraa, jotta se pystytään koneellisesti täyttämään krematoriossa. Urnan tulee lain mukaan olla maatuvaa ainetta. Polttohautauksessa tuhkat voidaan sijoittaa urnassa tavalliseen hautaan, sukuhautaan tai urnalehtoon. Urnanlaskutilaisuus järjestetään joitakin päiviä siunaustilaisuuden jälkeen, kun ruumis on tuhkattu. Tilaisuudessa ovat yleensä läsnä vain lähimmät omaiset ja seurakunnan vahtimestari. (Lampinen 2006, 24–27 ja 49.)

Hautaustavat ovat murroksen edessä. Etenkin suurissa kaupungeissa hautausmaat ovat täynnä, tilaa arkkuhautaukselle ei ole ja ruumiin tuhkaaminen aiheuttaa päästöjä. Uusissa ja uudistetuissa krematorioissa talteenotto on yleensä järjestetty, mutta vanhojen krematorioiden savukaasut tupruttavat suoraan taivaalle. Arkku- ja polttohautauksen vaihtoehtoja on useita, mutta niiden laaja käyttöönotto on monissa maissa ison kulttuurikynnyksen takana. Vainajien kompostointia on kokeiltu ainakin Kanadassa ja Yhdysvalloissa. Käytännössä vainajat kääretään hajoavasta kankaasta tehtyyn pussiin ja peitellään kuolleista lehdistä, karikkeesta, lastuista ja sahanjauhoista sekoitettuun runsashiiliseen massaan, jonka sisällä ruumis muuttuu mullan tapaiseksi orgaaniseksi aineeksi muutamassa kuukaudessa. Toinen uusi tapa on happokylpy, jota käytetään jo nyt hautaustapana Yhdysvalloissa. Siinä ruumis upotetaan happoa sisältävään säiliöön ja se liukenee noin neljässä tunnissa. Sekä kompostoitaessa että liotettaessa ruumiista jäävät jäljelle luut, jotka voidaan murskata jauhoksi ja haudata samaan tapaan urnassa kuin tähän mennessä on haudattu krematoitujen vainajien tuhkat. (Bradshaw 2018.)

4.1.3 Hautajaiskulttuurin kehitys

Suomi on ollut itäisten ja läntisten kulttuurivaikutusten kohtaamispiste vuosisatojen ajan (Pentikäinen 1990, 10). Kristinuskon omaksuminen tapahtui Suomessa vähitellen usean sadan vuoden aikana ja pakanallisista hautaustavoista siirryttiin kristillisiin ruumiiden hautaamisiin. Hautaamalla vainajansa ja säilyttämällä heidän hautapaikkansa kirkko halusi tunnustaa uskonsa siihen, että ruumis on pyhän hengen temppele ja että ruumis on osallinen ylösnousemuk-

seen. Myös hautausmaat muuttuivat luonnonvaraisista tarhoista hoidetuiksi puistoiksi. Uskonpuhdistus 1500-luvulla vaikutti hautajaiskulttuuriin niin, että siitä tuli koruttomampi tilaisuus ja vielä vuonna 1984 Kirkollisten toimitusten kirjassa oli ohje, jonka mukaan ”vainajaa siunatessa voidaan lyhyesti ja koruttomasti esittää hänen elämänvaiheitaan” (Aaltonen, Palo, Rimpiläinen, Rintala, Ruotsalo ja Särkiö 2005, 66.)

Nykyiset perinteet ovat muovautuneet vanhoista hautajaistavoista aina haudan siunaamisesta muistotilaisuuteen. Kristilliseen hautajaiskulttuuriin on tullut ja tulee yhä uusia ilmiöitä, esimerkiksi polttohautaus, johon suhtauduttiin kirkon piirissä torjuvasti. Kuolema ja suru ovat kuitenkin aina olemassa, ja kirkko pyrkii vastaamaan niihin olosuhteiden muuttuessa. (Aaltonen, Palo, Rimpiläinen, Rintala, Ruotsalo ja Särkiö 2005, 110 ja 40–67.)

Kuolemasta ei yleensä ole puhuttu arkipäiväisenä asiana, ja se on ollut tabu. Medikalisaation kautta se on siirtynyt laitoksiin pois näkyvistä ja se on ollut kasvoton. Omaisen kuollessa hautaaminen on saatettu suorittaa mahdollisimman nopeasti ja kuolemaa on pyritty välttelemään. Havaittavissa on, että oman elämän rajallisuus tiedostetaan kuitenkin entistä näkyvämmiin, aiheesta voidaan keskustella ja kuolema ei ole enää niin suuri tabu. Uskon, että kirkon rooli hautajaisissa ei muutu, vaikka hautajaisten sisältö muuttuisikin. Myös aikaisemmin mainittu hautaustapojen muuttuminen voi vaikuttaa hautajaisten sisältöön ja tapoihin. Jos pohditaan, miten hautajaiset tulevat muuttumaan tulevaisuudessa, hautajaisten personointi on oletettavasti nouseva trendi.

4.1.4 Hautajaisten merkitys

”Kasteessa otsaamme piirrettiin ristinmerkki. Ristinmerkki seuraa meitä elämäme ajan, ja risti johdattaa meidät elämän lopulla hautajaisissa myös kuoleman rajan yli. Se on elämän merkki, joka johdattaa meidät Jumalan luo. Saamme turvallisin mielin jättää itsemme ja läheisemme Jumalan huomaan. Kasteessa annettu lupaus kantaa niin elämässä kuin kuolemassa.” (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2018d.)

Läheisen ihmisen kuollessa suru varjostaa arjen ja oman elämän rajallisuus tulee vastaan. Surun keskellä tärkeää on läheisten ihmisten tuki. Myös seurakunta on käytettävissä niin hautajaisten suunnitteluun ja toteutukseen sekä muunkinlaisen tuen tarpeeseen. Hautajaiset antavat tilan yhdessä suremiseen

ja keskinäiseen lohdutukseen. Yhteisestä ajasta kiitollisena voidaan saattaa läheinen viimeiselle matkalle. Poisnukkunutta läheistä voi hyvästellä esimerkiksi virsin ja muistosanoin. (Hausjärven seurakunta 2018.)

Hautajaisten käytännöissä korostuvat kolme asiaa, joilla on vastakkaiset puolet. Siunaustilaisuuden kaavamaisuuden vastavoimaksi nykyään korostetaan enemmän muunneltavuutta ja sitä, että tilaisuudesta voidaan tehdä hyvinkin vainajan itsensä näköinen niin, että tilaisuus on silti arvokas. Hautajaisissa on myös sekä hengellinen että maallinen tarkoitus. Hengellisyyttä korostavat asiat toimivat symbolina viimeisestä matkasta, surutyössä mukana kulkemisesta ja lohdusta sekä muiston pysyvyydestä. Maallinen tarkoitus on ennen kaikkea ruumiin asianmukainen ja kunnioittava hävittäminen lain velvoittamalla tavalla takaisin osaksi luonnon kiertokulkua.

Hautajaisiin liittyvät assosiaatiot voidaan jakaa mielestäni kahteen ryhmään: lohtua tuovaan tahoon, joksi kirkko mielletään ja lohtua tarvitseviin sureviin ihmisiin. Molemmilla osapuolilla on tärkeät roolinsa siinä, miten kunnioittaa tilaisuutta. Näissä rooleissa korostuu myös estetiikka, joka näyttäytyy arkkitehtuurin, kaavojen ja etiketin muodossa. Hautajaisiin odotetaan hillittyä käytöstä ja pukeutumista, ellei erikseen ole muuta toivottu. Arkkitehtuuri antaa fyysisen tilan suruun ja kirkoissa useimmiten korostuu kauneus, jota voidaan ajatella kulttuurisena kokemuksena, mutta ennen kaikkea se on henkilökohtainen. Länsimaisen ajattelun ja taiteen historiassa muistutus kuolevaisuudesta on muunnella yleismaailmallisesta kuolemanmeditaatiosta. Kokemuksellisesti ja filosofisesti kuolema antaa mahdollisuuden siirtyä uuteen vaiheeseen. Kristinuskon luterilaisen muodon suhde kuolemaan on arvoituksellinen, kun uskontunnustus vakuuttaa mätänevän ruumiin ylösnousemusta jonnekin parempaan messiaan uudelleen tulemisen yhteydessä. (Sinervo 2006, 81–93.) Hautajaisissa yhdistyy hengellinen ja maallinen toiminta, jotka yhdessä luovat kokonaisuuden, joka kunnioittaa, lohduttaa ja kulkee mukana tapahtumassa, joka jokaisella on väistämättä jossain vaiheessa edessä. Vaikka voidaan todeta, että hautajaistilaisuus on toimiva kokonaisuus, silti hautajaiskulttuuri kehittyy koko ajan. Määrätyt elementit ovat aina läsnä ja hautajaisilla on selkeä tarve, jonka se täyttää, mutta siunaustilaisuudet tulevat tulevaisuudessa olemaan entistä henkilökohtaisempia siunattavalle.

Tietoa siitä, mitä kuoleman jälkeen ihmiselle tapahtuu, ei ole ja eri uskontokuntien näkemykset poikkeavatkin kuoleman jälkeisestä elämästä jopa niiden sisällä. Silti saatto viimeiselle matkalle mahdollisimman arvokkaasti ja, mikäli mahdollista, vainajan toiveiden mukaisesti on tärkeää. Suomalaisessa siunaustilaisuudessa korostuvat vuosisatojen aikana muodostuneet perinteet, jotka edelleen tulevat kehittymään tulevaisuudessa. Evankelisluterilaisella kirkolla on pelkästään jo lainsäädännön puitteissa merkittävä maallinen rooli, kun puhutaan hautajaisista. Ruumiinsiunauksesta ja hautaan saattamisesta huolehtivat työntekijäryhmät edustavat voittopuoleisesti seurakuntia (Molander 2009, 136). Myös sen hengellinen rooli läsnä olevana, lohtua ja turvaa tuovana institutiona pysyy. Kuolemanrituaalien tarkoituksena on säilyttää yhteisön tasa-paino ja elämän jatkuvuuden turvaaminen. Se muuttuu aina yhteiskunnan muutosten mukana, jotta se pystyisi palvelemaan ihmisiä. Hautajaiset määritellään rituaaliksi, joka korjaa kuoleman aiheuttaman epäjärjestyksen. Kuollut ruumis ei kuulu enää elävien yhteisöön, vaan se on välitilassa, kunnes se on haudattu tai käsitelty yhteisön tuntemien rituaalein. Kuolema ei oikeastaan kerro kuolemasta, vaan elämästä. (Pajari 2014, 87.)

4.2 Kirkkoarkkitehtuuri

Kirkolliset rakennukset ovat tärkeitä ei-kaupallisia maamerkkejä, jotka ovat näkyvästi läsnä kaupunkikuvassa tai maalaismaisemassa, ja vaikka ihminen ei uskonnollinen olisikaan, liittyy kirkollisiin rakennuksiin paljon assosiaatioita lohdusta, rauhasta ja kauneudesta. Ne ovat asioita, joita ihminen tarvitsee elämäänsä joko tietoisesti tai tiedostamatta.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piirissä on järjestetty 1800-luvulta alkaen noin 200 arkkitehtikilpailua ja ne ovat koskeneet kirkkorakennusten lisäksi myös esimerkiksi kappeleita, seurakuntataloja, krematorioita ja leirikeskuksia ja niillä on ollut suuri merkitys Suomen 1900-luvun kirkkoarkkitehtuurissa. Kirkkoarkkitehtuuri kuvastaa selkeämmin aikakauden ajattelua kuin mikään muu rakentaminen. Kirkolla on paitsi ulkomuoto, myös sisätila, joka on pitkälle viritetty työkalu kirkollisten tapahtumien toteuttamiseen ja näkymättömän tavoitteluun. Koska näkemykset muuntautuvat ajan kuluessa, myös kirkkoarkkitehtuurin täytyy muuttua sen mukana. (Paavilainen 2008, 99–118.)

Kirkkorakennuksen suunnittelua ja sen kokemista hallitsevat henkiset ja vertauskuvalliset ulottuvuudet. Kun kirkko edustaa maallista elämää ihanteellisempaa olemisen tasoa, on kirkkorakennuksista pyritty aina tekemään kokonaistaideteoksia, jossa eri taiteenlajit luovat yhdessä ylevöittävän kokonaisuuden. Metafora taivaallisesta ulottuvuudesta syntyy tilan, kuvan, värien, materiaalien ja taiteen symbioosista. Kirkkotilojen pyhyden vaikutelma syntyy monesti vastakkaisista aineksista, kuten vaikuttavasta koosta ja intiimistä mitta-kaavasta. Tilan akustiikka, tuntu ja tuoksu ovat osa hartauden vaikutelmaa. Uskonnolliset symbolit liittävät kirkkotilan teologisiin merkityksiin, mutta arkkitehtoninen tunnevoima syntyy sen omasta vuorovaikutuksesta. (Pallasmaa 2008, 303.) Kirkot ovat tärkeä osa kulttuuriperintöä ja kulttuurista ympäristöä. Kirkkorakennukset ilmentävät uskonnollista perintöä. Tähän kuuluu rakennuksien lisäksi myös niiden taide ja esineistö. Kirkot tulee huomata kirkoiksi. Harva asia on enää niin yhteiseksi ja perinteiseksi miellettyä kuin kirkkorakennukset. (Pessi 2008, 351–370.)

4.2.1 50-luvun kirkkoarkkitehtuuri Suomessa

Kirkkoja rakennettiin lukumääräisesti 1950-luvulla enemmän kuin edellisinä vuosikymmeninä tai 1960-luvulla. Suosituin malli kirkolle oli jyrkkälappeinen kirkko kellotorneineen, jollainen myös Langinkosken kirkko on. Tämän taajamissa ja maaseudun asutuskeskuksissa tyyppillisen kirkkomallin rinnalla suositettiin myös tanskalaisen pikkukirkkoliikkeen mukaisesti suhteellisen vaatimattomia lähiökirkkoja, joita rakennettiin etenkin uusien asuinalueiden yhteyteen. Myös rakennustekniikan kehittymisen luomat mahdollisuudet sallivat kansainvälisten esimerkkien innoittamina myös rohkeasti omaperäisten kirkkojen rakentamisen, mikä monipuolisti kirkkojen kirjoa. 1950-lukua pidetään yleisesti kirkkoarkkitehtuurin kultaisena vuosikymmenenä (Paavilainen 2008, 108). Kirkkojen sisällä alttaritaulun paikan sai seinälle kiinnitetty keskittymiseen pysähdyttävä karu risti. Saarnatuoli oli sisustuksen osa, joka säilytti ehkä pisimpään perinteisen tyyppinsä, vaikka sekin alkoi madaltua ja muuttua suoralinjaisen vaatimattomaksi. Suomi saavutti jo 1950-luvulla kirkkoarkkitehtuurin alalla paljon kansainvälistä huomiota ja sitä alettiin pitää jälleenrakennuskauden Euroopassa protestanttisen kirkkorakentamisen esikuvamaana. (Knapas 2006, 10–12.) Yksilöllisen identiteettinsä vuoksi kirkot ovat edelleen arvostettuja suunnittelukohteita normitetun rakennustuotannon aikakaudella. Lukuisat

kirkot ovat saaneet kotimaista ja kansainvälistä tunnustusta ja samalle ne ovat muodostuneet merkittäviksi monumenteiksi (Koho 2008, 157).

Kirkot laskeutuivat erityisesti toisen maailmansodan jälkeen lähemmäs arkipäivää kohotakseen uudestaan maisemaa ja ympäristöä hallitseviksi 1950-luvun lopussa. Niihin noustaankin muutama askel ylöspäin kadulta ja niiden pihat sekä sisäänkäynnit kiertyvät muurin suojaan. Turvallisen suojan tunnetta tarjonneiden 1940-luvun kirkkojen, joiden tilaa leimaa taittumaton nöyryys, vastapainoksi 1950-luvun kirkoissa monumentaalisuus ja vaikuttavuus ovat vahvasti läsnä. Tämä trendi jatkui edelleen 1960-luvulla. Myös valon arkkitehtuuri kirkkorakennuksissa muuttui moniulotteisemmaksi 1950-luvulla. Historialliset viittaukset vaihtuivat pyrkimykseen luoda syvemmälle ihmisen mielen arkaaisiin tasoihin synnyttämään puhuttelevan, arjesta irrottavan pyhän tilan. Vuoropuhelussa ovat pysyvyys ja muutos, staattisuus ja dynamiikka sekä hämärä ja valo. (Jetsonen 2006, 13–15.)

On syytä huomioida myös modernismin ideologiassa tapahtunut rapautuminen 1950-luvulta lähtien, kun kirkkorakennuksien suunnittelua ei enää rasittanut 1920-luvun eri suunnitteluteorioiden esiin nostamat kysymykset rakentamisen sosiaalisuudesta tai tila-ajattelun funktiokeskeisyydestä. Modernismi on sopeutunut uskon irrationaalisuuteen ja kirkolliseen traditioon. Alvar Aalto ennusti toisen maailmansodan jälkeen muutoksia modernismiin. Hänen mukaansa arkkitehteilla ei ollut enää tarvetta korostaa rationalisointia, vaan keskittyä ja henkistyä enemmän humaaneihin ja psykologisiin ongelmiin. Tämä tavoite on toteutunut suomalaisissa kirkoissa 1950-luvulta lähtien. (Koho 2008, 157–159.)

Tarkasteltaessa viimevuosikymmenien kehitystä itse kirkkotilassa huomio kiinnittyy ensimmäisenä kuoriin, jonka visuaalinen keskus on alttari. Kirkkotilan sydämenä ja jumalanpalveluksen sisällöllisenä ja toiminnallisena keskuksena alttarin keskeisestä asemasta kertoo sen sijainti, mutta myös siihen liittyvät kuvat, esineet, tekstiilit ja liturgiset elkeet. Modernien kirkkojen alttariseinä on asketisoitunut, ja taiteen on korvannut tilataide. Kuvataiteella on kuitenkin tilan identiteetin kannalta tärkeä tehtävä, ja se voi yhdessä musiikin ja arkkitehtuurin kanssa luoda kirkkosaliin pyhän vaikutelman. Moderni kirkko on identiteettinsä tavoin ovi tuonpuoleiseen. Se hiljentää, vetää puoleensa, kiehtoo, antaa

muodon ja kokemuksen sille, että jumalalla on asiaa. Kirkkoarkkitehtuuri heijastaa sakraalitilan olemusta oman aikakautensa ilmaisulla ja kirkkorakennus on sidoksissa aikaansa ja kontekstiinsa, perinteisiin ja yhteiskuntaan. (Mattila 2008, 251–257.) Kirkkosalin jäsenyykseen vaikuttavat alttarin lisäksi muut kuoriin sijoitetut kalusteet, kuten alttarikaide, saarnatuoli ja kastemalja (Dhima 2008, 264).

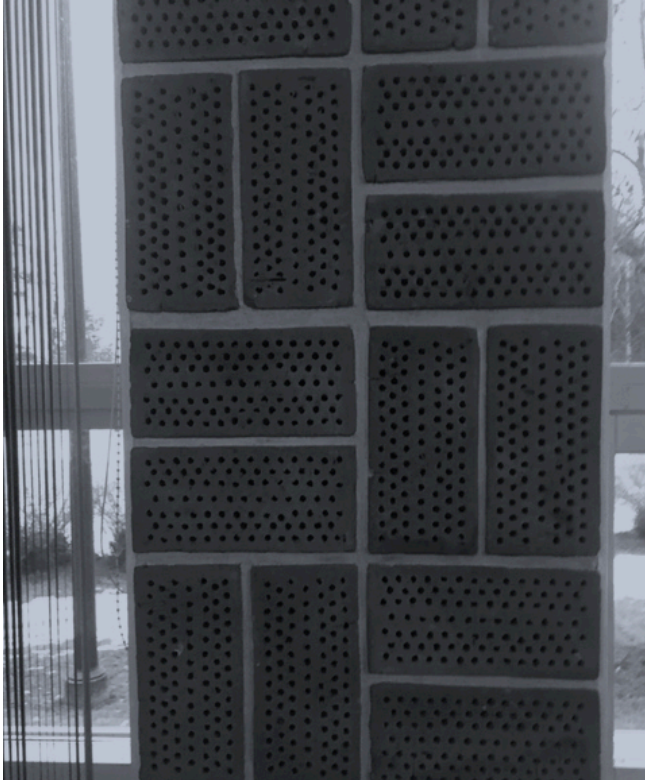
4.2.2 Arkkitehtuuri ja kuolema

Rakennustaiteen historiassa ja nykypäivän rakentamisessa esiintyy lukuisia kuolemaan liittyviä rakennustyyppejä. Kuoleman arkkitehtuuria edustavat muun muassa hautakappelit, krematoriot, hautausmaat ja muistomerkit. Kuoleman arkkitehtuuri muodostaa vertauskuvallisen portin elämän ja kuoleman välille. Hautakappelin tai krematorion arkkitehtuuri pyrkii lohduttamaan surevaa ja arkkitehtuuri esittää kuoleman jälkeisen olemassaolon ihanteellistettuna ja puhdistettuna. Aineellisena hahmona rakennustaide esittää vertauskuvallista ja kuvitteellista elämää: liikettä, jännitettä ja tasapainoa. Taiteellisella ilmaisulla on kerrostunut sisältö, joka ulottuu symbolisista ja esteettisistä tavoitteista aina tiedostamattomiin motiiveihin. Hiljaisuus, pimeys ja valo ovat peruskokemuksia, jotka johdattelevat kokijansa pohtimaan omaa olemassaoloaan. Yleinen kuolemaan liittyvä symboli eri kulttuureissa on matka. Arkkitehtuuri voi vertauskuvallisesti ilmentää kuoleman hetkestä alkavaa matkaa tuonpuoleiseen ja matkalaisen hyvästelyä, ja se on isossa roolissa siunaustilaisuudessa. (Pallasmaa 2006, 115–132.)

4.3 Langinkosken kirkon arkkitehtuuri ja vanha katafalkki

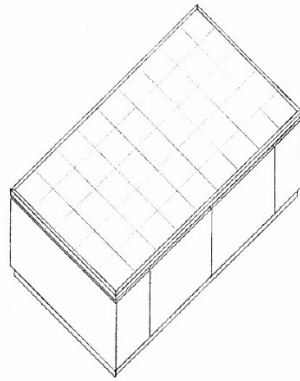
Langinkosken kirkossa on monia erityisiä ja 1950-luvulle tyypillisiä yksityiskoh-
tia. Kirkkosalin seinien punaruskeat reikätiilet on aseteltu menemään vuorotel-
len pareittain horisontaalisesti ja vertikaalisesti (kuvat 10–12, sivu 29–30). Pu-
naruskeaa tiiltä on käytetty myös esimerkiksi Otaniemen kappelissa Espoossa
ja Salokunnan kirkossa Vammalassa. Näistä jälkimmäisen kirkon katafalkki on
yksi referenssikohde.

Kuvat 10–12. Tiilien sommittelu kirkkosalissa (Petäjaniemi 2018)

Tämä vuorottelu toistuu myös esimerkiksi vuonna 1998 tehdyn saneerauksen yhteydessä valmistetun seurakuntasalin tammisen tarjoilupöydän viilutetussa kannessa (kuva 13 ja 14, sivu 31). Saneerauksen yhteydessä kirkon ja kirkkoherranviraston väliin rakennettiin yhdistävä osa, joka käsittää seurakuntasali ”Toivonsalin”. Laajennus on toteutettu kilpailussa voittaneen arkkitehtiylioppilas Matti Vänskän suunnitelmien pohjalta. (Backström, Eskelinen, Ranta ja Saarinen 2003, 20.)

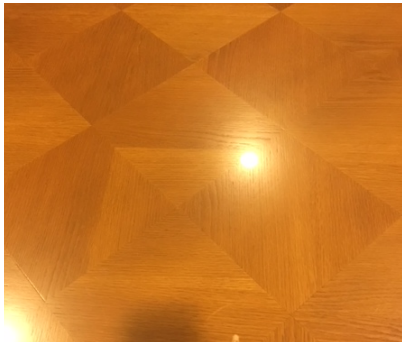

TARJOILUPÖYTÄ :

- RAKEINNETAAN MASSIIVIAMMESTA JA TAMMIVIILUSTA (TAKKIÄT OSAAT HYÖS PÖYDÄN SISÄLLÄ), MITAT, PROFILIT JA IDEAT SIVONIA, MUUNEN RAJENTEELLISTA SOVELLITAVUUSA.
- VIILUJA SIVONIJO TPAALATUISTA, VARSINKIN KANNEN NELIÖPALOJEN KUVIOON YHTÄ-LÄISEN KYLISSÄ KUKSUUNTAINEEN KUVIO.
- KANSSI, KYLJET JA HYLKYTASOT VIILUA, MUUT NÄKYVÄT OSAAT MASSIIVIAMMESTA.
- ULKOVAIIN NÄKYVIIN EI SAA JÄÄDÄ NAULOJA, TAPPEJA, RUVVEJA TMS. LIITOKSET JA SAUMAT MAHDOLLISIMMAN SIISTEJÄ, NIUKKISSA SIIRKILITOKSEET.
- VAARAINEN SOYVIELI TÄSITETTÄÄN JA PÖHJAMAALATAAN SILKÄKSI. PINTAMAALINNA TEKNIKSEEN SUPERLATEKSI, VÄRI NRO 5473 (KÄRITA: TEKNOLOGOR 2001).
- PÖYTÄ PEITATAAN KAULTTALTAAN VAALEAN-IVESIKOISEKSI, TEKLÄ SÄVYTTÄÄ HUHTAANNA KÖEVIILUPALAA (TAMMI) JA LORULLINEN SÄVY PÄTETÄÄN YHDESSÄ SUUNNITTELLIAN KANSSA (KÖEVALOSEN OHJEKUSSUOHEET HUUSTIN).
- SÄVYTTY PÖYTÄ LAKATAAN 3-5 KERTAA (TARPEESTA RIIPUEN) HIMMEÄLLÄ HOONIKALLU-LAKALLA. LAKAN KESTETTÄVÄ KOVAA KULUTUSTA.
- PÖYDÄN SIIVITÄMÄKKA HUOMIOON OTTAEN TULEE TYÖN JÄLKEEN JA LAATUUN KIIN-NITTÄÄ ERITYISTÄ HUOMIOTA.

Langinkosken kirkko	
Lajennus/renovaus	
TARJOILUPÖYTÄ	1:10
ARK 04.33	Matti Vänskä 14.3.98

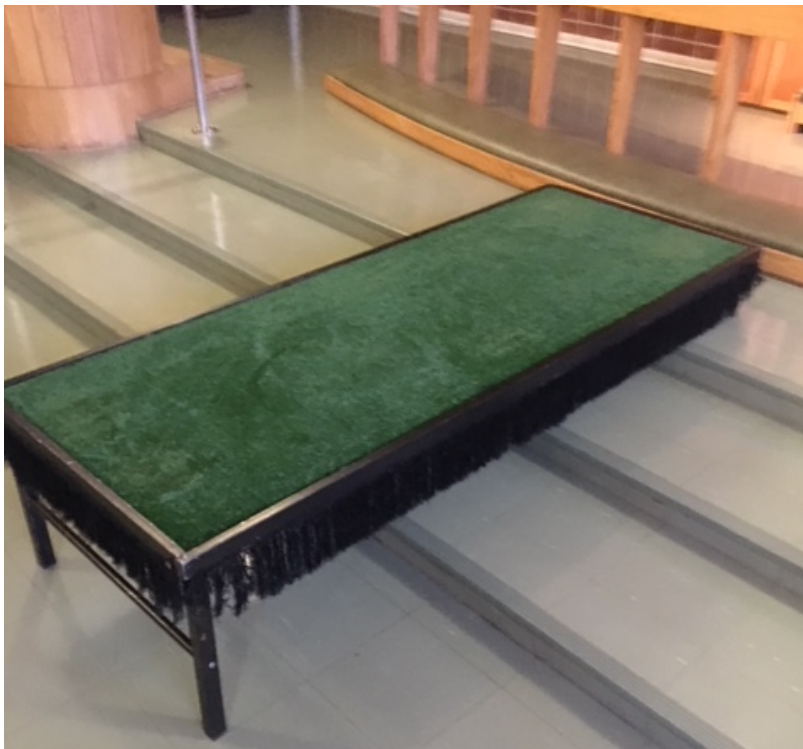
Kuva 13. Tarjoilupöydän piirustus (Vänskä 1998)

Kuva 14. Tarjoilupöydän kannen detalji (Petäjaniemi 2018)

Punaisen reikätiilen ohella tammi on kirkkosalissa korostuva materiaali, jota on käytetty esimerkiksi kirkon penkeissä, saarnatuolissa ja alttarilla. Lattia kirkkosalissa on vihreää linoleumia ja katto on valkoiseksi rapattu. Kirkkokalusteissa, kuten esimerkiksi alttarilla käytetyt tekstiilit vaihtuvat aina liturgisen ajankohdan mukaan. Kolme osaa käsittävä kirkkorakennus reikätiiliseen ja roiskerapattuine ulkopointoineen noudattelee tyypillistä sodanjälkeistä kivitalojen rakennustapaa (Backström, Eskelinen, Ranta ja Saarinen 2003, 17).

Vanha katafalkki (kuva 15) on yksiosainen ja metallista valmistettu. Se sijoitetaan osittain alttarille nousevien porrasaskelmien päälle. Kansi on verhoiltu vihreällä sametilla ja reunoja kiertää hapsunauha. Jalat taittuvat pois kannen sisään ja tämän ansiosta katafalkki voidaan varastoida pieneen tilaan. Painavasta materiaalista ja jalkamekanismista johtuen yhden ihmisen on vaikea asettaa katafalkki alttarille. Se on myös mitoitettu vain ruumisarkulle, joten kukat joudutaan asettamaan lattialle tai alttarin porrasaskelmille. Katafalkin suhde tilaan on hyvin irrallinen, eikä siinä ole muotoilullisia tai värillisiä viitteitä tilaan ja se näyttää siltä, että se olisi voitu tuoda jostakin toisesta, vanhemmasta kirkosta tähän tilaan.

Kuva 15. Vanha katafalkki asetettuna alttarin eteen (Petäjaniemi 2017)

Uuden katafalkin suunnittelussa toivottiin ottamaan huomioon nimenomaan ergonomisuus niin, että katafalkki olisi helposti yhden ihmisen asetettavissa. Muita toiveita oli, että katafalkki pitäisi olla mahdollista varastoida pieneen tilaan ja siinä tulisi olla tila laskettaville kukille.

4.4 Referenssikohteiden analysointi

Monipuolisen tutkimuksen osana tutkin myös muiden suomalaisten kirkkojen katafalkkeja ja sitä, miten ne sopivat osaksi kirkon muuta arkkitehtuuria. Ver-

tailemalla ja analysoimalla muiden kirkkojen ratkaisuja ja niiden sopivuutta tilaan saadaan tietoa toimivista ratkaisuista. Tietoa voidaan hyödyntää tässä opinnäytetyössä. Lähetin muutamaan seurakuntaan sähköpostikyselyn (liite 1), jossa tiedustelin vapaamuotoisesti, millainen katafalkki kirkossa on käytössä, sekä mahdollisia taustatietoja katafalkista. Sain vastauksen kuudesta kirkosta, joista yksi on rakennettu vuonna 1912, yksi 1940-luvulla ja kaksi 1950-luvulla ja kaksi 1960-luvulla. Kakki referenssikohteet ovat aikakaudelleen arkkitehtonisesti merkittäviä rakennuksia. Vaikka kirkot ovat tyyliltään hyvinkin erilaisia ja eri aikakausilta, niistä saadaan hyvät vertailukohtat. Seuraavaksi analysoidaan jokaisen vastanneen kirkon katafalkkiratkaisuja, niiden käytännöllisyyttä ja esteettisiä ominaisuuksia ensin kirkkokohtaisesti ja lopuksi yhdessä.

4.4.1 Kallion kirkon katafalkki

Kallion harmaagraniittinen kirkko (kuva 16, sivu 34) on yksi Helsingin näkyvimmistä maamerkeistä. Se sijaitsee Kallion kaupunginosassa Helsingin pisimmän suoran katulinjan, Unioninakselin, päässä Siltasaarenkadulla. Kallion kirkko palvelee Suomen kaupunkimaisinta, tiheimmin asuttua ja nuorten suosimaa asuntoaluetta. Kallion kirkon rakentaminen aloitettiin vuonna 1908, ja se valmistui 1912. Ulkoisesti Kallion kirkko edustaa suomalaista kansallisromanttista rakennustyyliä, jossa on myös jugend-vaikutteita. Kirkon alttarialue on uusittu täydellisesti 1950-luvulla. Kirkon alttarin sisään jätetty peruskallio poistettiin ja tilalle rakennettiin puinen alttaripöytä. 1980-luvulla tehdyssä korjauksessa alttaripöytä kuitenkin rakennettiin Kallion kirkon luonteen mukaisesti kivistä. (Helsinkiopas 2018.)

Kuva 16. Kallion kirkko (Helsingin seurakunta 2017)

Kallion kirkon katafalkki (kuva 17) koostuu alumiinisesta rungosta, joka on kevyt siirtää ja saranoidusta kannesta, jossa on myös kantokahvat (kuva 18, sivu 35). Kangashuppua katafalkkissa ei ole, mutta taiteilija Raija Rastan suunnittelemaan ja Suomen Käsityön Ystävien valmistamaan kirkkotekstiilisarjaan kuuluu myös kirkkoalba, eli valkoinen kangas, joka lasketaan katafalkilla olevan arkun päälle. Kukkia varten katafalkin sivuille tuodaan metalliset pyörillä liikkuvat alustat. Katafalkin ovat valmistaneet Helsingin seurakuntayhtymän omat puusepät Joel Hietikko ja Seppo Kangas.

Kuva 17. Kallion kirkon katafalkki ja kukkatelineet (Palomäki 2018)

Kuva 18. Kallion kirkon katafalkin runko ja taitettava kansi (Palomäki 2018)

Katafalkin suunnittelussa on otettu ergonomiset tekijät hyvin huomioon: materiaalivalinnat ovat kevyitä ja kansi on taitettava. Lisäksi on hyvä, että kukkatelineet ovat erilliset elementtinsä, sillä hautajaisista riippuen kukkatervehdyksiä voi olla useita tai ei välttämättä yhtään. Tyhjät kukkatelineet eivät välttämättä ole kaikista ylevin näky saatossa viimeiselle matkalle. Esteettisestä näkökulmasta katafalkki on yksinkertainen, ja siinä selkeästi on menty käytännöllisyyden edellä, eikä tilaan sopivia esteettisiä elementtejä ole havaittavissa, ellei kirkkok tekstiileitä lasketa. Hieman häiritsevää on, että erilliset kukkatelineet ovat eri muotokieltä ja materiaalia kuin itse katafalkki.

4.4.2 Viialan kirkon katafalkki

Viialan kirkon on suunnitellut Tamperelainen arkkitehti Jaakko Tähtinen. Opetusministeriö vahvisti vuonna 1947 Tähtisen piirustukset ja niiden mukaan rakennettu kirkko on valmistunut vuonna 1950. Sodanjälkeisestä tiukasta sääntöstelystä johtuen kirkon rakentamisen mahdollistavat eri tahojen myöntämät raha- ja materiaaliavustukset. Viialan kirkko on arkkitehtuuriltaan vertailukoh-teista kaikkein lähimpänä Langinkosken kirkkoa (kuva 19, sivu 36).

Kuva 19. Viialan kirko (Tirilä 2006)

Suorakaiteen muotoisessa rakennuksessa on jyrkkä harjakatto ja liuskeki-
viupotuksia, kuten myös Langinkosken kirkossa. Kirkkosalin (kuva 20) kiinteä
sisustus ja sisäkatto ovat lämminsävyistä puuta. Alttarissa ja urkulehterin etu-
rintamuksessa on sormipanelointi.

Kuva 20. Viialan kirkon sisustus (Tirilä 2006)

Katokseton mutta koristeellinen saarnatuoli sekä alttaripöytä ovat vaneria. Lennart Segerstrålen maalaama alttaritaulu ”Kristus Viialan katukuvassa” on saatu lahjoituksena kirkkoon. Messinkiset kattokruunut ja muut valaisimet ovat Orno Oy:n tuotantoa, ja ne on suunnitellut Liisa Johansson-Pape. (Knapas 2006, 88.)

Viialan kirkon katafalkin ikää tai valmistajaa en saanut kyselyssäni selville, mutta arvioisin sen olevan ehkä 1980- tai 1990-luvulta. Katafalkkikonaisuus (kuva 21) koostuu pyörillä varustetusta katafalkista, jossa on kahva ergonomista liikuttelua varten (kuva 22, sivu 38) ja kahdesta pyörillä varustetusta kukkatelineestä. Kaikki osat ovat ruskeansävyistä kalustelevyä ja kulmat on viimeistelty messinkisillä L-listoilla. Kukkatelineet kasataan katafalkin päälle kyljelleen silloin, kun katafalkki on varastoituna.

Kuva 21. Viialan kirkon katafalkki ja kukkatelineet (Seppänen 2018)

Kuva 22. Katafalkin kahva (Seppänen 2018)

Viialan kirkon katafalkki on raskastekoinen ja yksityiskohtiensa ansiosta yksilöllisen näköinen, tilaan sopiva ja arkkitehtuuria kunnioittava. Katafalkissa oleva kahva mahdollistaa sen siirtelyn ergonomisesti. Varastoinnin kannalta katafalkki vaatii yksiosaisuudesta johtuen paljon tilaa. Kukka-alustat ovat rakenteestaan johtuen painavia ja niiden nostaminen ja laskeminen vaativat kaksi henkilöä.

4.4.3 Alppilan kirkon katafalkki

Alppilan kirkko (kuva 23, sivu 39) valmistui Alppilan kaupunginosaan Helsinkiin vuonna 1957. Rakentaminen on toteutettu vuonna 1953 pidetyn kilpailun pohjalta, jonka voittivat arkkitehdit Keijo Ström ja Olavi Tuomisto LUX-nimisen ehdotuksen pohjalta.

Kuva 23. Alppilan kirkko (Tirilä 2006)

Suorakaiteen muotoisen kirkkosalin (kuva 24) seinäpinnat ovat erikoisvalmistusta pyöröpintaista muototiiltä ja sileäksi muurattua tiiltä ja lattiassa on tiiliä vertikaalisessa ja horisontaalisessa muodostelmassa, kuten Langinkosken kirkossa.

Kuva 24 Alppilan kirkon kirkkosali (Toivari 2006)

Valoa saliin tulee kuorin sivussa olevasta pystyikkunasta ja kadun puoleisen seinän katonrajassa olevasta ikkunanauhasta. Alttariseinällä on käytetty tiilireliefiä kookkaan ristin taustasommitelussa. (Knapas 2006, 102.)

Alppilan kirkon katafalkki (kuva 25) on kevyestä vanerilevystä tehty. Kannessa on paikalleen asentamista helpottavat ohjurilevyt. Katafalkkiin kuuluu myös musta päälliskangas, joka on mittoihin ommeltu huppu laadukkaasta ja helposti puhdistettavasta kankaasta. Siunaustilaisuuksissa käytetään samanlaisia kukkatelineitä kuin Kallion kirkossa (kuva 17, sivu 33). Katafalkin on valmistanut seurakuntayhtymän oma puuseppä Joel Hietikko.

Kuva 25. Alppilan kirkon katafalkki (Marttinen 2018)

Katafalkki on malliltaan hyvin yksinkertainen, mutta huputettuna maltillisen arvokkaan näköinen. Tässäkin katafalkkissa on otettu huomioon ergonomia materiaalivalintojen keveyden, osissa olevien kädensijojen ja erillisten osien avulla. Katafalkki on näin myös helposti varastoitavissa.

4.4.4 Lauttasaaren kirkon katafalkki

Lauttasaaren kirkko on valmistunut vuonna 1958 ja sen ovat suunnitelleet arkkitehdit Marja ja Keijo Petäjä, jotka voittivat 1953 pidetyn yleisen arkkitehtikilpailun (kuva 26, sivu 41).

Kuva 26. Lauttasaaren kirkko (Jokinen 2006)

Kirkon tiloissa toimii sekä suomen- että ruotsinkielinen seurakunta. Kirkkosali alenee kuoria kohti ja sitä kattaa ohuiden pylväiden kannattelema puuritolätkä. Lattiat ovat vaaleasävyistä Tervolan marmoria. Valo siivilöityy kirkkosaliin katonrajassa olevien nauhaikkunoiden ja kuorissa olevan korkean ikkunan läpi. Penkit ja messinkiset kattovalaisimet on suunnitellut Ilmari Tapiovaara (kuva 27, sivu 42)

Kuva 27. Lauttasaaren kirkon suomalaisen seurakuntasalin sisustus (Jokinen 2006)

Suomenkielisessä seurakunnassa alttariseinällä on yksinkertainen metalliristi, kun taas ruotsinkielisessä seurakunnassa kuvanveistäjä Viktor Janssonin tekemä krusifiksi. (Knapas 2006, 107.)

Myös Lauttasaaren kirkossa käytössä oleva katafalkki koostuu eri osista (Kuva 28, sivu 43). Ergonomia on otettu huomioon monin eri tavoin. Rungon peräseinässä on pyörät, jotka helpottavat liikuttelemista pystysuunnassa ja kannelle on oma pyörillä liikuteltava alusta. Katafalkki on valmistettu puumateriaalista ja hautajaisissa se on peitetty mustalla kangashupulla (Kuva 29, sivu 43). Erillistä kukkatelinettä ei ole, vaan kukat lasketaan kannen päälle arkun molemmin puolin. Varsinkin suurissa siunaustilaisuuksissa ongelmana on saada kukat mahtumaan: ne pitää pinota tai asettaa porrasaskelmille katafalkin viereen.

Kuva 28. Lauttasaaren kirkon katafalkin osat (Panigrahi 2018)

Kuva 29. Lauttasaaren kirkon katafalkki koottuna alttarin eteen (Panigrahi 2018)

Kuten Langinkosken kirkossa, myös Lauttasaaren kirkossa katafalkki asetetaan osittain portaiden päälle siunaustilaisuudessa. Yksiosainen porrastettu runko on yksi vaihtoehto portaiden päälle sijoitettavassa katafalkissa. Käytännöllisyys ja ergonomia on otettu hyvin huomioon tässäkin katafalkissa pyörien ja erillisen telineen avulla. Vaikka tämäkin katafalkki on muodoltaan yksinkertainen, on se silti kunnioitusta herättävä ja kirkkotilaan sopiva. Tässä katafalkissa on sama ongelma kukkien laskussa kuin Langinkosken kirkon katafalkissa.

4.4.5 Salokunnan kirkon katafalkki

Salokunnan kirkko (kuva 30) Vammalassa päätettiin rakentaa jo vuonna 1940, mutta hanke toteutettiin vasta 20 vuotta myöhemmin.

Kuva 30. Salokunnan kirkko (Tirilä 2006)

Seurakuntatalon on suunnitellut arkkitehti Timo Penttilä ja sen sali vihittiin kirkoksi vuonna 1960. Kirkkosali (kuva 31, sivu 45) on pieni ja se sisältää vain 120 istumapaikkaa.

Kuva 31. Salokunnan kirkon sisustus (Jokinen 2006)

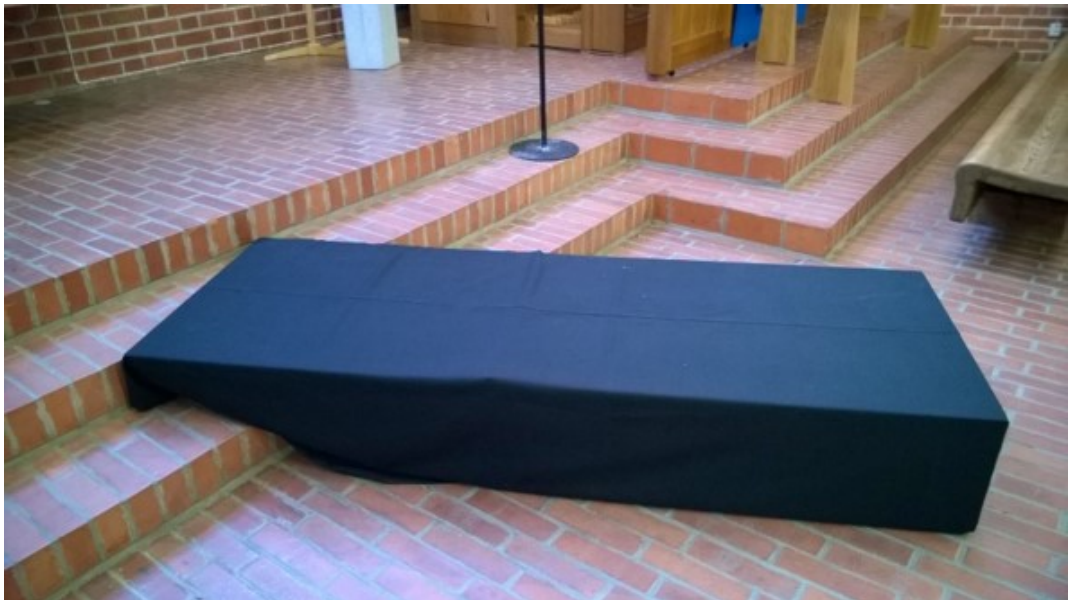
Kirkkosalin tilantuntua lisää epäsymmetrisesti sijoitetut penkit. Vaino keskikäytävä johtaa alttarille. Katon alttaria kohti kohoavat kannatinrakenteet muodostavat mielenkiintoisen arkkitehtuurisen elementin. Monijakoiset ikkunasarjat ovat alttarin päädyssä ja sivuseinien yläosassa. Lattia ja seinät ovat punaista tiiltä ja penkit ovat puuta, jotka ovat muodoltaan hyvin massiiviset. (Knapas 2006, 113.)

Salokunnan kirkon katafalkki (kuva 32, sivu 46) on yksiosainen, mutta kansi saranoitu kaksiosaiseksi. Kannen toinen osa asetetaan alttarilla olevien porrasaskelmien päälle. Koska katafalkin runko on vaaleasävyinen ja saranat ovat katafalkin kannen päällä, katafalkin kanssa käytetään lähes poikkeuksetta mustaa kangashuppua (kuva 33, sivu 46). Katafalkki sijoitetaan vinottain alttariin nähden käytävän suuntaisesti. Katafalkin on valmistanut paikallinen puuseppä. Erillistä kukkatelinettä ei ole, vaan kukat lasketaan arkun molem-

min puolin. Koska tila on pieni ja hautajaisvieraiden määrä on rajallinen, ei siitä aiheudu käytännöllistä haittaa.

Kuva 32. Salokunnan kirkon katafalkin saranaosa (Grönblom 2018)

Kuva 33. Salokunnan kirkon katafalkki (Grönblom 2018)

Kirkkosalin pieni koko ja käytävän epäsymmetrisyys alttariin nähden ovat katafalkkia suunniteltaessa olleet haasteina. Tämä katafalkki on referenssikoh- teiden ainoa yhdestä osasta koostuva katafalkki. Varastointia pohdittaessa

yksiosaisuus ja iso koko eivät välttämättä ole käytännöllisesti ja ergonomisesti paras mahdollinen ratkaisu, vaikka kansi taittuu kaksinkerroin.

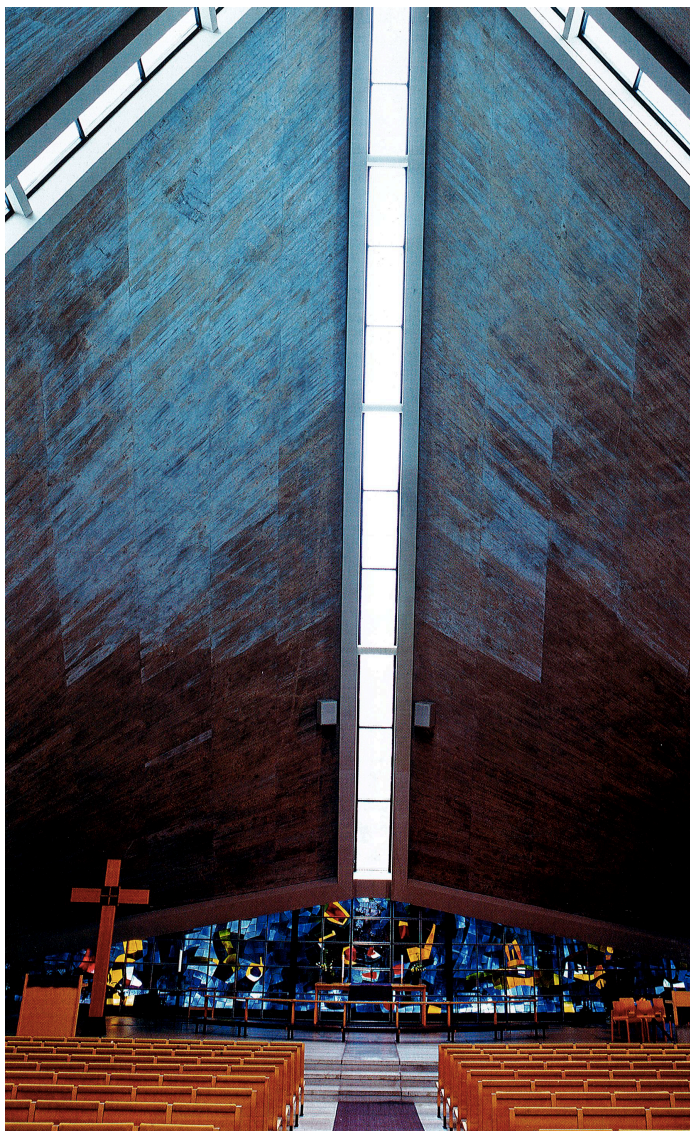
4.4.6 Kannelmäen kirkon katafalkki

Vuonna 1962 järjestetyn kutsukilpailun voittajien Marjatta ja Matti Jaatisen ehdotuksen pohjalta rakennettu Kannelmäen kirkko on valmistunut vuonna 1968 (kuva 34).

Kuva 34. Kannelmäen kirkko (Tirilä 2006)

Pohjakaavaltaan kirkko on neliömäinen ja se kohoaa kartion muotoisesti 30 metrin korkeuteen. Kattorakenteiden välissä kohoavat ikkunanauhat muodostavat ristiaiheen kirkkosalin ylle. Kirkkosalin lattia laskeutuu lievästi kohti alttaria ja korostaa kuoriosaa (kuva 35, sivu 48).

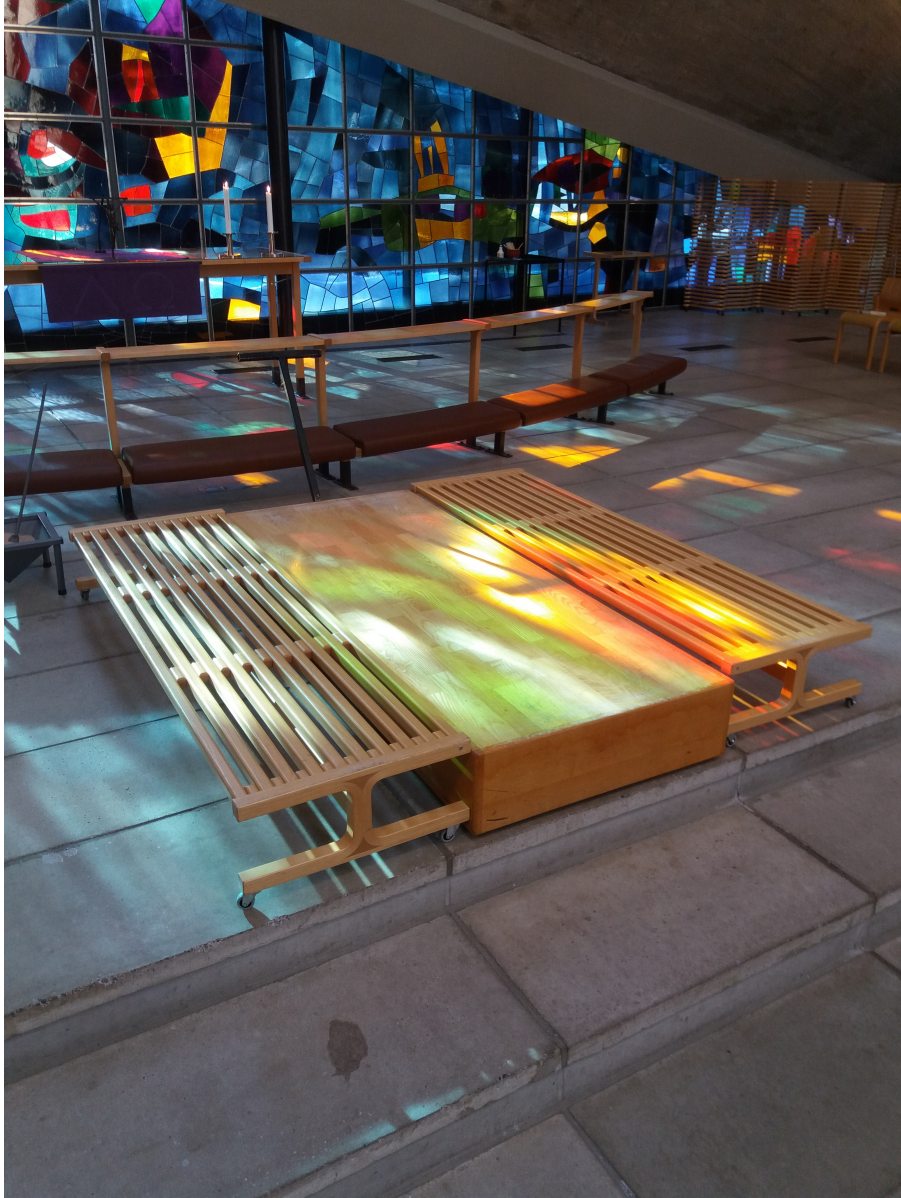

Kuva 35. Kannelmäen kirkon sisustus (Tirilä 2006)

Kirkkosalin saarniset istuimet on suunnitellut sisustusarkkitehti Kari Asikainen ja alttarin takaseinän abstraktin lasimaalauksen ”Chiesa nuova” on suunnitellut Hilikka Toivola-Karpakka, joka on myös suunnitellut Langinkosken kirkon lasimaalauksen. (Knapas 2006, 124.)

Kirkon katafalkki (kuva 36, sivu 49) on yksiosainen ja muodoltaan yksinkertainen. Lisäksi sen molemmilla puolilla on katafalkin pituiset pyörälliset telineet kukille, jotka todennäköisesti ovat uudempia kuin itse katafalkki. Myös katafalkki on varustettu pyörillä ja lukitusmekanismilla, sekä siinä on siirtelyä helpottava kahva (kuva 37, sivu 50). Katafalkki ja kukka-alustat ovat saarnia, kuten kirkon muutkin kalusteet, ja ne on suunnitellut sisustusarkkitehti Kari Asikainen. Katafalkkia ja kukkatelineitä säilytetään kirkossa muurin takana, kuk-

kalaitteet kyljellään katafalkin päällä. Muurin takana on myös vainajienovi, josta arkku tuodaan kirkkoon.

Kuva 36. Kannelmäen kirkon katafalkki ja kukkatelineet (Lepistö 2018)

Kuva 37. Kannelmäen kirkon katafalkin kahva (Lepistö 2018)

Kannelmäen kirkon katafalkki on vertailujoukon toinen, jossa myös esteettisyys ja ympäristöön sopivuus on otettu huomioon. Tämä johtuu varmasti pitkälle siitä, että sen on suunnitellut sama henkilö, joka suunnitteli kirkon muunkin kalustuksen. Katafalkille on jo kirkkoa suunniteltaessa varmistettu paikka, joten sen suunnittelussa ei ole tarvinnut ottaa huomioon varastointia ja kasattavuutta.

4.4.7 Analysointi ja vertailu

Kolmea referenssikohteiden katafalkkia yhdistää jollain tavalla koottavuus. Tämä helpottaa katafalkin varastointia ja on ergonominen kirkon työntekijöille silloin, kun se pitää asettaa alttarille tai alttarin eteen hautajaisia varten. Huomionarvoista näille referenssikohteille on se, että koottavat katafalkit eivät ole esteettisesti kovin mielenkiintoisia, vaikka ne sopivat tiloihin huomiota herättämättömästi. Hautajaisissa huomio on toki ruumisarkussa ja toisaalta on hyvä että katafalkki on huomiota herättämätön. Toisaalta voidaan todeta että

katafalkki on useimmiten kirkkokalustuksen esteettisesti sopimattomin osa, ja hienovaraiset viittaukset kirkon muuhun arkkitehtuuriin voisivat korostaa tilaisuuden arvokkuutta, kuten Viialan kirkon ja Kannelmäen kirkon katafalkin kohdalla. Huomion arvoinen asia on myös, että vapaasti lattialla seisovat katafalkit ovat matalampia kuin rappusten päälle asettuvat mallit. Tämä on myös hyvä ottaa suunnittelussa huomioon, sillä pienet liikeradat kukkia laskettaessa ja siunaushiekkaa ripoteltaessa ovat mielestäni osa arvokasta kokonaisuutta.

Katafalkkien suunnittelussa on lähdetty liikkeelle ennen kaikkea tarpeesta. Estetiikka on ollut useimmiten toisarvoista: kolmessa kuudesta referenssikohteesta se on ollut musta kangashuppu. Tämä on helppo ja kustannustehokas ratkaisu, jolla saadaan katafalkin rakenteita piilotettua. Vaikka katafalkki on kaluste, jonka ainoa funktio on toimia hautajaisissa ruumisarkkukorokkeena ja joka on muuna aikana varastoituna, pitäisi mielestäni myös estetiikkaa ja ennen kaikkea esteettistä yhteensopivuutta arkkitehtuurin kanssa pohtia enemmän. Muissa kirkkokalusteissa ja teksteileissä tämä yhteensopivuus kuitenkin usein toteutuu.

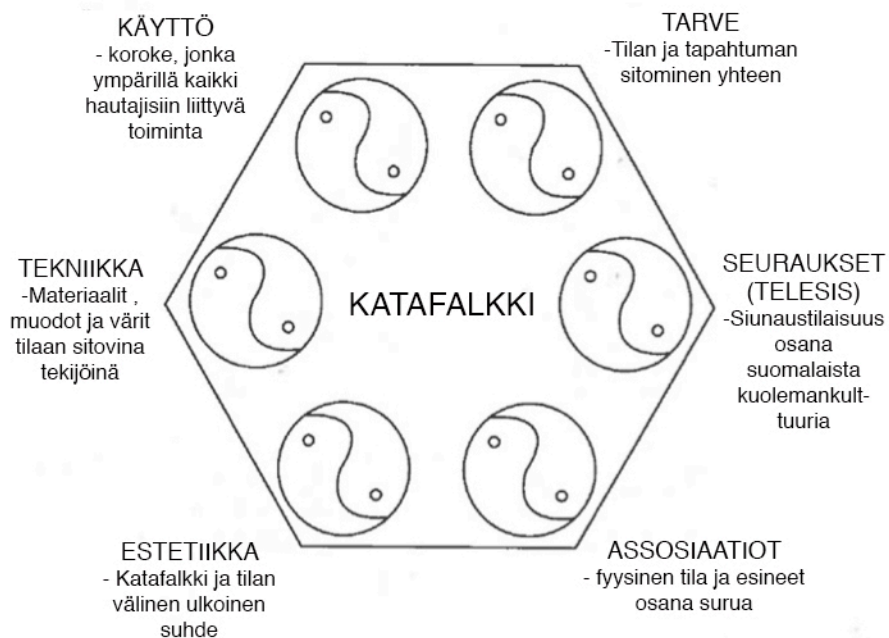
Kahdessa referenssikohteessa katafalkki on osittain alttarin porrasaskelmien päällä, ja tämä on myös yksi tämän opinnäytetyön suunnittelun lähtökohdista. Eri korkeuksissa olevat tasot tuovat omat haasteensa suunnitteluun ja vaihtoehtoja toteuttaa se on useita. Kirkoissa, joissa ei ole erillisiä kukkatelineitä, on todettu varsinkin isomprien hautajaisten yhteydessä ongelmalliseksi se, että tila ei riitä ja kukkia joudutaan pinoamaan tai laskemaan lattialle. Kukkatelineet ovat kuitenkin usein erillinen osa, ja ne vaativat oman säilytystilansa, mitä useimmissa kirkoissa on kovin rajallisesti.

4.5 Katafalkin funktioanalyysi

Yleisimpiä tuotesuunnittelijoiden ja tuotteiden hankkijoiden perusteluja on, että tuote suunnitellaan tai hankitaan tarpeen mukaan (Anttila 1992, 149). Katafalkki on ennen kaikkea koroke, jonka tarkoitus on kohdistaa huomio ruumisarkkuun ja kaikki toiminta tapahtuu sen ympärillä. Katafalkin pitäisi täyttää sosio-kulttuuriset vaatimukset ajanmukaisuuden, arvokkuuden ja tilanteeseen sopivuuden mukaan. Sen lisäksi huomioon otettava tekijä on fyysiset tarpeet. Koska katafalkki on esine minkä henkilö ottaa esille, täytyisi ergonomisuus

ottaa eritoten huomioon suunnittelussa. Referenssikohteissa katafalkki oli joko kevytrakenteinen tai varustettu pyörillä tai muilla avustavilla välineillä.

Kun Langinkosken kirkon ja referenssikohteiden katafalkkeja lähdetään analysoimaan (kuva 38.), voidaan todeta että käyttö ja tarve korostuvat näissä, ja estetiikka on useimmiten toisarvoinen seikka. Estetiikan vähäisyyttä voitaisiin helposti perustella sillä, että se on esillä vain kun sitä käytetään ja käytön kannalta oleelliset asiat toteutuvat. Voidaan kuitenkin ajatella, että katafalkki on se asia mikä sitoo tilan ja toiminnan toisiinsa.

Kuva 38. Katafalkin funktiokokonaisuus (Petäjaniemi 2018, Anttila 1992 & Papanak 1973 mukaan)

Kuolema ja siunaustilaisuus koskettaa erilaisia ryhmiä tai yksiköjä, kuten perhettä, ystäviä, työtovereita tai muuta lähipiiriä. Kirkkoympäristö mielletään tilaksi, jossa suru saa fyysiset raamit ympärilleen kirkkotilan muodossa. Koska siunaustilaisuudessa on tarkka protokolla, joka luo toiminnasta esteettistä, voidaan katafalkin, tilan ja toiminnan yhteyksistä ajatella mielestäni kahdella eri tavalla: Se voi olla täysin huomaamattomasti taka-alalla tai osana kokonaisuutta. Vaikka molemmat ovat toimivia näkökulmia, niin jälkimmäinen vaihtoehto on muotoilijan näkökulmasta mielenkiintoisempi.

Kun kirkkorakennusta ajatellaan kokonaisvaltaisena taideteoksena, pitäisi tilalla ja tilassa olevilla esineillä olla perusteltavissa oleva esteettinen yhteys. Koemme mielle yhtymiä, jotka liittävät esinemaailman menneisiin elämyksiin tai johonkin muuten koettuun asiayhteyteen (Anttila 1992, 162). Koska huomio siunaustilaisuudessa on toiminnassa, pitäisi estetiikan kuitenkin olla hillittyä ja paras tapa tähän on mielestäni hienovaraiset viittaukset olemassa oleviin yksityiskohtiin. Muotoilulla voidaan vaikuttaa paljon siihen millaisen assosiaation tuote luo käyttäjälleen (Anttila 1992, 162).

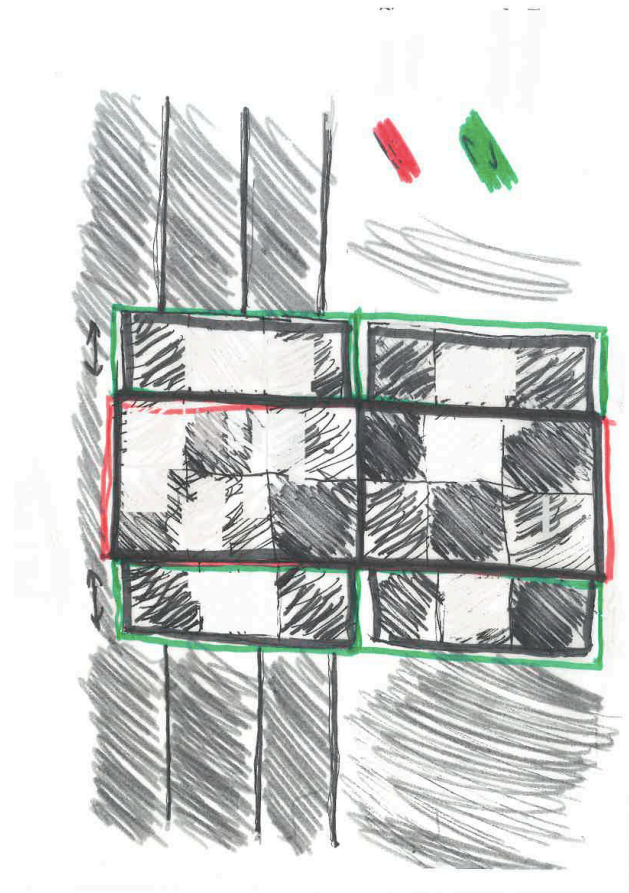
Tekniikan näkökulmasta hienovaraiset yksityiskohdat olisi helposti mahdollista toteuttaa materiaalien keinoin, kuitenkin niin että käytettävyys on sujuvaa. Perusmuodoista, kuten neliö, kuutio ja suorakulmaiset särmiöt, muodostuu suurin osa arkkitehtuurista, mutta se soveltuu myös hyvin kalustesuunnittelun elementeiksi. Perusmuotoja käyttämällä ja mittasuhteet hallitsemalla päästään hyvään lopputulokseen. Lisäksi perusmuodot ovat teknisen toteutuksen kannalta helpompia toteuttaa. Tuotetta voi muunnella loputtomiin vaihtelemalla muotoja ja detaljeja ja esimerkiksi kaapit ovat useimmiten perusmuotoja, joihin lisätään vain liitos-, materiaali-, detajli- ja väriratkaisut. (Holmberg 2000, 8.)

5 SUUNNITTELUPROSESSI

5.1 Ideointi ja luonnostelu

Katafalkin mittoihin vaikuttaa ennen kaikkea ruumisarkkujen koko. Arkkujen ulkomitan standardipituus on hieman yli kaksi metriä (Hautausnetti 2018). Vanhan katafalkin leveys oli 80 cm, joka on riittävä leveys myös isommallekin arkulle. Koska toiveena oli saada mahdollisimman monta toimintoa, mutta kuitenkin pitää koko varastoitaessa pienenä, lähdin pohtimaan esiin otettavilla osilla laajennettavaa katafalkkia. Alusta asti ideoinnissa oli mukana myös katafalkin sovittaminen olemassa olevaan arkkitehtuuriin. Kirkkosalin tiilien horisontaalisen ja vertikaalisen vuorottelevan ladonnan ja seurakuntasalin tammisen tarjoilupöydän samanhenkisen viilutuksen innoittamana päätin lähteä sovittamaan samaa ajatusta myös katafalkin viimeistelyyn ja tutkimaan eri vaihtoehtoja toteuttaa sitä.

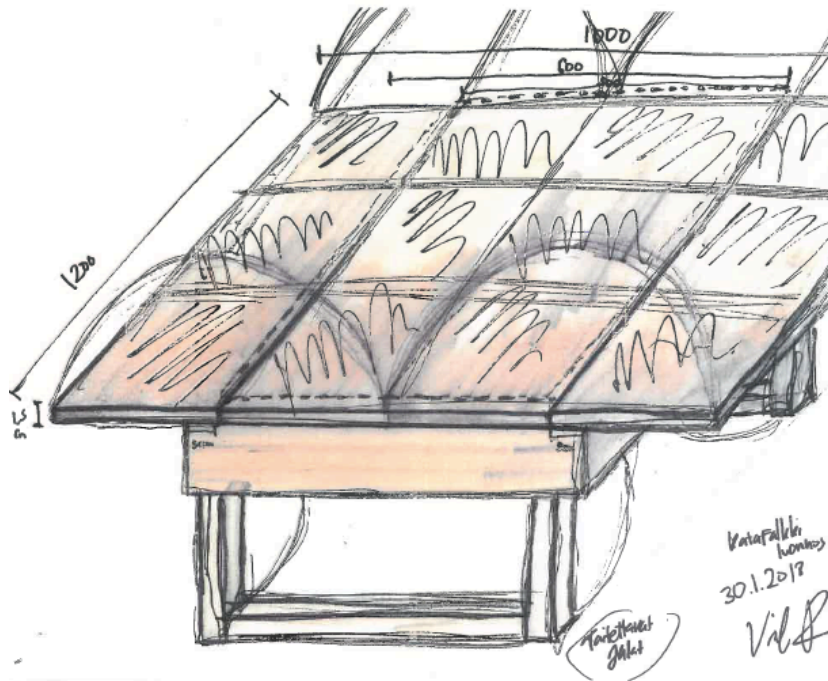
Ensimmäisessä luonnoksessa (kuva 39) katafalkki on toimintaperiaatteeltaan samankaltainen kuin Salokunnan kirkon katafalkki, jonka kansi taittuksi kaksinkerroin.

Kuva 39. Ensimmäinen luonnos. Vihreällä rajatut alueet ovat ulosvedettäviä osia katafalkissa. (Petäjäniemi 2018)

Kukkatelineet ovat tässä ensimmäisessä luonnoksessa kiskoilla olevia ulosvedettäviä tasoja, joiden pintakuviointi mukailisi kannen pintaa. Tämä mahdollistaisi myös sen, että kukkatelineitä ei tarvitsisi ottaa käyttöön, jos esimerkiksi hautajaisvieraita olisi poikkeuksellisen vähän tai ei laisinkaan.

Seuraavassa luonnoksessa (kuva 40, sivu 55) pohdin, voisiko laajennettavien osien mekanismeja yksinkertaistaa. Tässä luonnoksessa katafalkki on myös yksiosainen ja siinä on kaksinkerroin taittuva kansi, mutta laajennusosien mekanismi olisi saranamallinen. Tässä haasteena on siunaustilaisuuden jälkeinen kantaminen. Painavaa arkkua voi olla vaikea nostaa, kun edessä on useampi kymmenen senttiä kiinteää tasoa. Ulosvedettävät mekanismit tuntuivat tässä kohtaa käytännöllisemmältä ja luontevammalta ratkaisulta lähteä toteuttamaan kukkatelineitä. Tässä vaiheessa luonnostelua rupesin pohtimaan myös sitä täyttääkö yksiosainen malli vaatimusta siitä, että katafalkki olisi helposti yhden henkilön asetettavissa.

Kuva 40. Luonnos katafalkista taittokansilla (Petäjäniemi 2018)

Aloin pohtia voisiko katafalkki koostua useasta osasta, jotka asetettaisiin peräkkäin alttarille muodostaen modulaarisen kokonaisuuden. Ratkaisu mahdollistaisi sen, että osat olisivat kevyitä ja helposti yhden ihmisen siirrettävissä. Erikorkuisilla osilla saataisiin myös muodostettua tasainen kokonaisuus portaiden päälle. Tässä kohtaa siirryin käsivaraisesta luonnostelusta piirtämään osia AutoCAD -ohjelmalla, jotta pääsisin tarkkoihin mittoihin ja pystyisin ottamaan mitoitukseen vaikuttavat tekijät paremmin huomioon.

5.2 Modulaarinen katafalkki

Tässä vaiheessa listasin asiat, joiden ratkaisu vaatii erityisesti tässä suunnitteluprosessissa huomiota:

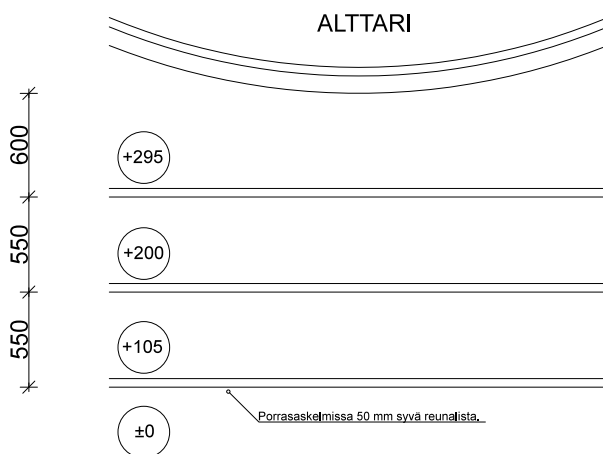
- katafalkin osien määrä. Mitä ominaisuuksia katafalkkiin saadaan mahdollisesti lisättyä?
- yhden osan mitoitus ottaen huomioon tilassa olevien portaiden mitoitus
- osien kiinnitys toisiinsa ja kokonaisuuden vakaus
- osien pinottavuus ja säilytys ja säilytyksen helpottaminen lisäominaisuuksilla

- laajennusosien käytettävyys ja vakaus
- jalkarakenne
- muoto, materiaalit ja viimeistely.

Seuraavaksi käyn läpi yllä mainitut asiat ja luotaan, mitä havaintoja näissä eri sektoreissa kävi ilmi ja miten ne vaikuttivat suunnitteluprosessin etenemiseen.

5.2.1 Mitoitus

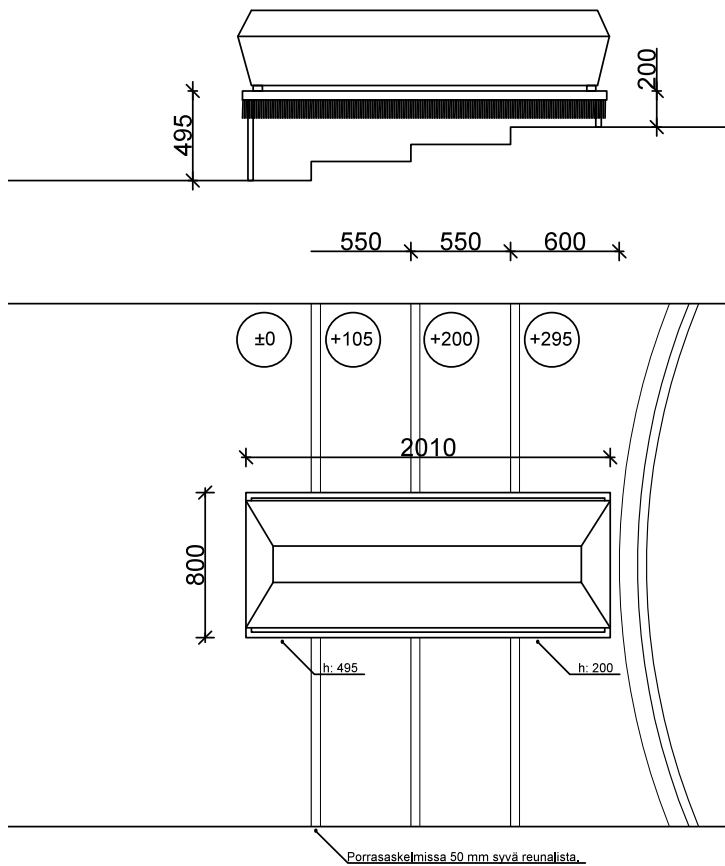
Kirkon alttaripääty on kolme askelmaa ylempänä kuin muu kirkkosali ja askelmat ovat suhteellisen pitkiä. Myöskään portaiden nousut eivät ole kovin jyrkkiä (kuva 41). Suunnittelussa huomioon otettava asia on askelmien muoviset ja melko paksut reunalistat. Reunalistat vaikuttavat erityisesti jalkaosien mitoittamiseen.

Kuva 41. Altтарin mitoitus (Petäjäniemi 2018)

Koska alttaripäädystä on neljä eri korkeustasoa, on luonnollista lähteä jakaamaan katafalkki neljään osaan. Modulaarisuuden etuna on se, että osia voidaan ottaa pois, jos kyseessä on esimerkiksi lapsen siunaustilaisuus, jolloin katafalkki ei vaikuta liian isolta. Modulaarisuus mahdollistaa myös yhteensopivien lisäominaisuuksien tuomisen katafalkin yhteyteen, kuten esimerkiksi siunaushiekka-astian.

Vanha katafalkki asettuu portaiden päälle melkein alttaria vasten (kuva 42, sivu 57). Tämä antaa myös osviittaa sille, miten uuden katafalkin tulevat osat pitäisi mitoittaa portaisiin nähden.

Kuva 42. Vanhan katafalkin asettuminen alttarilla. (Petäjaniemi 2018)

Laskin, että yhden moduulin kansiosan optimaalinen syvyys olisi 55 senttimetriä. Näin katafalkin kokonaispituudeksi tulisi 2,2 metriä, joka on hieman pidempi kuin vanhan katafalkin. Kansiosan leveyden määrittelin vanhan katafalkin mukaan. Näin yhtä osaa on mahdollista kantaa sekä pitkältä että lyhyeltä sivulta ergonomisesti.

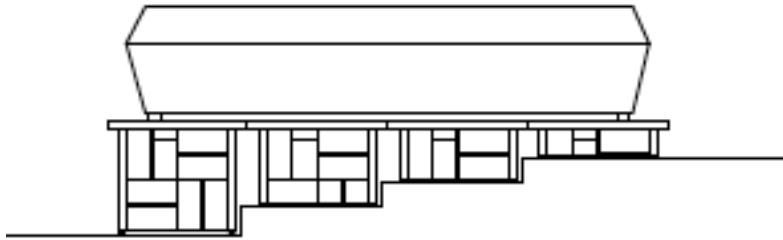
Katafalkin jalkaosan syvyysmitoitukseen vaikuttavan muovisen jalkalistan syvyys on noin viisi senttimetriä. Näin tasaista pintaa askelmilla on noin 50 senttimetriä. Jotta katafalkin asettaminen olisi helppoa, täytyy jalkaosan olla muutamien senttien vajaa portaalle mitasta. Laskin että 47 senttimetriä olisi jalkaosan optimaalinen syvyysmitoitus. Näin asettaminen on helppoa ja kannen neljän senttimetrin ylitykset molemmin päin ovat tarpeeksi pienet, mikä pitää katafalkin vakaana kokonaisuutena.

Seuraavissa alaluvuissa paneudutaan tarkemmin jalkarakenteen ja kansirakenteen konsepteihin omina kokonaisuuksinaan. Tämän jälkeen ne yhdiste-

tään ja niiden pohjalta tehdään lopulliset suunnitelmat. Lopullisissa suunnitelmissa paneudutaan tarkemmin myös pintakäsittelyyn ja viimeistelyyn.

5.2.2 Jalkarakenne

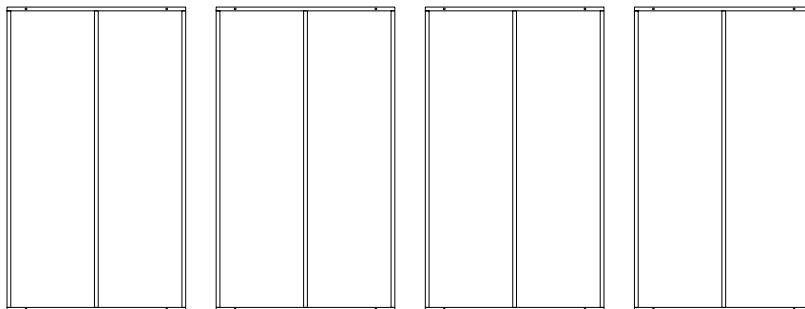
Aluksi pohdin, että jalkarakenne olisi umpinainen ja rakennettu puumateriaaleista, joihin jyrittäisiin CNC -tekniikalla ornamentit mukailemaan kirkkosalin seinien tiililadontaa (kuva 43). Ohjaajani Saara Renvall kuitenkin ehdotti, että jalkarakenne voisi myös olla metalliputkea ja ornamentti rakenteellinen apu ja että ornamenttikuviointi voisi olla tyylitellympi kuin se on luonnoksessa. Tämä oli mielestäni luonnollinen tapa viedä suunnitelmaa eteenpäin. Rakenne olisi tällöin mielenkiintoisempi, ilmavampi ja helpompi toteuttaa.

Kuva 43. Sivuprojektio katafalkin luonnoksesta (Petäjäniemi 2018)

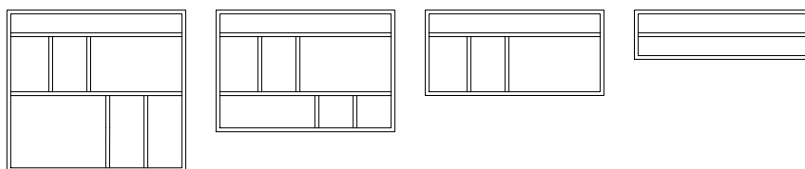
Aluksi pohdin myös, että jalkarakenne olisi laatikkomainen ja rakenteita olisi jokaisella sivulle, mutta totesin, että jos rakenteita olisi vain kahdella sivulla tuettuna keskipalkilla, se pitäisi moduulin painon kevyempänä (kuva 44, sivu 59).

Katafalkin jalkarakenne päältä

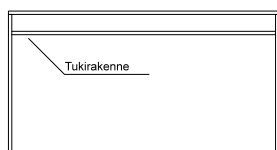
Kiinnitysreijät huonekalumutterille, 2-3 kpl per sivu, Mutterin kiinnitys rungon alla, Mutterin pituus ja vahvuus määritellään materiaalipaksuuksien mukaan.

Sivuprojektio

Jalkarakenteen kulmiin asennetaan säätöjalat mahdollisten pienten tasoerojen takia.

Etuprojektio

Kuva 44. Havainnepiirustus katafalkin jalkarakenteesta (Petäjaniemi 2018)

Jalkarakennetta lähdin pohtimaan niin, että jokaisessa katafalkin osassa on sama elementti, joka jatkuu isommassa aina johonkin suuntaan. Näin pienimmässä katafalkissa on vain sivuttaistuki, ja mitä korkeammaksi rakenne menee, sitä enemmän jalassa on sivu- ja pystytukia, kuten sivuprojektiossa on ilmaistu. Jalkarakenteessa olisi pitkällä sivulla tukemassa palkki, joka kaikissa rakenteissa olisi samassa. Runkoa tasapainotettaisiin lisäksi myös säätöjaloilla (kuva 45, sivu 60).

Kuva 45. Säätojalka KR Ø25/M8x17 & QAF kierretulppa neliöputkelle (Arvohelat 2018)

Säätojalkoja käytetään tasapainottamaan katafalkkia, jos lattiapinnassa on epätasaisuuksia. Säätojalkat kiinnitetään jalkarakenteen metalliputkeen upotettavalla kierretulppalla. Kierretulpan koko määrittelee mitä katafalkin jalkarakenteen teräksisen neliöputken minimikoon, joka on 1,5 x 1,5 senttimetriä ja putken seinämäpaksuuden 1–1,5 millimetriä.

5.2.3 Kansi

Katafalkkimoduulin kansiosan suunnittelua lähti määrittämään ulosvedettävät telineet kukille. Ajatuksena oli, että kiskomekanismit eivät avattuina näkyisi sivuilta, vaan ne olisi kiinnitetty alapäin kuten esimerkiksi Hahlen Tandem -kiskot (kuva 46).

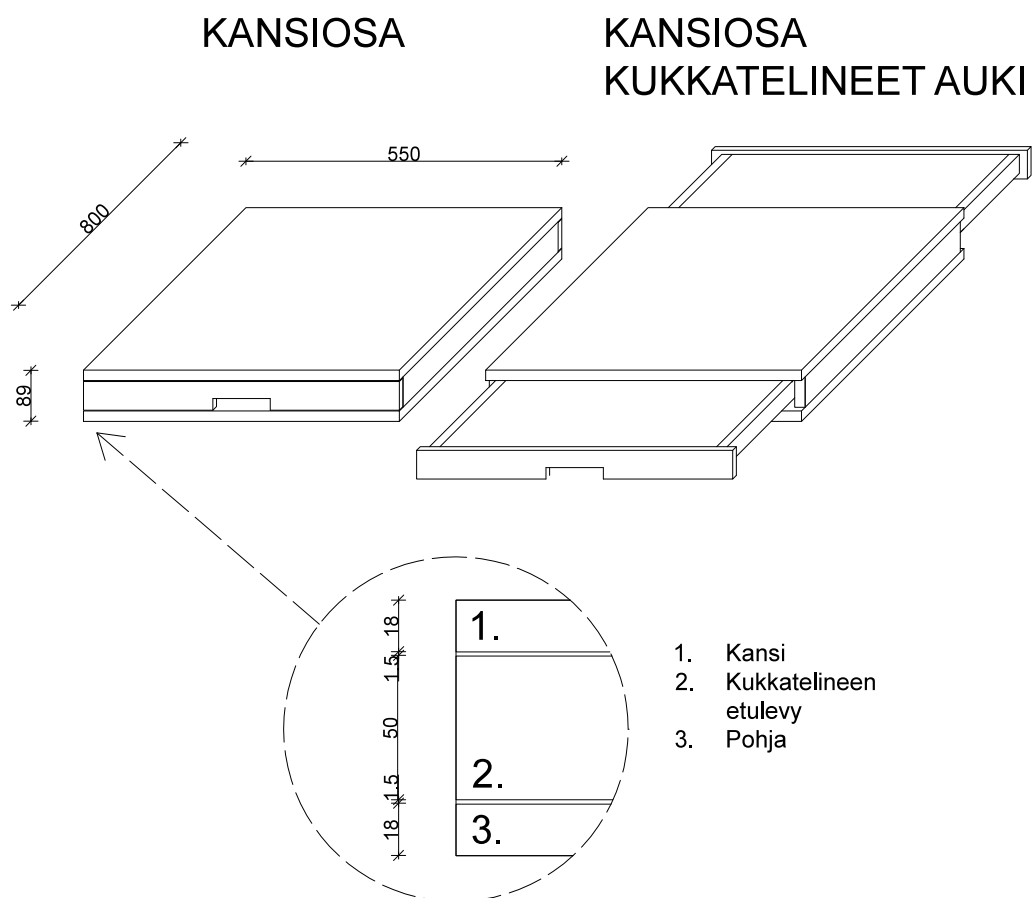

Kuva 46. Tandem -kiskot keittiökalusteessa (Hahle Oy 2018)

Altapäin kiinnitetyt kiskot antavat katafalkille viimeistellymmän ilmeen kun se on käytössä ja mahdollistaa myös tarvittaessa ulosvedettävän osan detaljit.

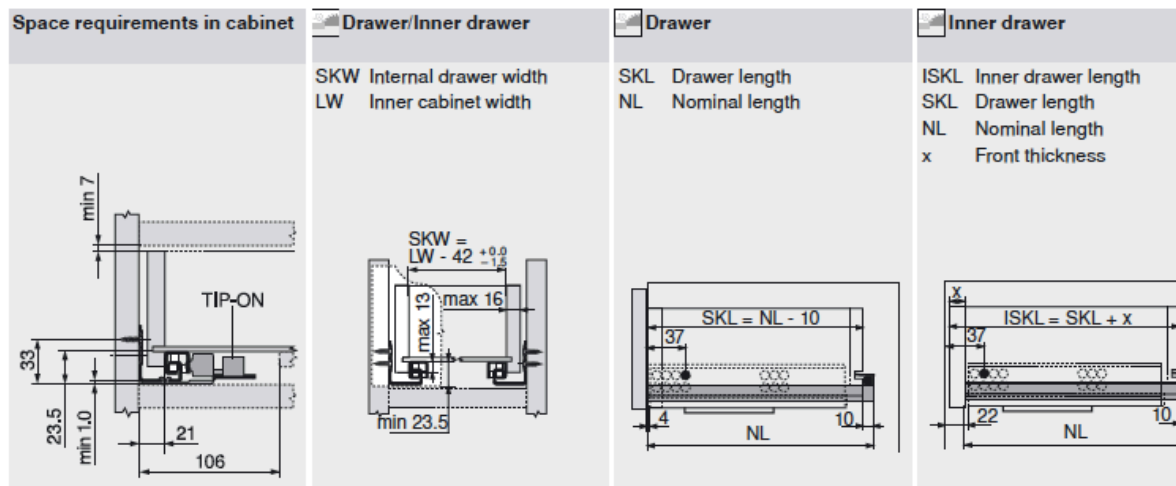
Koska kansiosa vaatii enemmän työstöä kuin jalkaosa, oli luonnollista lähteä suunnittelemaan sitä valmistettavaksi ainakin osittain puisena. Koska kyseessä on uniikkikappale, voitaisiin kansimateriaalina käyttää myös kokopuuta, joka on sarjana tuotetuissa kalusteissa usein hintansa takia ongelmallista (Holmberg 2000, 65) Kokopuinen materiaali on haastava myös sen takia, että se elää esimerkiksi kosteusvaihteluiden mukaan, jos sitä ei olla käsitelty oikein. Puumateriaali sitoisi katafalkin muihin kirkossa oleviin kalusteisiin ja toisi vastapainoa metalliselle jalkarakenteelle. Viimeistelyyn palataan tarkemmin myöhemmin.

Kansiosa olisi kaikissa moduuleissa samanlainen: pituus 55 senttimetriä, leveys 80 senttimetriä ja korkeus 8,9 senttimetriä (kuva 47).

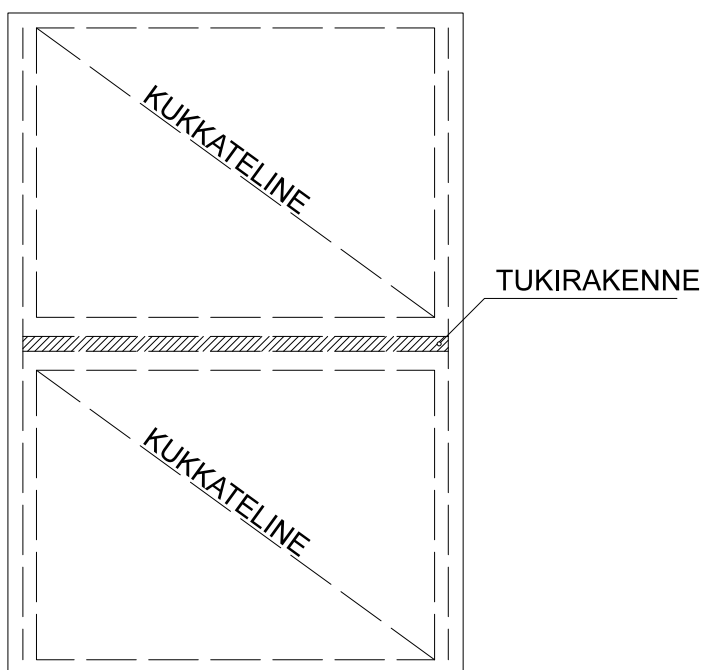
Kuva 47. Katafalkin kansiosan havainnepiirustus (Petäjaniemi 2018)

Korkeuden määrittelevät tekijät ovat levymateriaalien ainevahvuus, joka tässä tapauksessa on 18 millimetriä, ja ulosvedettävän laatikoston vaatimat mitat. Laatikoston mittoihin vaikuttaa eniten kiskojen vaatimat mitat (Kuva 48).

Kuva 48. Tandem -kiskojen asennusmitoitus (Blum 2018)

Kiskojen mitoitus vaatii tilan kiskoille (23,5 millimetriä) ja vaadittava elämisraot puisen telineosan lisäksi. Kiskomitan lisäksi syvyydessä on otettava huomioon kukkatelineen etulevyn paksuus. 80 senttimetriä leveään osaan optimein kiskomitta on 35 senttimetriä, mikä jättää keskelle tilaa kantaa lujittavalle tukirakenteelle (kuva 49).

Kuva 49. Havainnepiirustus katafalkin kansiosan tukirakenteesta (Petäjaniemi 2018)

Lujittava tukirakenne on hyvä olla, sillä katafalkin pitää pystyä kannattelemaan suuriakin määriä painoa joka muodostuu arkun ja vainajan yhteispainosta. Koska tukirakenne jää piiloon voidaan siinä käyttää edullisempaa materiaalia, kuten MDF-levyä tai vaneria.

Kansiosan rakenteiden puuosat kasattaisiin domino-liitoksilla (Kuva 50). Se on käsijärsinkoneella valmistettava vahva ja tarkka tappiliitos.

Kuva 50. Havainnekuva dominoliitosjärjestelmästä (Puuproffa 2018)

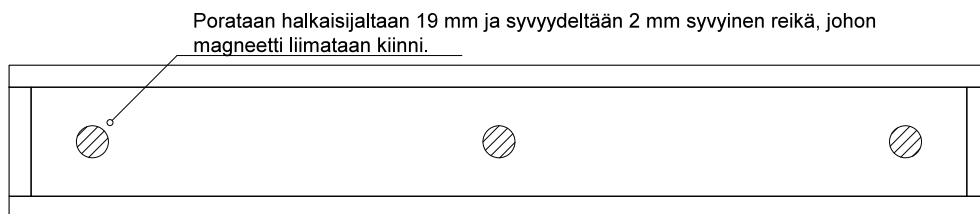
Domino-liitosjärjestelmä soveltuu sekä tolpparakenteisiin liitoksiin että levyliitoksiin. Liitosurat syntyvät tarkasti leveyssuunnassa liikkuvalla järsinterällä haluttuun syvyyteen. Liitospuriste turpoaa hyvin tiukaksi liiman kosteudesta. (Puuproffa. 2018.)

Katafalkkien osat kiinnitetään toisiinsa magneeteilla (kuva 51). Tasapintainen halkaisijaltaan 19 millimetriä oleva voimakas nappimagneetti on tarkoitettu erilaisten osien toisiinsa kiinnittämiseen (Nettiverstas 2018).

Kuva 51. Tasapintainen nappimagneetti. (Nettiverstas 2018)

3 millimetriä paksua magneettia varten voidaan esim. oksaporalla porata 2 millimetrin kokoinen reikä, johon magneetti voidaan upottaa ja kiinnittää liimamalla. Magneetteja on hyvä olla kolme kappaletta per kiinnityssivu (kuva 52).

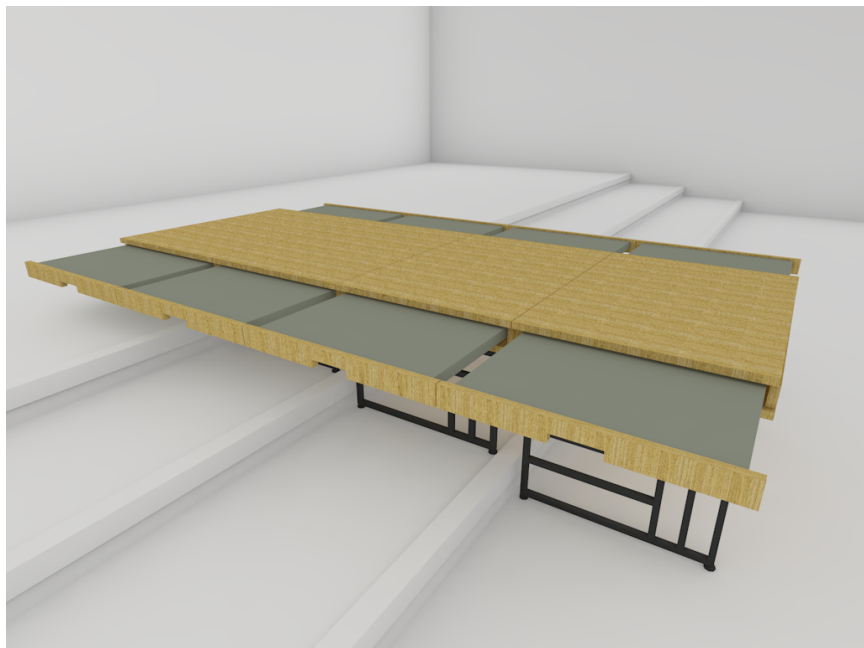
Kuva 52. Havainnepiirustus magneeteista katafalkin kansiosan kyljessä (Petäjäniemi 2018)

Kolmella magneetilla katafalkkien osat pysyvät lujasti kiinni toisissaan silloin kun katafalkki on asetettu alttarin eteen. Katafalkin osien pitää pysyä toisissaan kiinni, kun arkkua nostetaan ja lasketaan. Sen pitää kestää myös kukkatelineiden avaaminen ja sulkeminen ja myös mahdolliset osumat, jos esimerkiksi joku hautajaisvieraista vahingossa töytäisee katafalkkia.

6 LOPULLINEN SUUNNITELMA

Kun jalka- ja kansiosan muodot, toiminnot ja konsepti hahmottuivat, oli aika tehdä lopulliset suunnitelmat, jossa hahmotettaisiin tarkat mitat, materiaalit ja pintakäsittely. Tarkoituksena oli tarjota asiakkaalle kaksi eri pintamateriaalikonseptiä, jotka olisivat hienovaraisilla viittauksilla sidoksissa tilaan. Konsepti nro.1:ssä (kuva 53, sivu 65) tummanharmaa jalkaosa antaa katafalkille ryhdikkään ilmeen ja kukkatelineiden vihertävänharmaa on valittu sopimaan yhteen kirkkosalin lattian ja alttarin yksityiskohtien kanssa. Konsepti nro: 2:ssa värikonsepti on tehty kirkkosalin seinien tiilimateriaalin mukaan (kuva 54, sivu 66). Vaaleanharmaa jalkaosa on ilmava ja tuo mieleen seinien ristiin rastiin menevät rappaukset. Kukkatelineet ovat tiilenpunaiset, ja yhdessä lakatun tammen kanssa luo mielenkiintoisen kontrastin vaaleaan jalkarakenteeseen.

KONSEPTI NRO:1

KANSI
Lakattu tammi

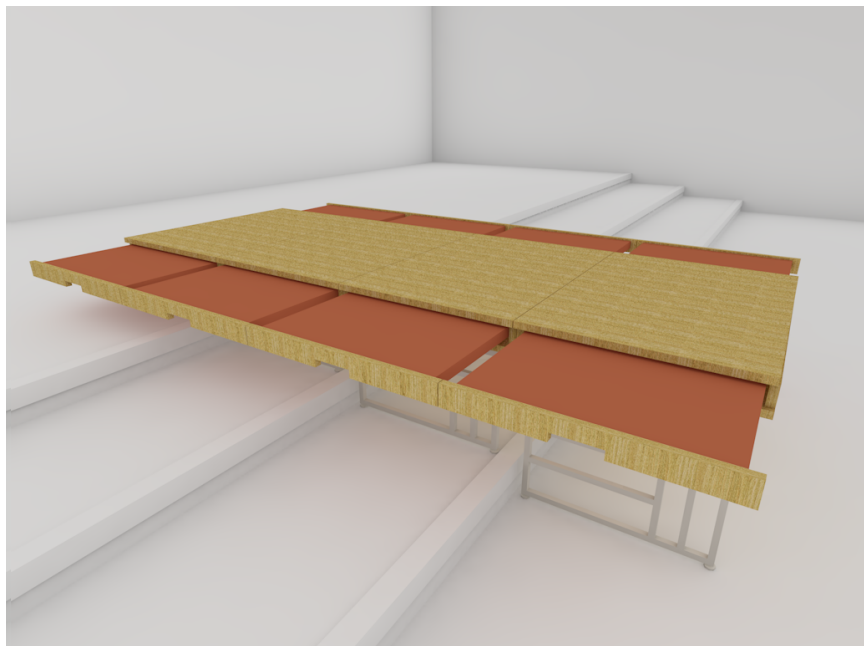
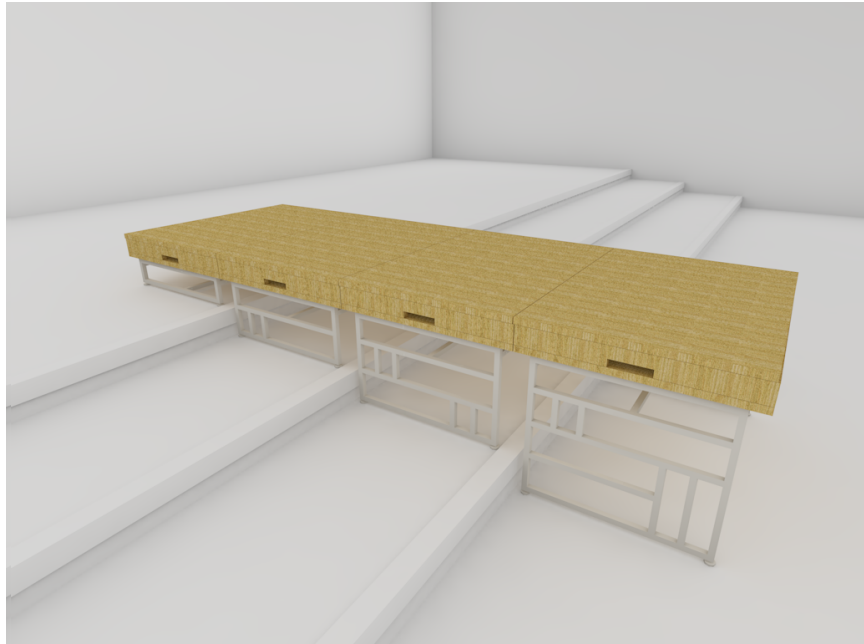

JALKA
RAL 9011

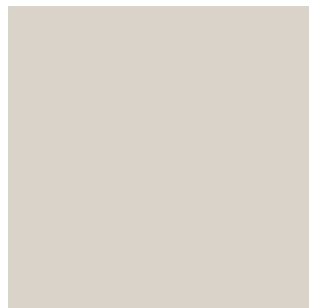

KUKKATELINEET
RAL 7033

KONSEPTI NRO:2

KANSI
Lakattu tammi

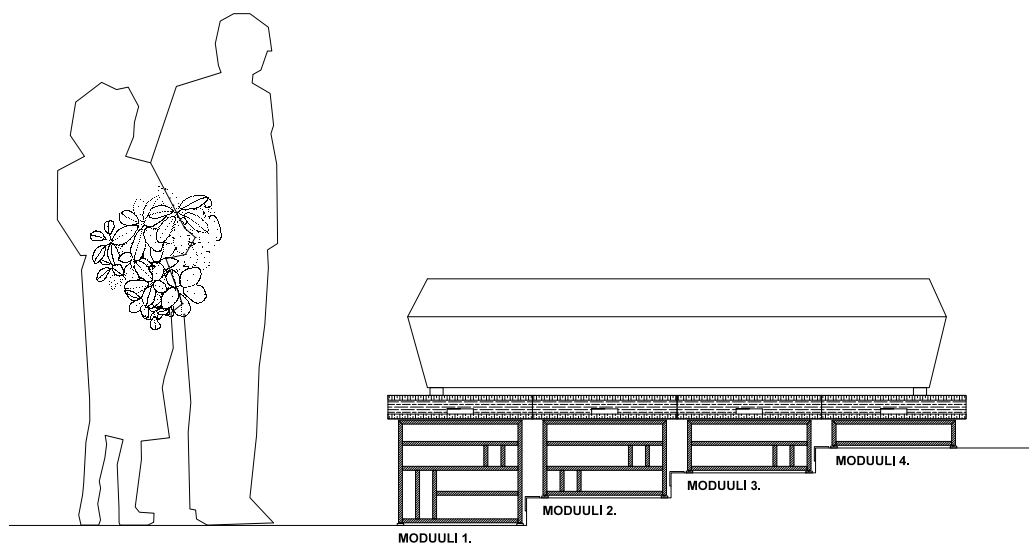
JALKA
RAL 9002

KUKKATELINEET
RAL 8023

Yhteistä molemmille konsepteille on lakatun tammen käyttö pääasiallisena pintamateriaalina. Sama materiaali on kirkkosalin muun kalustuksen pääasiallinen materiaali. Kukkatelineiden materiaali on MDF-levyä ja se sopii hyvin materiaaliksi käytettäväksi erilaisissa pienrakentamisen kohteissa. Jalkaosa polttomaalattaisiin, koska se on teräksen pintakäsittelyssä kaikkein paras tapa viimeistelyyn. Pintakäsittelyvaiheessa otettava huomioon kalusteen vaatima kulutuksenkesto kun valitaan sopivaa tuotetta, jolla osat käsitellään.

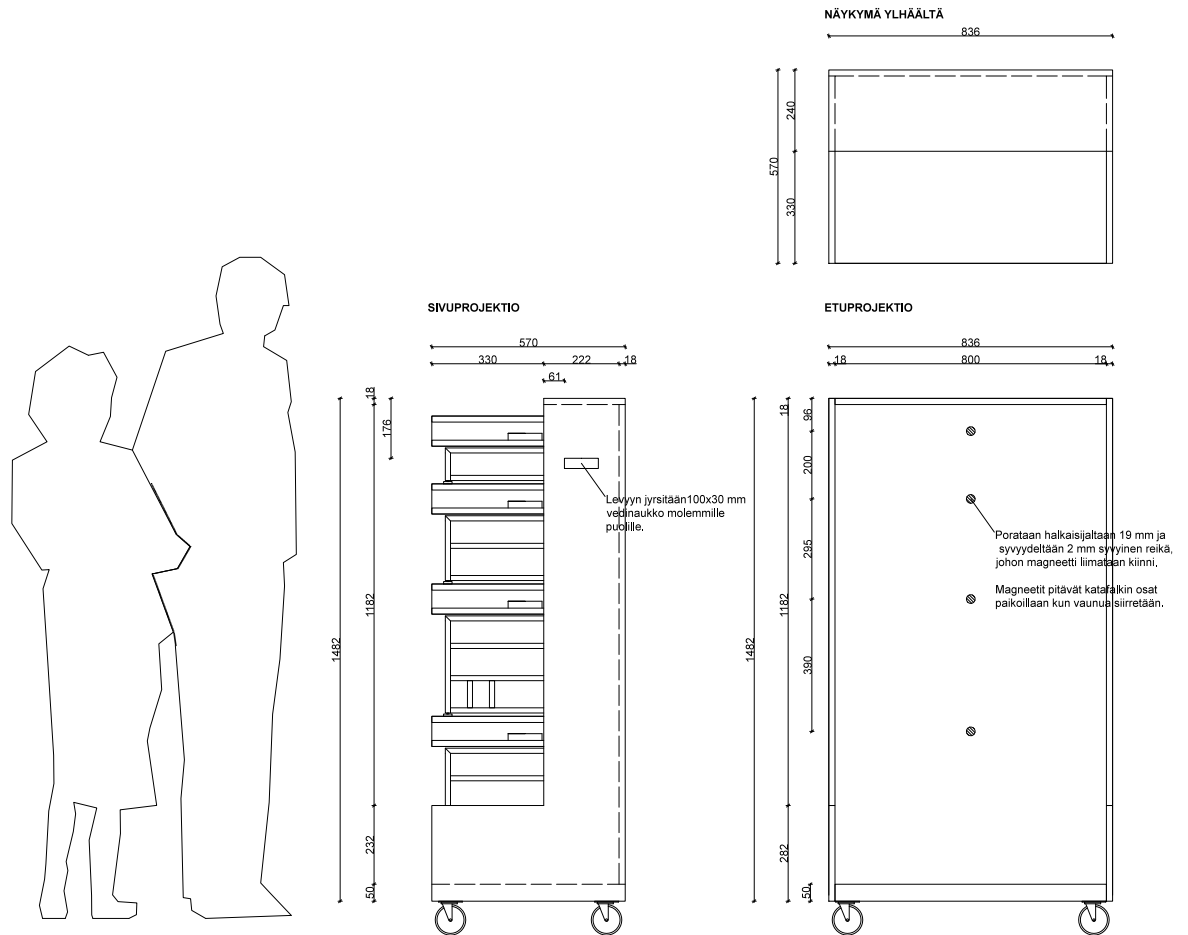
Pintamateriaaleissa on pyritty monipuolisesti yhdistämään erilaisia materiaaleja toisiinsa jotta kokonaisuus olisi rakenteellisesti ja esteettisesti mielenkiintoinen. Katafalkki on korkeudeltaan ja leveydeltään sama kuin vanha katafalkki silloin, kun kukkatelineet ovat kiinni. Se asettuu alttarille, kuten entinen katafalkki, eli niin, että yksi moduuli on aina yhdellä korkeustasolla (kuva 55).

Kuva 55. Sivuprojektio katafalkista asetettuna alttarin eteen (Petäjaniemi 2018)

Muunneltavuus on ollut tärkeässä osassa kun katafalkkia on suunniteltu ja katafalkkia pystyy muokkaamaan aina käyttötarkoituksen mukaan riippuen esimerkiksi hautajaisvieraiden määrästä tai vainajan koosta. Tarkemmat työpiirustukset ja selitykset katafalkista löytyvät liitteistä 2–10.

Katafalkin säilytyksen ja kuljetuksen sakastista kirkkosaliin ratkaisin suunnitteleamalla erillisen vaunun, jossa katafalkin moduuliosia voidaan säilyttää päällekkäin (kuva 56, sivu 68).

Kuva 56. Katafalkin moduuliosien säilytysvaunu (Petäjäniemi 2018)

Säilytysvaunu on yhdeltä sivulta avoin niin että osat on helppo kasata päällekkäin. Moduuliosat pysyvät paikoillaan takaseinässä olevilla magneeteilla, jotka kiinnittyvät moduuliosien magneetteihin, silloin kun vaunua siirretään tilasta toisen ja osat pysyvät paikoillaan myös silloin, kun vaunua joudutaan nostamaan kynnyksen yli. Siirtelyä helpottaa molemmilla sivuilla olevat jyrситyät kädensijat. Tarkemmat piirustukset ja selitykset löytyvät liitteestä 11.

7 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelma oli: miten yhdistää ergonominen käytettävyys, helppo varastoitavuus pieneen tilaan ja esteettisyys, sillä katafalkin pitää sulautua olemassa olevaan arkkitehtuuriin ja kirkkokalusteisiin? Tutkimuskysymyksenä oli: miten yhdistää esteettiset ja käytännölliset vaatimukset suunnittelussa? Pääkysymystä seuraava alakysymys oli: mikä on estetiikan ja arkkitehtuurin merkitys siunaustilaisuudessa? Olen tässä opinnäytetyössä

pyrkinyt etsimään näihin kaikkiin tutkimusongelmiin vastaukset niin, että valinnat pystyisi perustelemaan mahdollisimman hyvin.

Kun olin ensimmäisen kerran keskustelemassa Kotka-Kymen seurakunnan henkilökunnan kanssa siitä, millaisen katafalkin he haluaisivat, tuntui tehtävä silloin todella haastavalta. Katafalkin toivottiin olevan mahdollisimman kevyt ja helppo siirrellä, mutta samalla siinä toivottiin olevan enemmän toimintoja kuin vanhassa katafalkissa.

Modulaarisuus tuntuu luontevalta lähestymistavalta etenkin, kun toiveissa oli nimenomaan, että yksi ihminen pystyisi asettamaan katafalkin paikalleen. Perusrakenteen muuttaminen tuo aina lisää suunnittelullisia haasteita, kuten sen, miten osat voidaan yhdistää niin, että se vastaisi aikaisempaa rakennetta ja palvelisi käyttötarkoitustaan mahdollisimman hyvin. Modulaariset osat voidaan varastoida päällekkäin, mikä säästää tilaa. Myös säilytykseen ja siirtelyyn on paneuduttu niin, että toiminnallinen polku olisi kokonaisuudessaan otettu huomioon.

1900-luvun merkittävimpiä arkkitehteja ollut amerikkalainen Louis Sullivan on todennut kuuluisassa teesissään että muoto seuraa funktiota (Guggenheim museum 2018). Tämä tarkoittaa sitä että kauneus ja tarkoituksenmukaisuus kulkevat käsi kädessä. Katafalkin suunnitelma on lähtenyt liikkeelle juuri tästä ajatuksesta, ja muodon on määrittänyt juuri käytännölliset tekijät. Suunnitelman konseptissa estetiikka on asia, mikä sitoo sen muuhun tilaan. Esteettiset tekijät on pyritty toki perustelemaan niin, että niillä olisi myös tarkoitus, kuten jalkarakenteen horisontaalisesti ja vertikaalisesti risteilevät rakenteet ovat samalla osaa lujittava tekijä. Lopullinen suunnitelma on mielestäni siro ja mielenkiintoinen.

Vaikka tutkimuskysymyksessä puhutaan yhdistämisestä suunnittelussa, olen kokenut, että kyse on ollut enemmänkin lisäämisestä. Työtä on ollut helppo lähestyä rakentamalla toiminnallisten vaatimusten osa-alueista kokonaisuutta, johon on yhdistetty esteettiset tekijät. Kalusteen käyttötarkoitus huomioon ottaen estetiikka on kuitenkin isossa roolissa, koska kalustetta käytetään tilanteessa, jossa toiminta ja tila ovat voimakkaassa yhteydessä, ja mielestäni juuri katafalkki on se asia, joka sitoo tilan ja toiminnan toisiinsa. Suunnittelun loppu-

tulos on mielestäni onnistunut ja näkemykseni toiminnallisuuden ja estetiikan yhdistämisestä pystyn jokaisen valinnan kohdalla perustelemaan. Lopputulos on suunniteltu niin, että se olisi käyttäjäiltään mahdollisimman pitkäikäinen ja kestävä kehityksen mukainen.

8 POHDINTA

Aloittaessani opinnot syksyllä 2014 mielessäni oli tehdä opinnäytetyö joko seksistä tai kuolemasta. Tämä jopa irvokkaalta tuntuva ajatus juontaa juurensa ajatukseen siitä, että jokaisella suunnittelijalla on teesi tai ohjenuora, joka ohjaa suunnittelua. Minun teesini on, että mikään ei ole pyhää. Se tarkoittaa sitä, että kaikesta pitää voida puhua ja asioita pitää pystyä tarkastelemaan useasta eri näkökulmasta, vaikka asia olisikin helposti assosioitavissa epämiellyttäväksi.

Intohimoni on tilojen suunnittelussa, joten oli jokseenkin yllättävää, että päädyin tekemään opinnäytetyöni kalusteessa. Tässä tapauksessa tila on kuitenkin vahvasti läsnä ja se ohjasi suunnittelua. Työ on haastanut minua ja se on auttanut minua hahmottamaan omia vahvuuksiani ja niitä alueita, joissa minulla olisi vielä kehitettävää. Tämä työ on myös lisännyt varmuutta ja itseluottamusta sekä kehittänyt paljon tietojani ja taitojani.

Kun aloin tehdä opinnäytetyötäni kevättalvella 2018 tarkoituksena oli sisällyttää myös katafalkin valmistaminen osaksi tätä työtä. Tämä oli kuitenkin liian kunnianhimoinen tavoite, ja totesin, että niillä taidoilla ja resursseilla, mitä minulla on, ei olisi näin laadukasta suunnitelmaa pystytty toteuttamaan. Kuitenkin jälkikäteen ajateltuna osoitti vahvuutta ottaa askel taaksepäin ja keskittyä tekemään vain erinomainen konseptisuunnitelma. Toivon, että Kotka-Kymin seurakunta on halukas toteuttamaan tämän työn ja löytää sille tekijät, jotta valmis kaluste olisi korkealuokkainen.

LÄHTEET

Aaltonen, P. Palo, H. Rimpiläinen, O. Rintala, A. Ruotsalo, P. Särkiö, P. 2005. Hautaustoimen käsikirja. Helsinki: Edita.

Anttila, P. 1992. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. Helsinki: WSOY.

Backström, R. Eskelinen, R. Ranta, E. Saarinen, J. 2003. Langinkosken seutu kautta vuosisatojen. Teoksessa Junkkari, E. Korhonen, C. Korppas-Salonen, T. Saarinen, J. Sipilä, P. Suomalainen, T. Vänskä, R. (toim.) Toivon yhteisö. Langinkosken partaalla. Kotka: Langinkosken seurakunta. 17–24.

Bradshaw, L. 2018. Let Brussels dissolve and compost bodies, says Vervoort. Uutisartikkeli. 1.3.2018. Saatavissa: <http://www.xpats.com/let-brussels-dissolve-and-compost-bodies-says-vervoort> [Viitattu 7.3.2018].

Dhima, S. 2008. Alttaritila 1900-luvun alun suomalaisessa kirkkoarkkitehtuurissa. Teoksessa Kuorikoski, A. (toim.) Uskon tilat ja kuvat : moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja -taide. Helsinki: Suomen teologinen kirjallisuusseura. 259–270.

Eskola, J. ja Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Guggenheim museum. 2018. Form follows function. Saatavissa: <https://www.guggenheim.org/arts-curriculum/topic/form-follows-function> [Viitattu 25.10.2018]

Hausjärven seurakunta. 2018. Hautaan siunaaminen. Saatavissa: <https://www.hausjarvenseurakunta.fi/00010027-hautaan-siunaaminen> [Viitattu 24.1.2018].

Hautausnetti. 2018. Arkut. Saatavissa: <http://hautausnetti.fi/pages/arkut.php> [Viitattu 9.3.2018].

Hautaustoimilaki. 2018.

Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030457#L7P17>
[viitattu 11.1.2018].

Helsinkiopas. 2018. Kallion kirkko. Saatavissa:

<http://www.helsinkiopas.com/kallionkirkko/> [Viitattu 2.3.2018].

Holmberg, K. 2000. Kalustemuotoiludesign. Helsinki: Rakennusalan kustantajat.

Ijäs, M. 2018. Hautaan siunaaminen.

Saatavissa: <https://peda.net/p/pirjo.salminen/suntion>

[k%C3%A4sikirja/jt/kt/hautaansiunaaminen/hautaan-siunaaminen](https://peda.net/p/pirjo.salminen/suntion)
[viitattu 11.1.2018].

Jetsonen, S. 2006. Valossa ja hämärässä. Teoksessa Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. Helsinki: Museovirasto. 13–15.

Jyväskylän yliopisto. 2015. Laadullinen tutkimus.

Saatavissa:

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimustrategiat/laadullinen-tutkimus> [Viitattu 14.1.2018].

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas : Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kielitoimiston sanakirja. 2018. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. Verkkojulkaisu. Päivitetty julkaisu. [viitattu 11.1.2018].

Kotka-Kymin seurakunta. 2017. Armon sanoja ja rakkauden tekoja - Kotka-Kymin seurakunnan avajaismessu veti väkeä.

Saatavissa: <https://www.kotka-kyminseurakunta.fi/7770-armon-sanoja-ja-rakkauden-tekoja-kotka-kymin-seurakunnan-avajaismessu-veti-vakea> [viitattu 14.2.2018].

Kotka-Kymin seurakunta. 2018a. Langinkosken kirkko. Saatavissa: <https://www.kotka-kymminseurakunta.fi/5712-langinkosken-kirkko> [Viitattu 14.2.2018].

Kotka-Kymin seurakunta. 2018b. Kymen krematorio. Saatavissa: <https://www.kotka-kymminseurakunta.fi/5691-krematorio> [Viitattu 7.3.2018].

Knapas, M. Tirilä, S. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. Helsinki: Museovirasto.

Koho, T. 2008. Suomalaisen kirkkoarkkitehtuurin suhde kansainväliseen modernismiin 1950-1970. Teoksessa Kuorikoski, A. (toim.) Uskon tilat ja kuvat : moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja -taide. Helsinki: Suomen teologinen kirjallisuusseura. 157–174.

Krematorio säätiö. 2018. Tuhkaus.

Saatavissa: <http://www.krematorio.fi/fi/tuhkaus/tietoa-tuhkauksesta> [viitattu 11.1.2018].

Lampinen, A. 2006. Kun ihminen kuolee. Toimintaopas surussa. Helsinki: Perhemediat.

Mattila, R. 2008. Funktiot modernissa suomalaisessa kirkkoarkkitehtuurissa. Teoksessa Uskon tilat ja kuvat : moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja -taide. Toim Kuorikoski, A. Helsinki: Suomen teologinen kirjallisuusseura. 249–258.

Memoria. 2018. Saattoväelle.

Saatavissa: <https://www.memoriahautaus.com/opas-hautajaisjaerjestelyihin/saattovaeelle/ohjeita-saattovaeelle/> [Viitattu 4.10.2018].

Mobiilikirkko. 2018. Kirkon osia. Mitä kirkosta löytyy. Saatavissa: http://www.mobiilikirkko.fi/bongaakirkko/kirkon_osia.html [Viitattu 5.3.2018].

Molander, G. 2009. Matka mullan alle. kuolematyöntekijöiden arki. Helsinki: Työterveyslaitos

Nettiverstas. 2018. Magneetti - tasapintainen - 19mm x 3mm. Saatavissa: <https://www.je-nettiverstas.fi/magneetti-19mm-x-3mm-tasap.html> [Viitattu 16.10.2018]

Opetus ja kulttuuriministeriö. 2018. Evankelisluterilainen kirkko. Saatavissa: <http://minedu.fi/evankelis-luterilainen-kirkko> [viitattu 11.1.2018].

Paavilainen, S. 2008. Arkkitehtikilpailut ja kirkkoarkkitehtuuri. Teoksessa Uskon tilat ja kuvat : moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja -taide. Toim Kuorikoski, A. Helsinki: Suomen teologinen kirjallisuusseura. 99–120.

Pajari, I. 2014. Kuolemanrituaalit Suomessa. Teoksessa Hakola, O. Kivistö, S. ja Mäkinen, V (toim.) Kuoleman kulttuurit Suomessa. Helsinki: Gaudeamus.

Pallasmaa, J. 2008. Uskon tilat ja kuvat kokemuksena. Teoksessa Uskon tilat ja kuvat : moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja -taide. Toim Kuorikoski, A. Helsinki: Suomen teologinen kirjallisuusseura. 303 - 318.

Pallasmaa, J. 2006. Kuoleman kuvat arkkitehtuurissa. Teoksessa Huttunen, T. Kiiskinen, C. ja Tuominen, R. (toim.) Mikään ei Häviä. Kirjoituksia kuoleman-kulttuurista. Helsinki: WSOY. 115–133.

Papanek, V. 1973. Turhaa vai tarpeellista. Helsinki: Kirjayhtymä.

Pentikäinen, J. 1990. Suomalainen lähtö. Kirjoituksia pohjoisesta kuoleman-kulttuurista. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Pessi, A. 2008. Kirkkorakennukset merkitysten ja muistin ylläpitäjinä. Teoksessa Kuorikoski, A. (toim.) Uskon tilat ja kuvat : moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja -taide. Helsinki: Suomen teologinen kirjallisuusseura. 351–374.

Puuproffa. 2018. Dominoliitos. Saatavissa:

http://www.puuproffa.fi/PuuProffa_2012/7/puusepan-liitokset/dominoliitos [Viitattu 16.10.2018]

Sinervo, H. 2006. Lautturit. Teoksessa Huttunen, T. Kiiskinen, C. ja Tuominen, R. (toim.) Mikään ei Häviä. Kirjoituksia kuolemankulttuurista. Helsinki: WSOY. 81–96.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. 2018a. Seurakunta.

Saatavissa: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Seurakunta> [viitattu 14.2.2018].

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. 2018b. Kirkko osana yhteiskuntaa. Saatavissa: <https://evl.fi/tietoa-kirkosta/kirkko-ja-yhteiskunta> [Viitattu 14.2.2018].

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. 2018c. Kulttuuriperintö. Saatavissa: <https://evl.fi/tietoa-kirkosta/kirkko-ja-yhteiskunta/kulttuuriperinto> [Viitattu 14.2.2018].

Vilenius, E. 1997. Kirkolliset toimitukset palveluna : seurakuntalaisten palvelunlaatuodotusten toteutuminen kasteen, avioliittoon vihkimisen ja hautaan siunaamisen yhteydessä. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Virtuaaliammattikorkeakoulu. 2018. Semioottinen analyysi. Ylemmän AMK -tutkinnon metodifoorumi. Saatavissa:

<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464144782/1194348612964/1194356620956.html> [viitattu 22.2.2018].

KUVALUETTELO

Kuva 1. Langinkosken kirkko. 2010. Saatavissa:

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Churches_in_Finland_photograph_in_2010#/media/File:Langinkosken_kirkko.jpg [Viitattu 7.3.2018].

Kuva 2. Hilikka Toivola-Karpakan lasimaalaus "Jeesus auttaa epäuskonsa vuoksi veteen vajoavaa Pietaria". Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 3. Käsitekartta. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 4. Viitekehys. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 5. Funktiokokonaisuus. Papanek, Viktor. 1973. Soveltanut Anttila, Pirkko. 1992. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. s. 148. Helsinki: WSOY

Kuva 6. Funktiokokonaisuuden moni-ilmeisyys. Papanek, Viktor. 1984. Soveltanut Anttila, Pirkko. 1992. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. s. 148. Helsinki: WSOY

Kuva 7. Papin alba ja stoola. Kudjoi, Liisa. 2016. Saatavissa:

<http://www.lapinlahdenseurakunta.fi/yhteyspaivat/kuvagalleria-yhteyspaivat-2016> [Viitattu 7.3.2018].

Kuva 8. Pappi siunaamassa vainajaa. Parkkinen, Veli-Matti. 2004. Saatavissa:

[https://finna.fi/Record/siiri.urn:nbn:fi-](https://finna.fi/Record/siiri.urn:nbn:fi-vapriik-)
vapriik-

[kihttp%253A%252F%252Fmuseosiiri.tampere.fi%253A8080%252FVALOKUVA%252Fcontent%252FSIR_EXEC%252Fimages%252Fprimary%252F20101229%252F12936201681400.jpg](http://museosiiri.tampere.fi/53A8080%2FVALOKUVA%2Fcontent%2FSIR_EXEC%2Fimages%2Fprimary%2F20101229%2F12936201681400.jpg) [Viitattu 3.10.2018].

Kuva 9. Kymen krematorio. Kotka-Kymin seurakunta. 2018. Saatavissa:

<https://www.kotka-kyminseurakunta.fi/5691-krematorio> [Viitattu 4.10.2018]

Kuva 10–12. Tiilien sommittelu kirkkosalissa. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 13. Tarjoilupöydän piirustus. Vänskä, Matti. 1998.

Kuva 14. Tarjoilupöydän kannen detalji. Petäjäniemi, Vili. 2018.

Kuva 15. Vanha katafalkki asetettuna alttarin eteen. Petäjäniemi, Vili. 2018.

Kuva 16. Kallion kirkko. Helsingin seurakuntayhtymä. 2017. Saatavissa: <https://www.helsinginseurakunnat.fi/kallionkirkko/artikkelit/k2hvhc5hl> [Viitattu 11.10.2018]

Kuva 17. Kallion kirkon katafalkki ja kukkatelineet. Palomäki, Henri. 2018.

Kuva 18. Kallion kirkon katafalkin runko ja taitettava kansi. Palomäki, Henri. 2018.

Kuva 19. Viialan kirkko. Tirilä, Soile. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 89. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 20. Viialan kirkon sisustus. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 88. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 21. Viialan kirkon katafalkki ja kukkatelineet. Seppänen, Jussi. 2018.

Kuva 22. Katafalkin kahva. Seppänen, Jussi. 2018.

Kuva 23. Alppilan kirkko. Tirilä, Soile. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 102. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 24. Alppilan kirkon kirkkosali. Toivari, Esko. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 103. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 25. Alppilan kirkon katafalkki. Marttinen, Harry. 2018.

Kuva 26. Lauttasaaren kirkko. Jokinen, Martti. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 106. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 27. Lauttasaaren kirkon suomalaisen seurakuntasalin sisustus. Jokinen, Martti. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 107. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 28. Lauttasaaren kirkon katafalkin osat. Panigrahi, Tomi. 2018.

Kuva 29. Lauttasaaren kirkon katafalkki koottuna alttarin eteen. Panigrahi, Tomi. 2018.

Kuva 30. Salokunnan kirkko. Tirilä, Soile. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 113. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 31. Salokunnan kirkon sisustus. Jokinen, Martti. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 112. Helsinki: Museovirasto.

Kuva 32. Salokunnan kirkon katafalkin saranaosa. Grönblom, Pasi. 2018.

Kuva 33. Salokunnan kirkon katafalkki. Grönblom, Pasi. 2018.

Kuva 34. Kannelmäen kirkko. Tirilä, Soile. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 124. Helsinki: Museovirasto

Kuva 35. Kannelmäen kirkon sisustus. Tirilä, Soile. 2006. Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970. s. 125. Helsinki: Museovirasto

Kuva 36. Kannelmäen kirkon katafalkki ja kukkatelineet. Lepistö, Juha. 2018.

Kuva 37. Kannelmäen kirkon katafalkin kahva. Lepistö, Juha. 2018.

Kuva 38. Katafalkin funktiokokonaisuus. Petäjaniemi, Vili. 2018. Alkuperäinen malli Papanek, Viktor. 1984. Soveltanut Anttila, Pirkko. 1992. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. s. 148. Helsinki: WSOY

Kuva 39. Ensimmäinen luonnos. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 40. Luonnos katafalkista taittokansilla. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 41. Altтарin mitoitus. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 42. Vanhan katafalkin asettuminen alttarilla. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 43. Sivuprojektio katafalkin luonnoksesta. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 44. Havainnepiirustus katafalkin jalkarakenteesta. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 45. Säätojalka KR Ø25/M8x17 & QAF kierretulppa neliöputkelle. Arvo-helat. 2018. Saatavissa: <https://www.arvo-helat.fi/saatojalka-o25m8x17-musta-p-720.html> & <https://www.arvo-helat.fi/kierretulppa-nelioputkelle-p-55.html> [Viitattu 16.10.2018].

Kuva 46. Hahle Tandem Tip on-kiskot keittiökalusteessa. Hahle Oy. 2018.

Saatavissa:

<http://www.hahle.fi/liukukiskot?category=23875578813746281&product=23875578813746352> [Viitattu 11.10.2018]

Kuva 47. Katafalkin kansiosan havainnepiirustus. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 48. Tandem -kiskojen asennusmitoitus.

Kuva 49. Katafalkin kansiosan tukirakenteen havainnepiirustus. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 50. Havainnekuva dominoliitosjärjestelmästä. Puuproffa. 2018. Saatavissa: http://www.puuproffa.fi/PuuProffa_2012/7/puusepan-liitokset/dominoliitos [Viitattu 16.10.2018]

Kuva 51. Tasapintainen nappimagneetti. Nettiverstas 2018. Saatavissa: <https://www.je-nettiverstas.fi/magneetti-19mm-x-3mm-tasap.html> [Viitattu: 16.10.2018]

Kuva 52. Havainnepiirustus magneeteista katafalkin kansiosan kyljessä. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 53. Värikonsepti nro:1. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 54. Värikonsepti nro:2. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 55. Kuva 55. Sivuprojektio katafalkista asetettuna alttarin eteen. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Kuva 56. Kuva 56. Katafalkin moduuliosien säilytysvaunu. Petäjaniemi, Vili. 2018.

Hei

Olen sisustusarkkitehtuurin ja kalustesuunnittelun opiskelija Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulusta. Olen tekemässä parhaillaan opinnäytetyötäni, jossa suunnittelen katafalkin Langinkosken kirkkoon Kotkaan.

Teen tutkimusta millaisia katafalkkeja muissa kirkoissa on, ja ajattelin olisiko mahdollista saada kuvia millainen katafalkki Hyvinkään kirkossa on ja mahdollisesti myös taustatietoa siitä? Jos saan käyttää kuvia opinnäytetyössäni, niin saisinko kuvaajan nimen ja vuosiluvun milloin kuvat on otettu?

Kiitos oikein paljon!!

Ystävällisin terveisin,
Vili Petäjaniemi

+358 45 8767911
vili.petajaniemi@edu.xamk.fi

LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

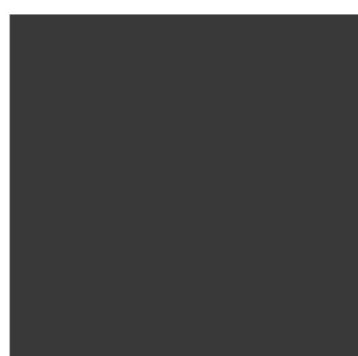
PIIRUSTUSLUETTELO

NRO:	NIMI	MITTAKAAVA
01	Konseptivaihtoehdot	-
02	Sivuprojektio katafalkista alttarilla	1:10
03	Katafalkin kansiosa ja kukkatelineet	1:5
04	Jalkarakenne, moduuli 1.	1:5
05	Jalkarakenne, moduuli 2.	1:5
06	Jalkarakenne, moduuli 3.	1:5
07	Jalkarakenne, moduuli 4.	1:5
08	Kiinnitys	1:5
09	Säilytysvaunu	1:10

KONSEPTI NRO:1

KANSI
Lakattu tammi

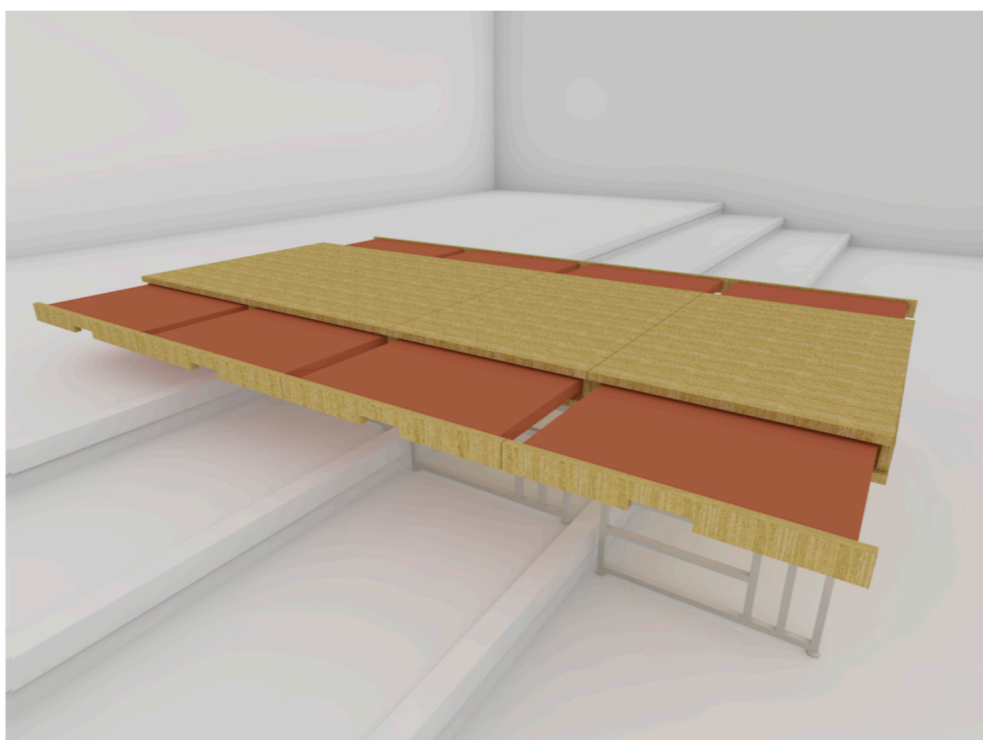

JALKA
RAL 9011

KUKKATELINEET
RAL 7033

KONSEPTI NRO:2

KANSI
Lakattu tammi

JALKA
RAL 9002

KUKKATELINEET
RAL 8023

Katafalkkiin on valittavana kaksi erilaista värikonseptia, joissa molemmissa on pyritty siihen että katafalkki olisi hienovaraisesti sidoksissa tilaan värien, muotojen ja materiaalien kautta.

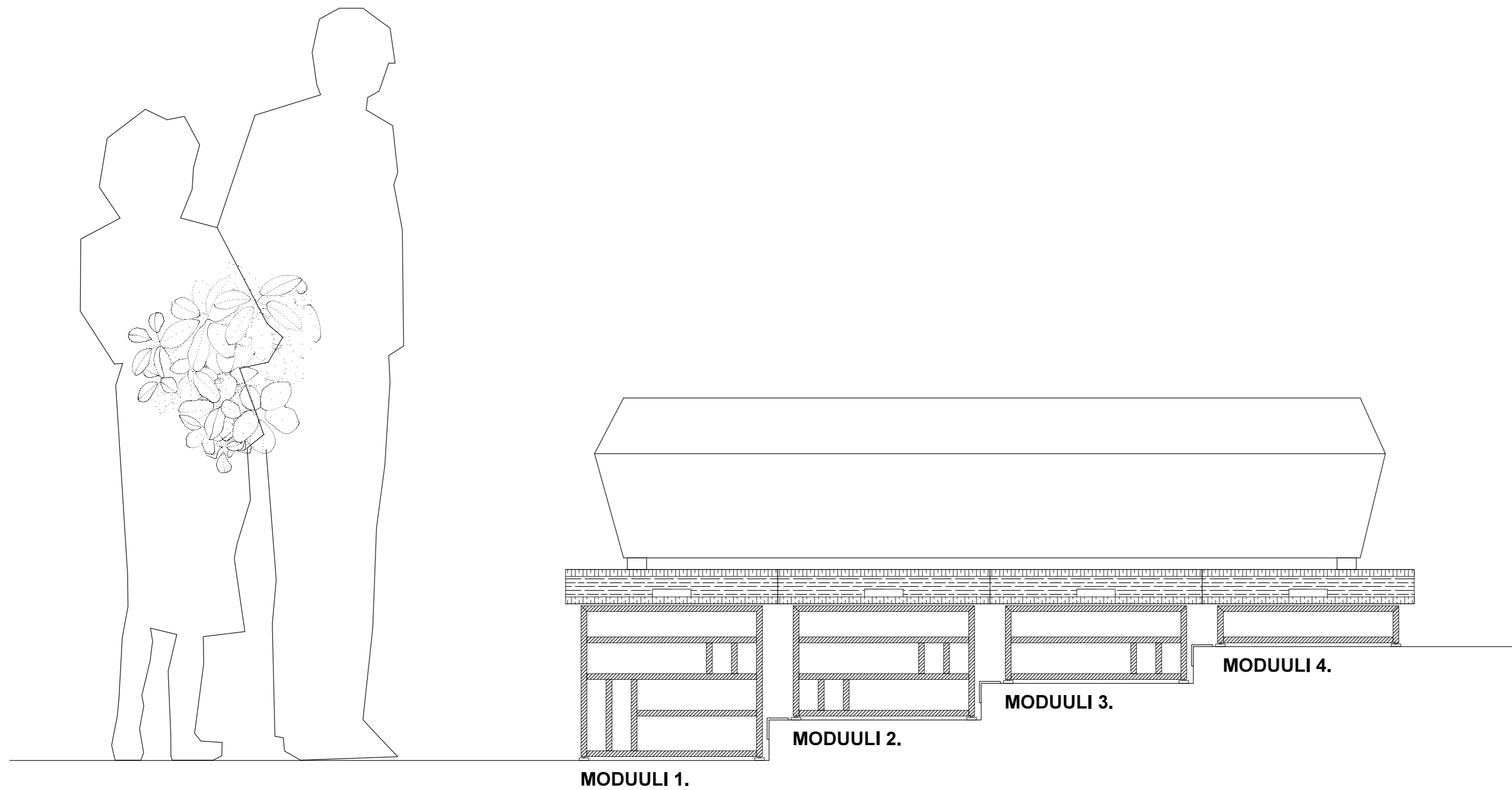
Jalan muodossa on viittauksia kirkkosalin tiilien ladontaan ja kannen puumateriaali on lakattua tammea, joka on myös kirkkosalin muun kalustuksen pääasiallinen materiaali.

Konsepti nro. 1:ssä tummanharmaa jalkaosa antaa katafalkille ryhdikkään ilmeen ja kukkatelineiden vihertävänharmaa on valittu sopimaan yhteen kirkkosalin lattian ja alttarin yksityiskohtien kanssa.

Konsepti nro: 2:ssa värikonsepti on tehty kirkkosalin seinien tiilimateriaalin mukaan. Vaaleanharmaa jalkaosa on ilmava ja tuo mieleen seinien ristiin rastiin menevät rappaukset. Kukkatelineet ovat tiilenpunaiset, ja yhdessä lakatun tammen kanssa luo mielenkiintoisen kontrastin vaaleaan jalkarakenteeseen.

LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

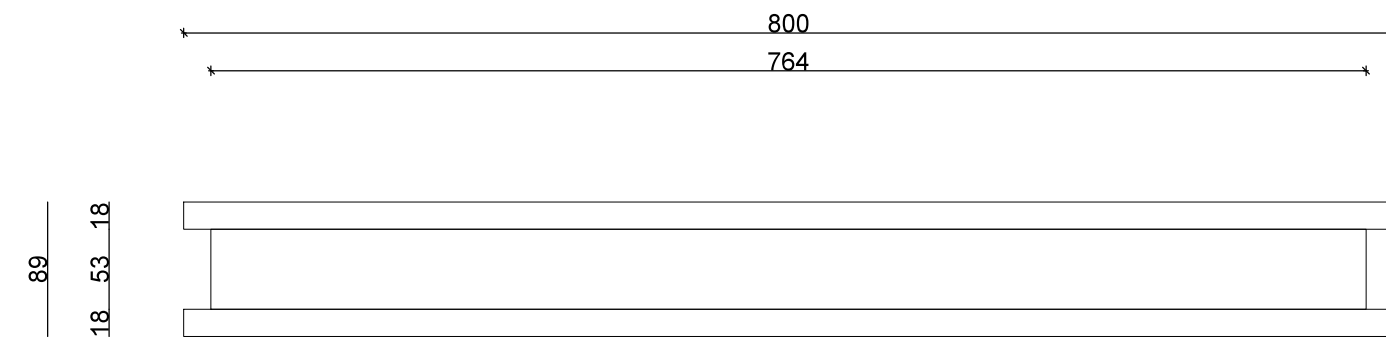
PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
01	Konseptivaihtoehdot
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
-	Vili Petäjäniemi

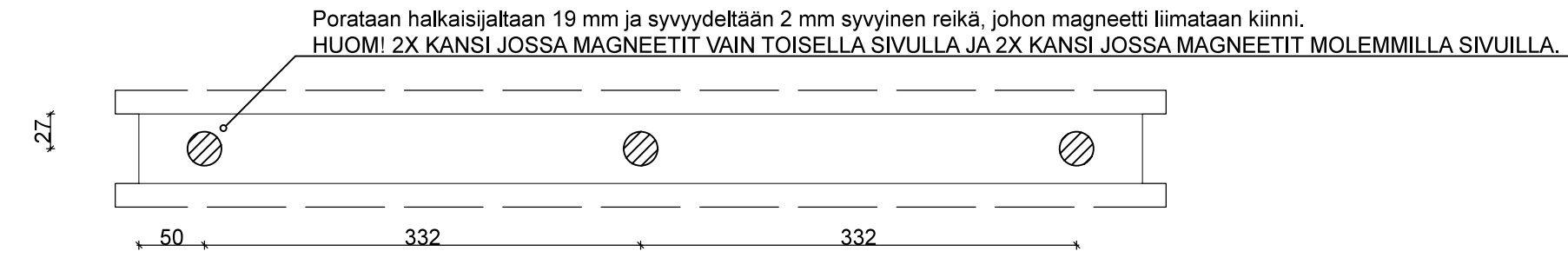
LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
02	Sivuprojektio katafalkista alttarilla.
PÄIVÄMÄÄRÄ 24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:10	Vili Petäjaniemi

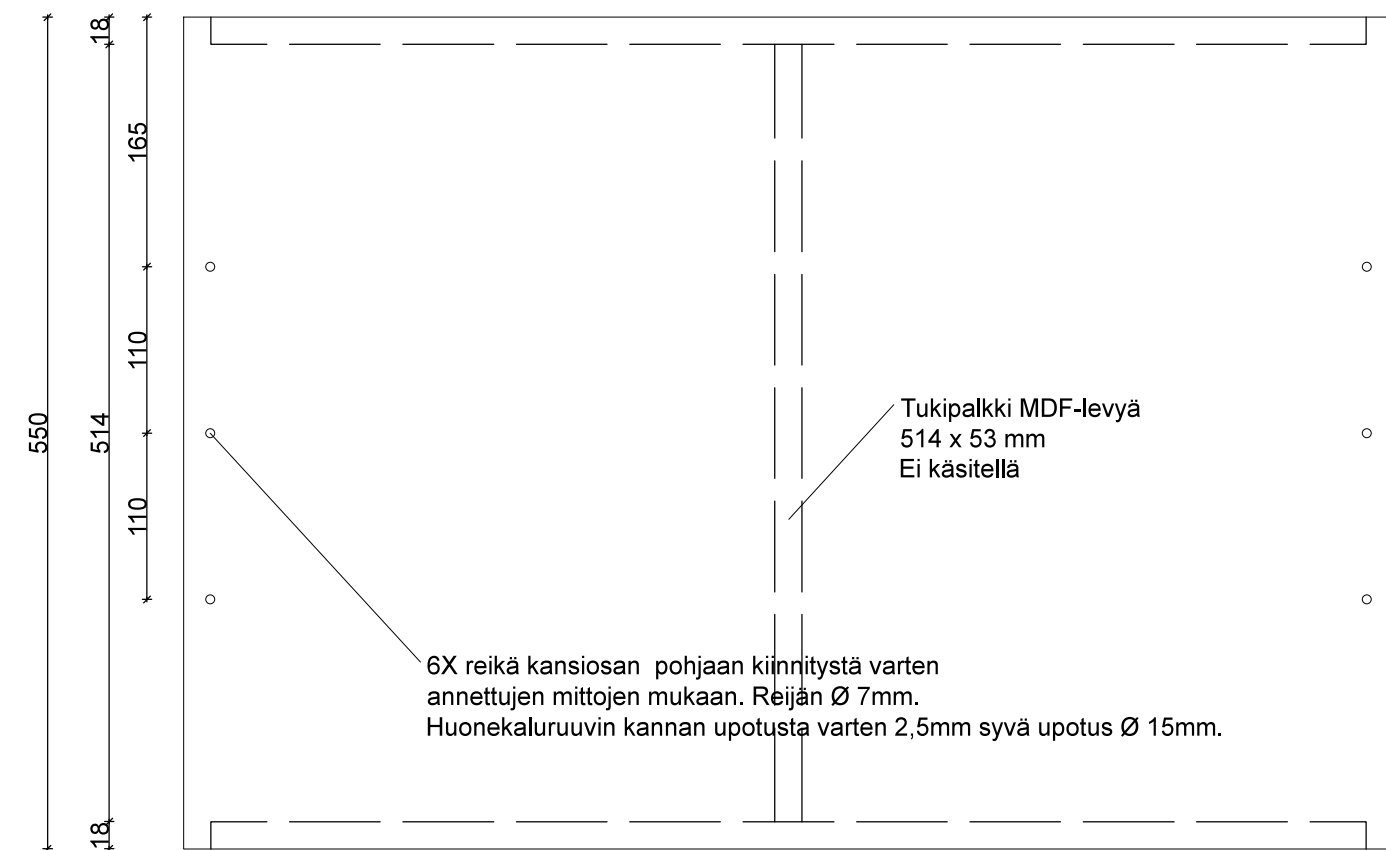
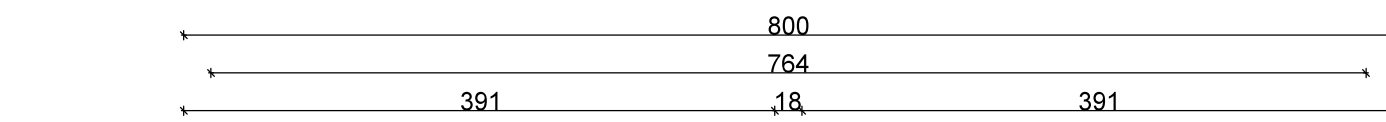
SIVUPROJEKTIO

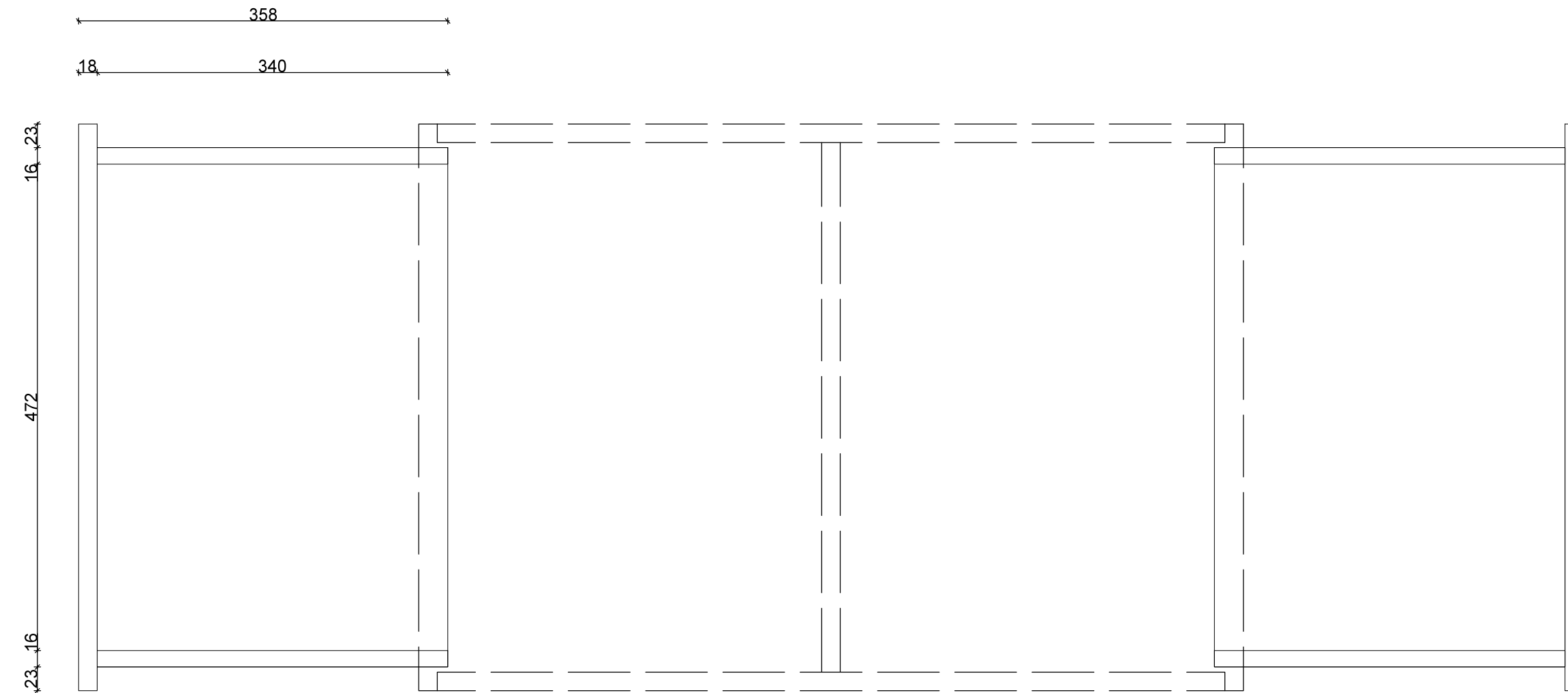
KIINNITYS

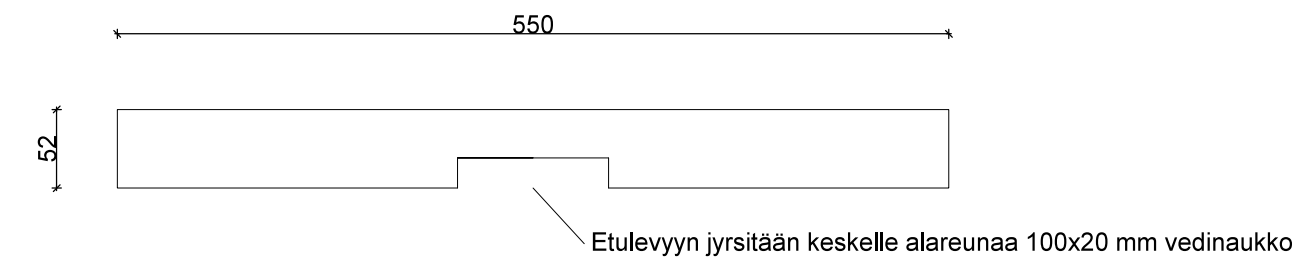
NÄKYMÄ YLHÄÄLTÄ

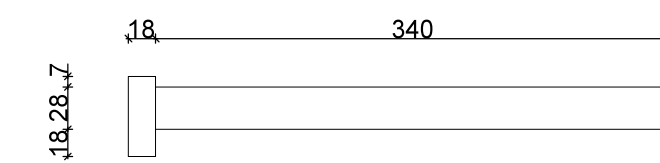
KUKKATELINEET

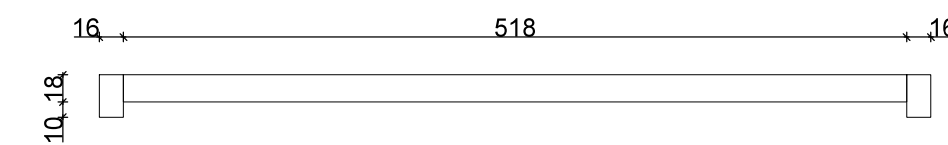
ETUPROJEKTIO

SIVUPROJEKTIO

TAKAPROJEKTIO

MATERIAALIT:

LIITE 5

KANSI:

18mm massiivitammilevy

KUKKATELINEET:

Etuprofiili 18mm massiivitammilevy,
muut osat 16-18 mm MDF-levyä

KÄSITTELY:

Puuosat lakataan himmeällä värittömällä huonekalu-
lakalla. Kiiltoaste: Matta. Käyttötarkoitus huomioon ottaen pintakäsittelytuotteiden
kulutuksenkestoon kiinnitettävä erityistä huomiota.

MDF-osat (lukuunottamatta tukipalkkia) maalataan
asiakkaan valitseman konseptin mukaan
RAL 7033 tai RAL 8023, kts. piirustus nro: 01
Kiiltoaste: Matta. Käyttötarkoitus huomioon ottaen pintakäsittelytuotteiden
kulutuksenkestoon kiinnitettävä erityistä huomiota.

Muuta:

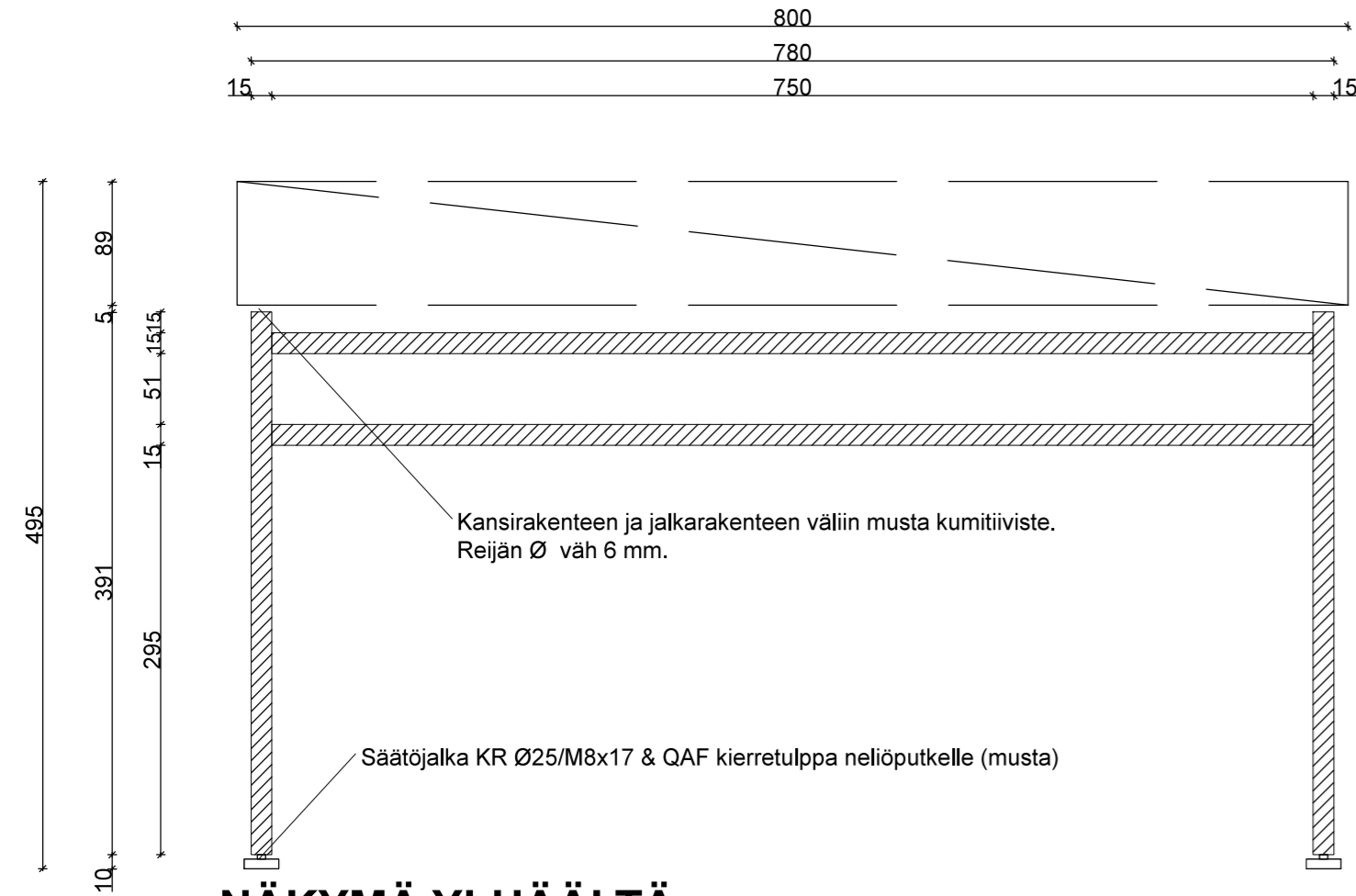
Kukkatelineiden kiskot (Blum Tandem 350mm)
asennetaan valmistajan ohjeiden mukaan. Osien
mitoitus laskettu valmiiksi valmistajan ohjeiden
mukaan.

3-6 kpl nappimagneetti Ø19mm, syv 3mm, liimataan kiinni puuliimalla

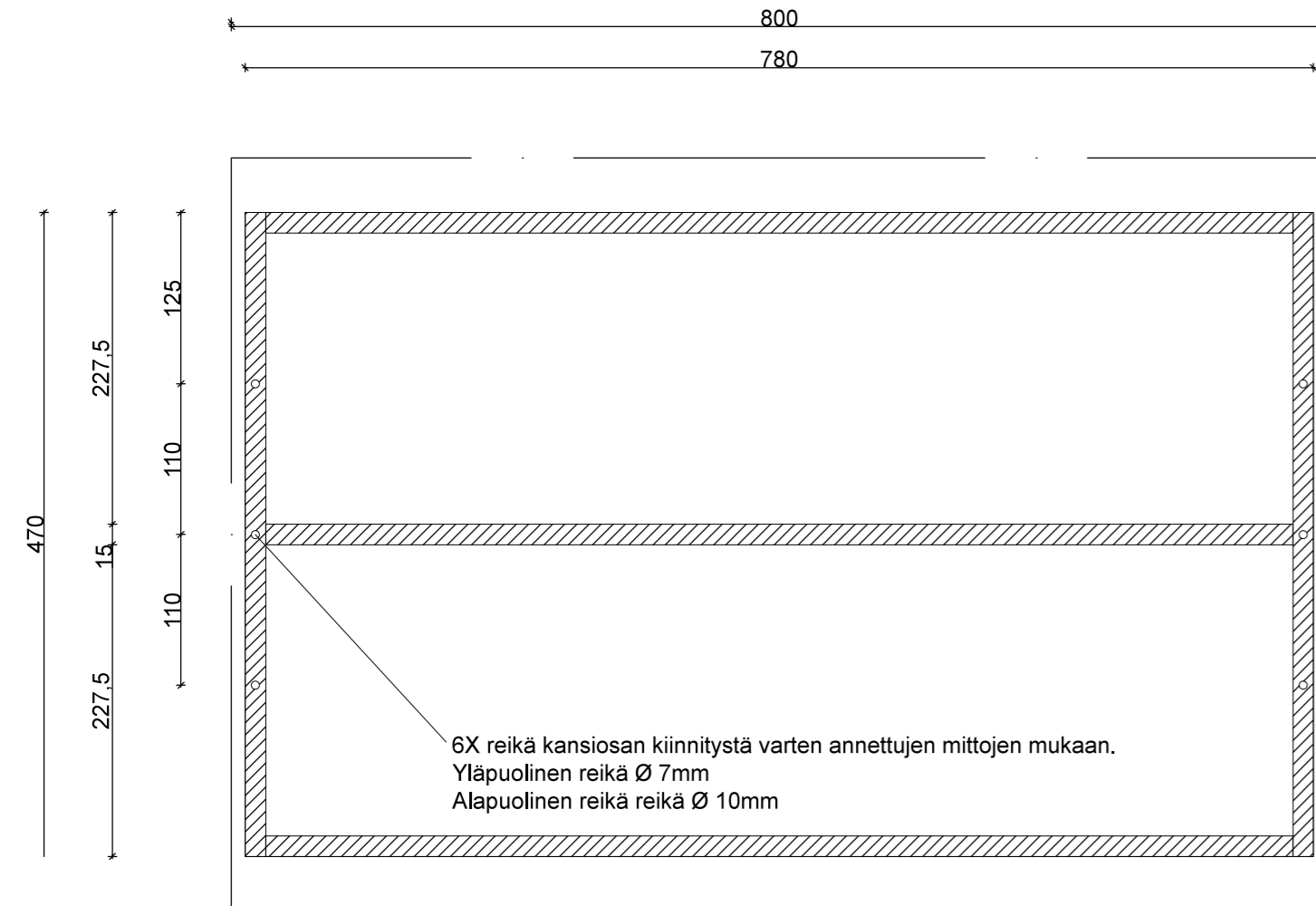
LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
03	Katafalkin kansiosa ja kukkatelineet
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:5	Vili Petäjaniemi

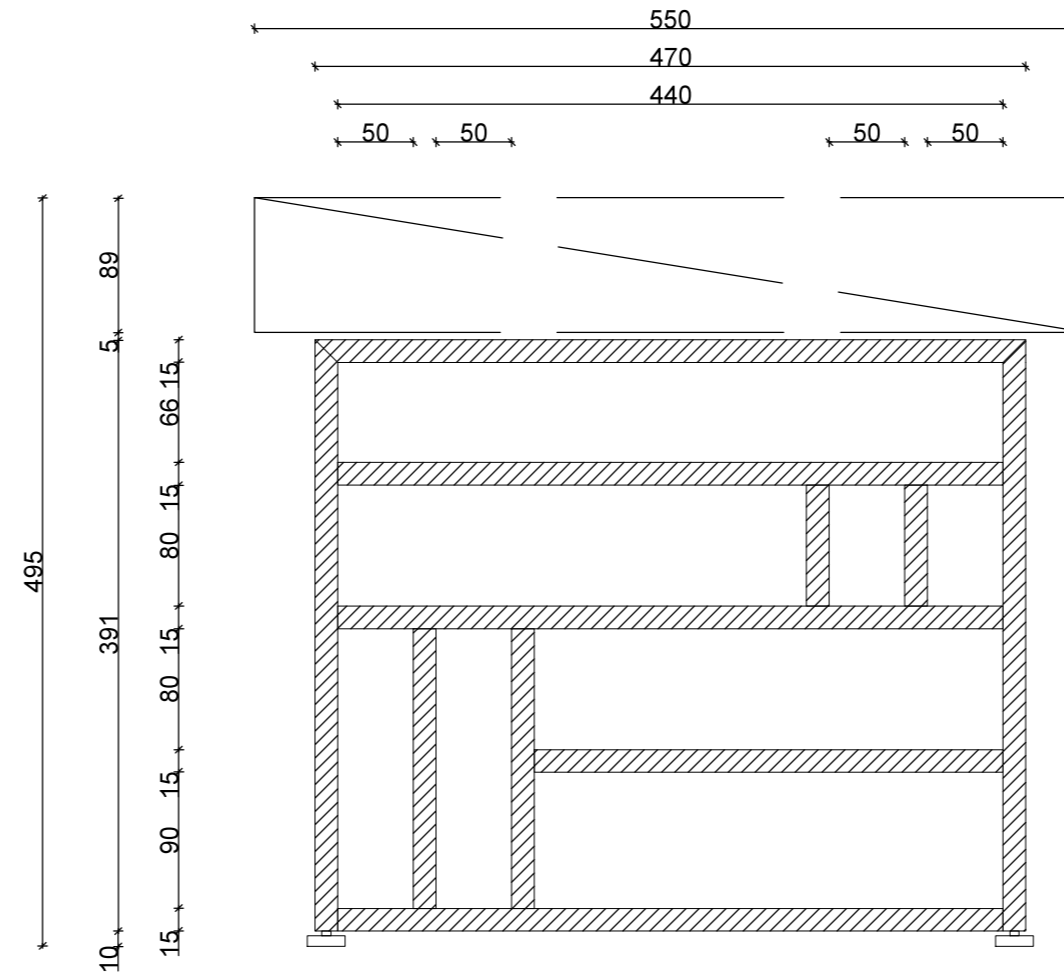
ETUPROJEKTIO

NÄKYMÄ YLHÄÄLTÄ

SIVUPROJEKTIO

MATERIAALIT:

Teräksinen neliöputki 15x15mm. seinämäpaksuus 1-1,5 mm

LIITE 6

KÄSITTELY:

Jalkaosaa polttomaalataan asiakkaan valitseman koseptin mukaan.

RAL 9011 tai RAL 9002. Kiiltoaste: Matta.

Kts piirustus nro:01

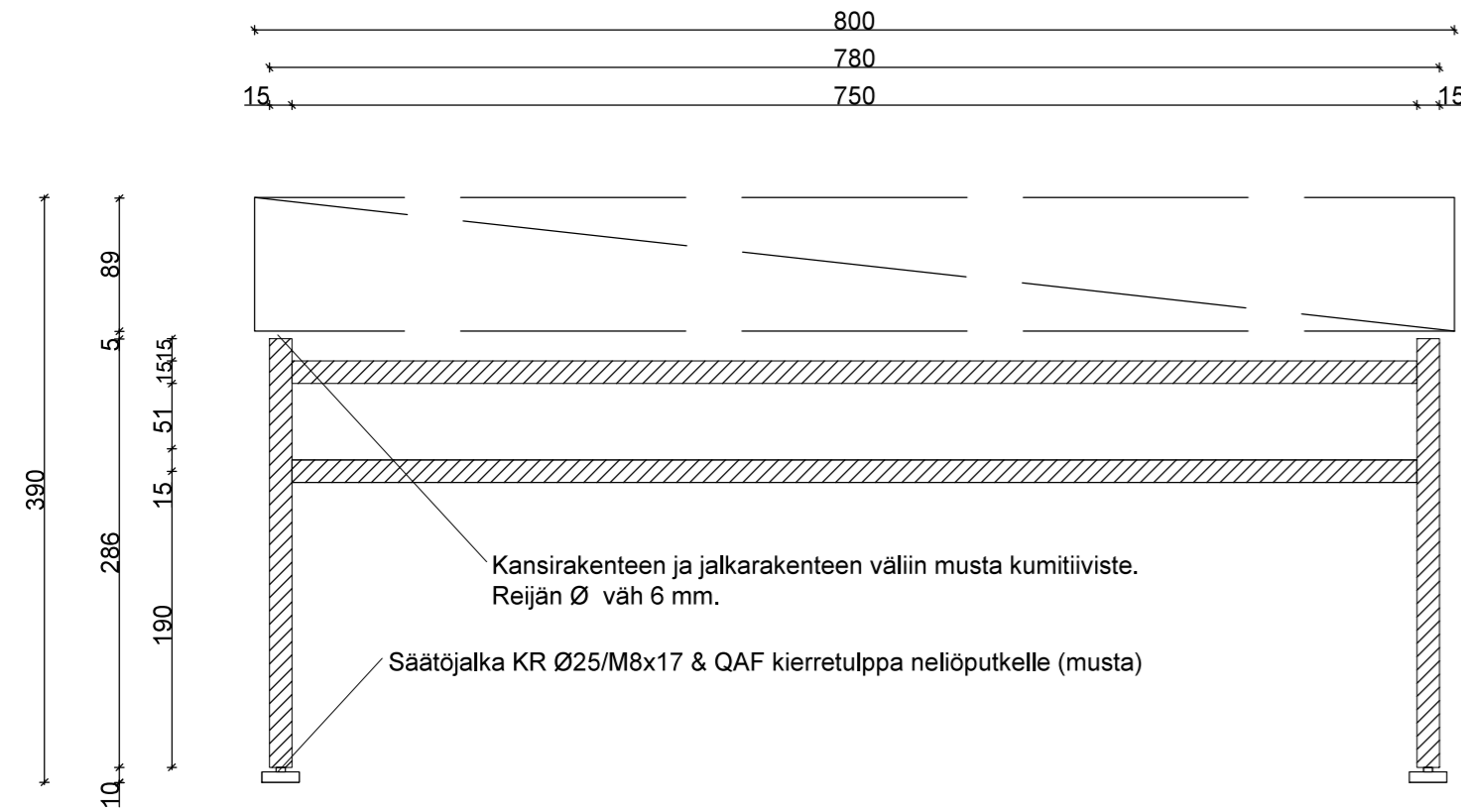
MUUTA:

4x säätöjalka KR Ø25/M8x17 & QAF kierretulppa neliöputkelle (musta)

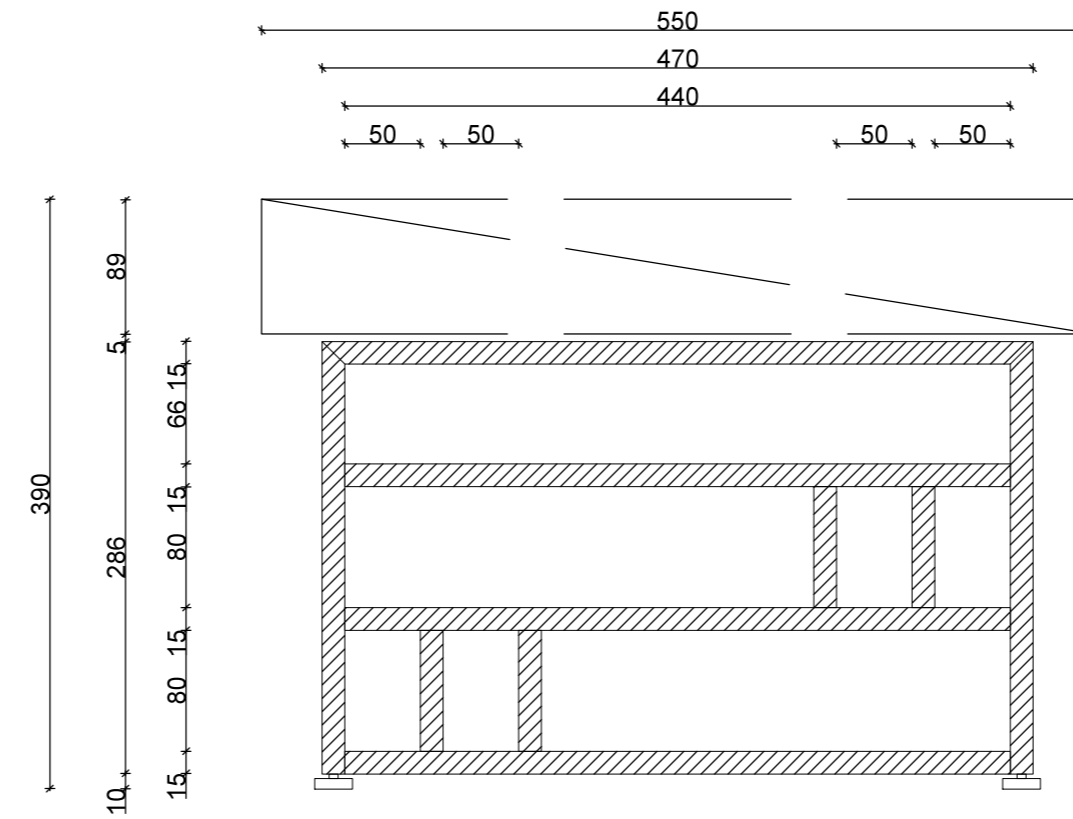
LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
04	Jalkarakenne Moduuli 1.
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:5	Vili Petäjäniemi

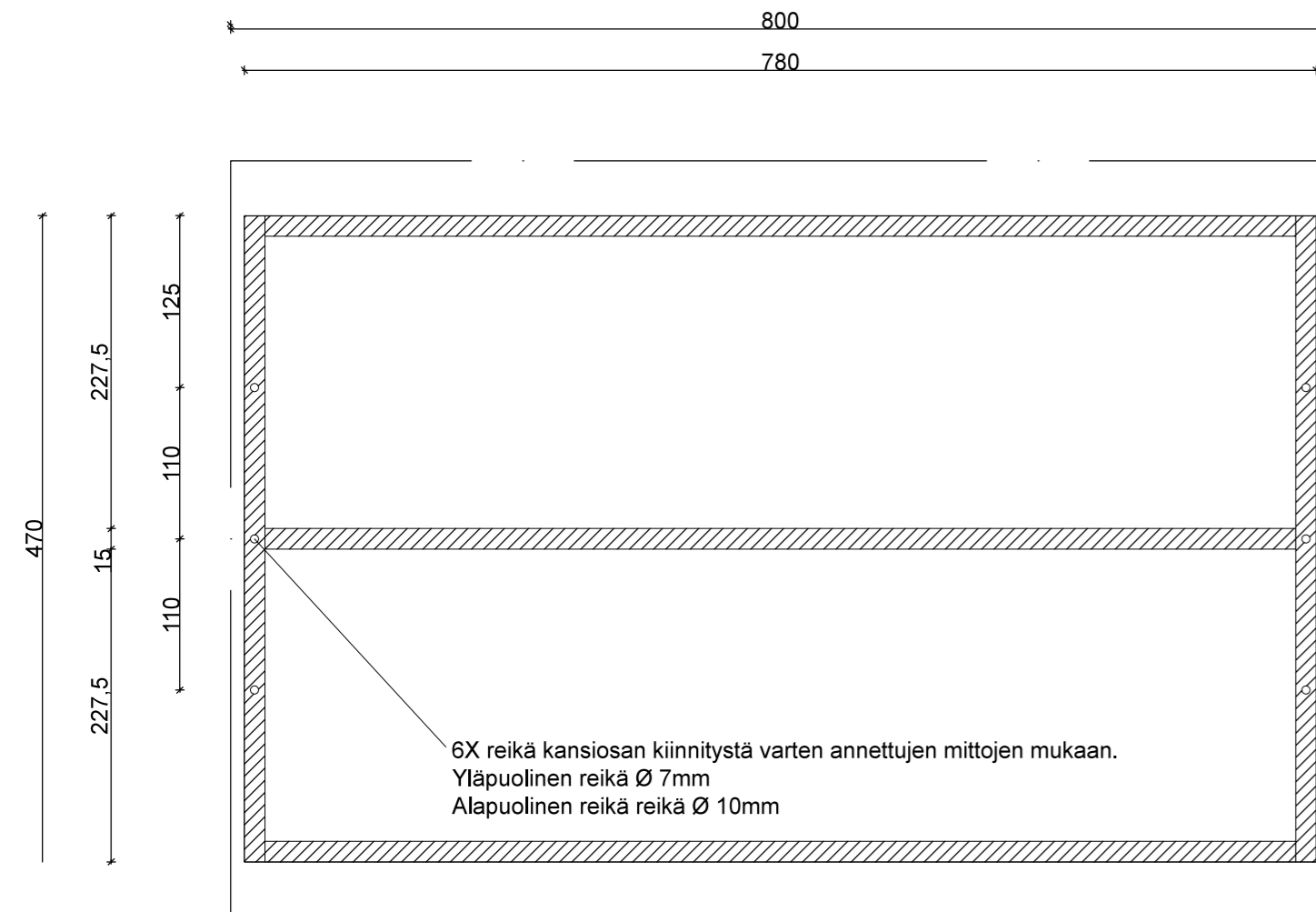
ETUPROJEKTIO

SIVUPROJEKTIO

NÄKYMÄ YLHÄÄLTÄ

MATERIAALIT:

Teräksinen neliöputki 15x15mm. seinämäpaksuus 1-1,5 mm

LIITE 7

KÄSITTELY:

Jalkaosia polttomaalataan asiakkaan valitseman kokepitiin mukaan.
RAL 9011 tai RAL 9002. Kiiltoaste: Matta.
Kts piirustus nro:01

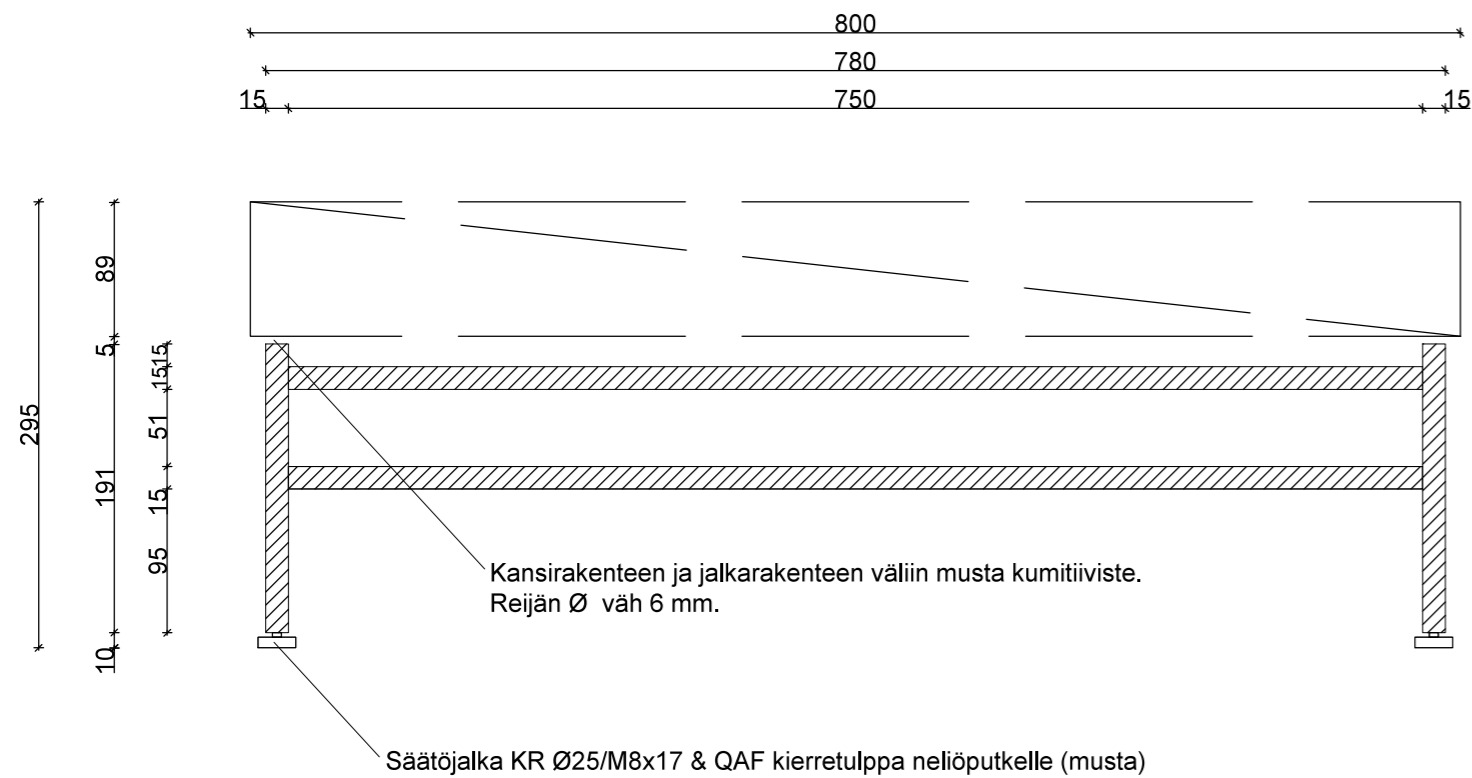
MUUTA:

4x säätöjalka KR Ø25/M8x17 & QAF kierretulppa neliöputkelle (musta)

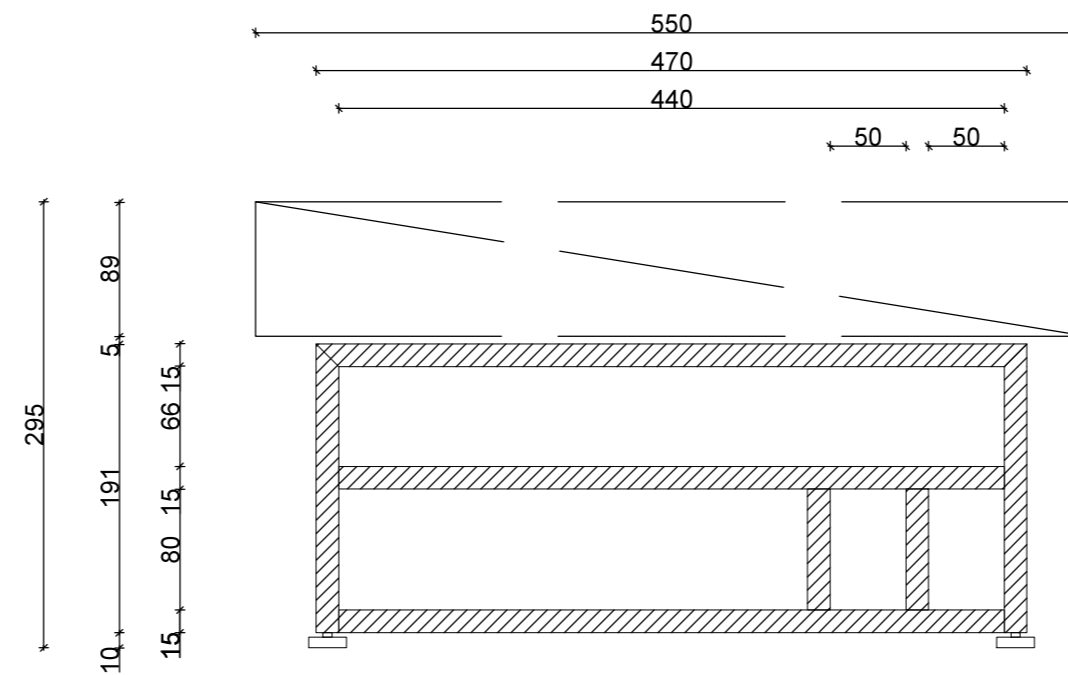
LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
05	Jalkarakenne Moduuli 2.
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:5	Vili Petäjäniemi

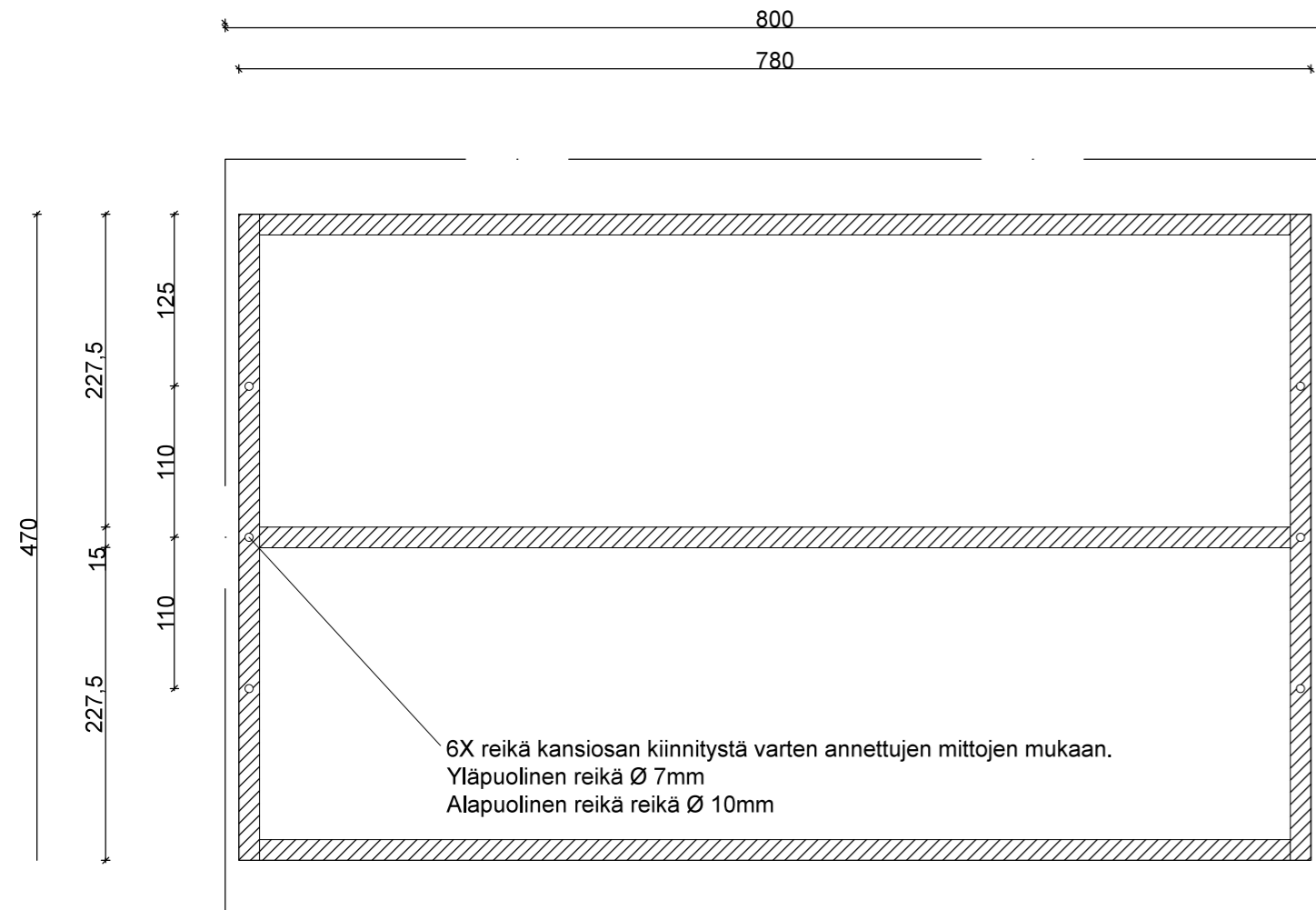
ETUPROJEKTIO

SIVUPROJEKTIO

NÄKYMÄ YLHÄÄLTÄ

MATERIAALIT:

Teräksinen neliöputki 15x15mm. seinämäpaksuus 1-1,5 mm

LIITE 8

KÄSITTELY:

Jalkaosa polttomaalataan asiakkaan valitseman koseptin mukaan.
RAL 9011 tai RAL 9002. Kiiltoaste: Matta.
Kts piirustus nro:01

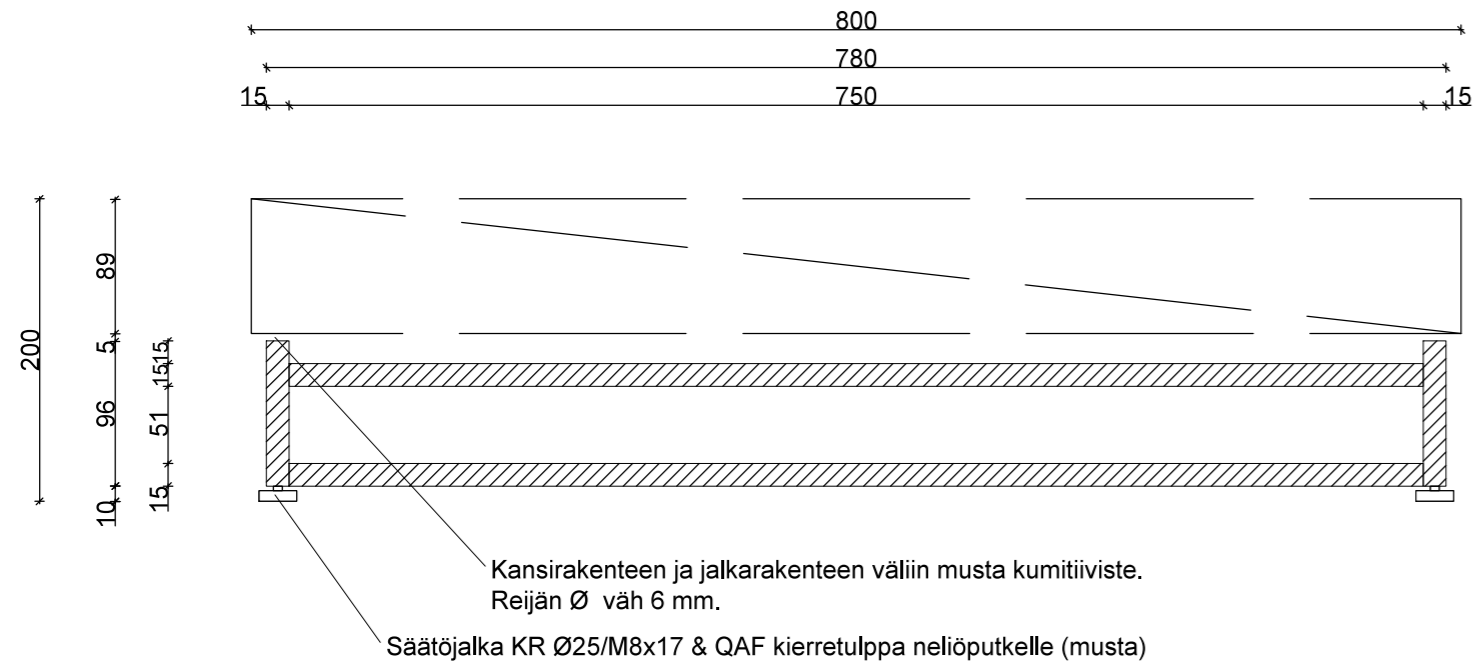
MUUTA:

4x säätöjalka KR Ø25/M8x17 & QAF kierretulppa neliöputkelle (musta)

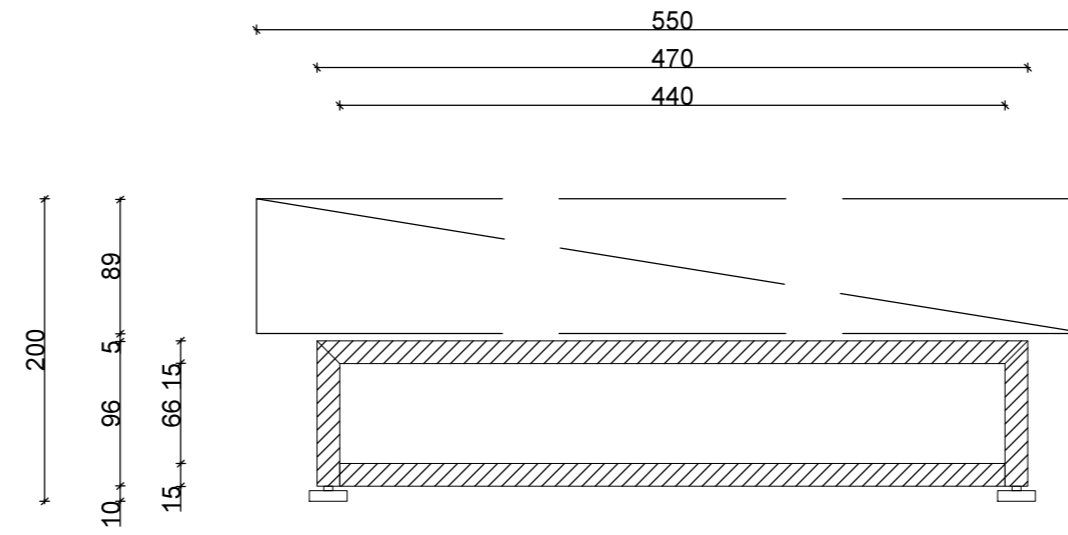
LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
06	Jalkarakenne Moduuli 3.
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:5	Vili Petäjaniemi

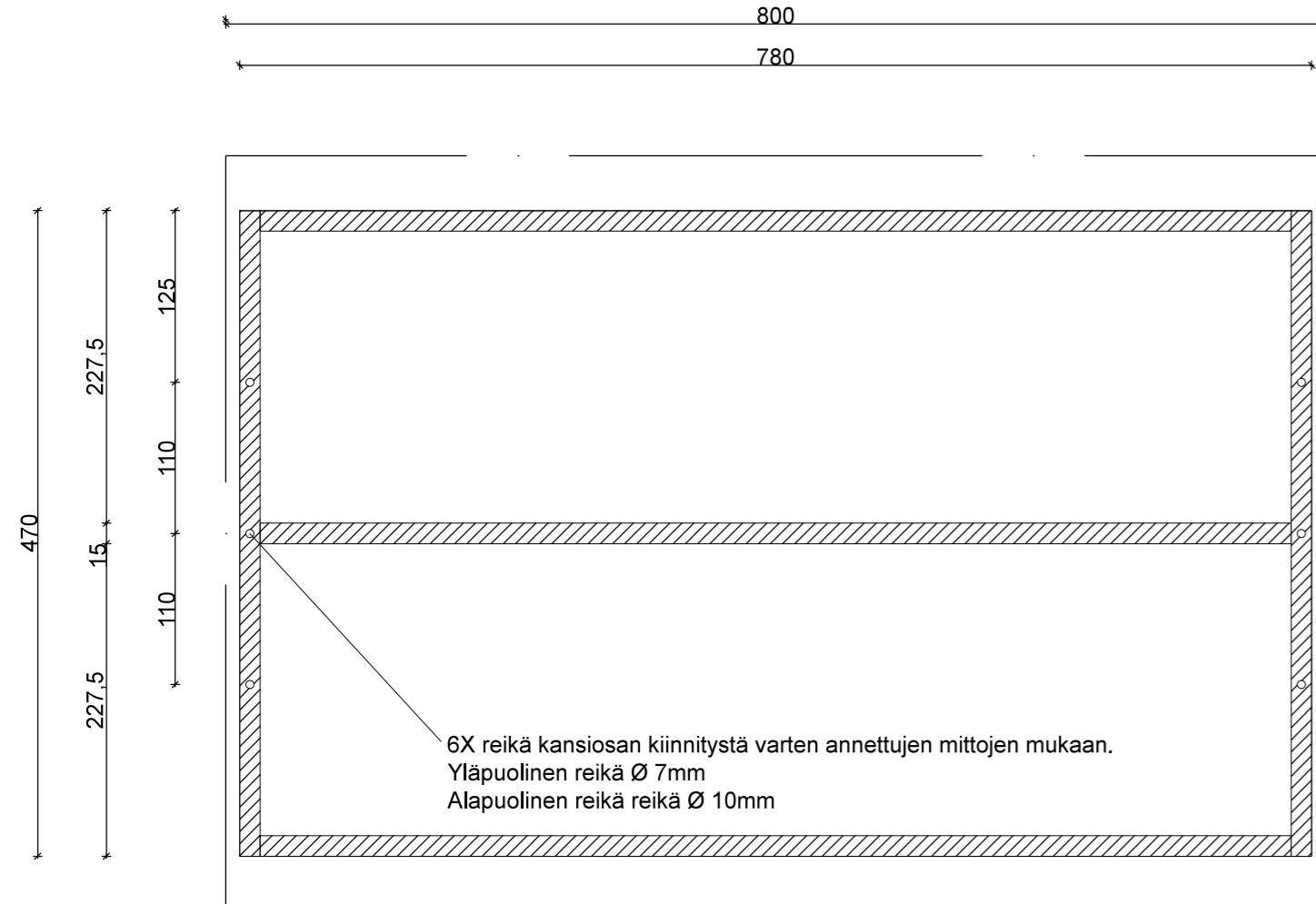
ETUPROJEKTIO

SIVUPROJEKTIO

NÄKYMÄ YLHÄÄLTÄ

MATERIAALIT:

Teräksinen neliöputki 15x15mm. seinämäpaksuus 1-1,5 mm

LIITE 9

KÄSITTELY:

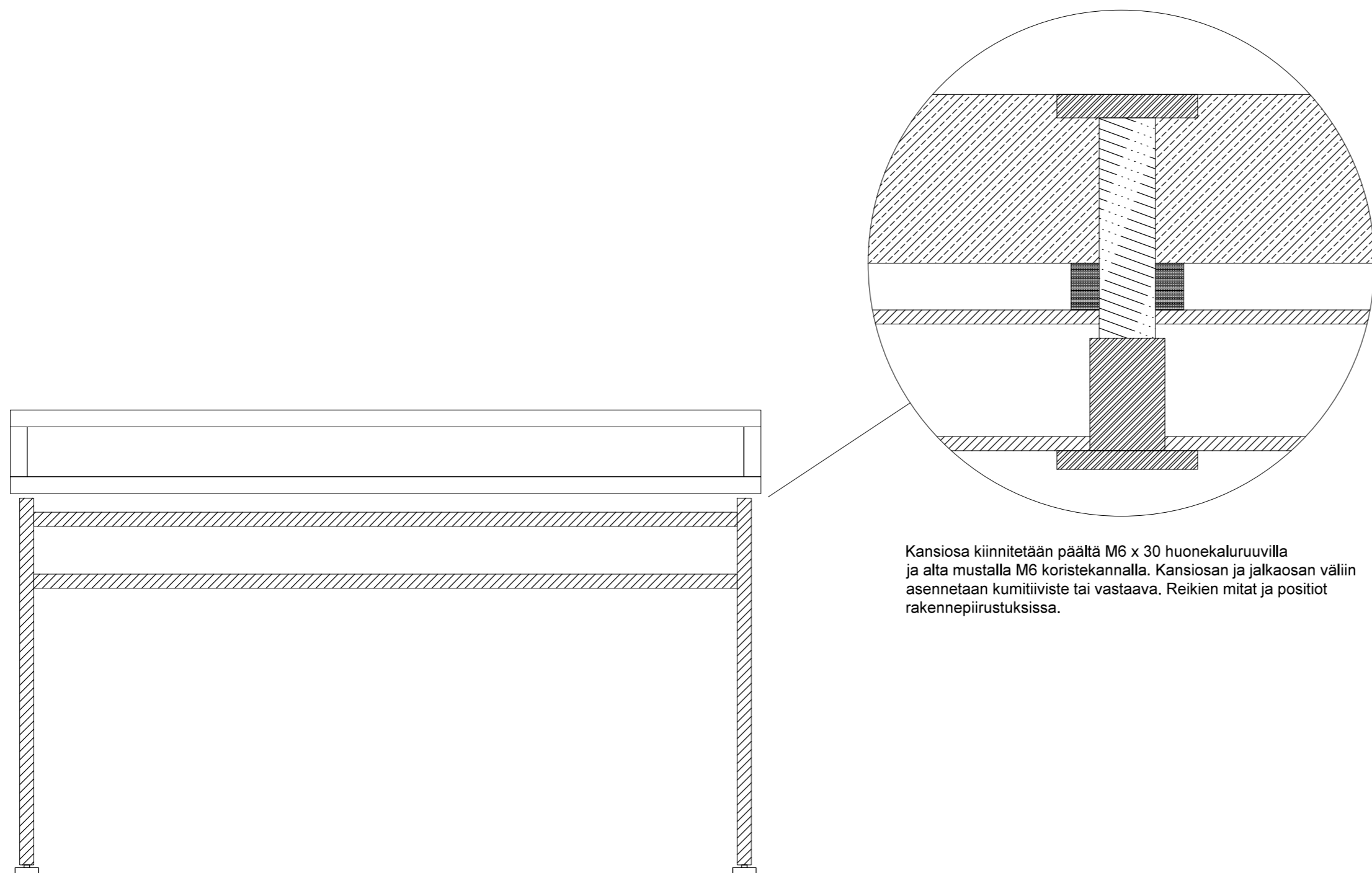
Jalkaosaa polttomaalataan asiakkaan valitseman koseptin mukaan.
RAL 9011 tai RAL 9002. Kiiltoaste: Matta.
Kts piirustus nro:01

MUUTA:

4x säätöjalka KR Ø25/M8x17 & QAF kierretulppa neliöputkelle (musta)

LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

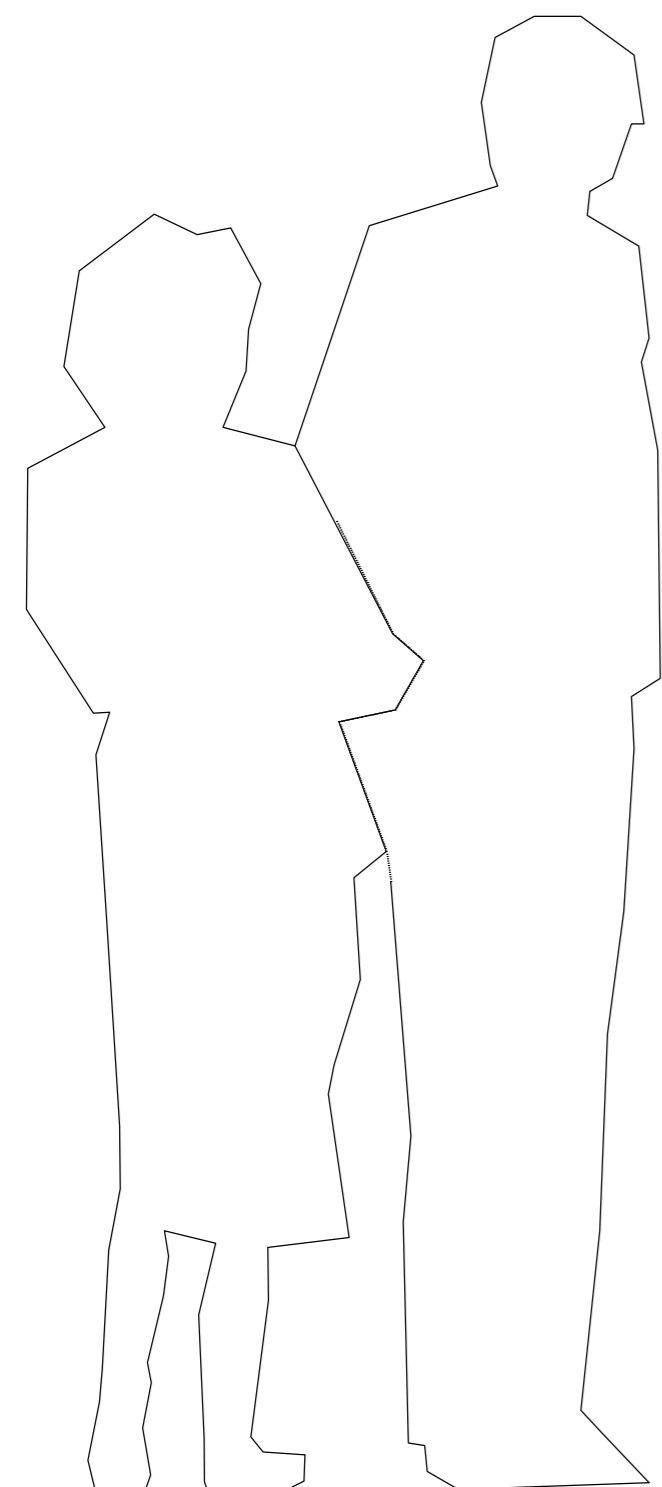
PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
07	Jalkarakenne Moduuli 4.
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:5	Vili Petäjaniemi

Kansiosa kiinnitetään päältä M6 x 30 huonekaluruuvilla ja alta mustalla M6 koristekannalla. Kansiosan ja jalkaosan väliin asennetaan kumitiiviste tai vastaava. Reikien mitat ja positiot rakennepiirustuksissa.

LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

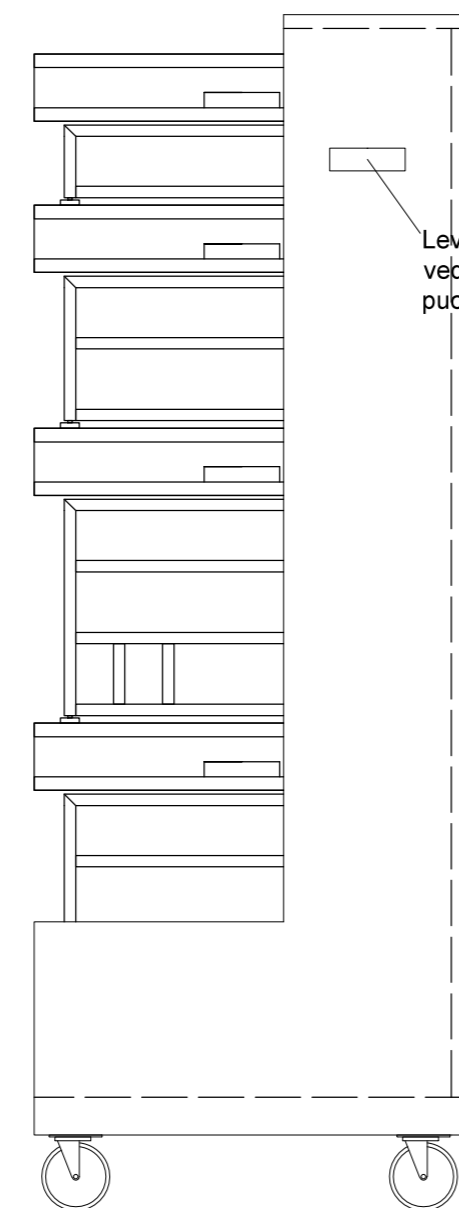
PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
08	Katafalkin kansiosan ja jalkarakenteen kiinnitys
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:5, 1:1	Vili Petäjäniemi

1482
50, 232
1182
18, 176

SIVUPROJEKTIO

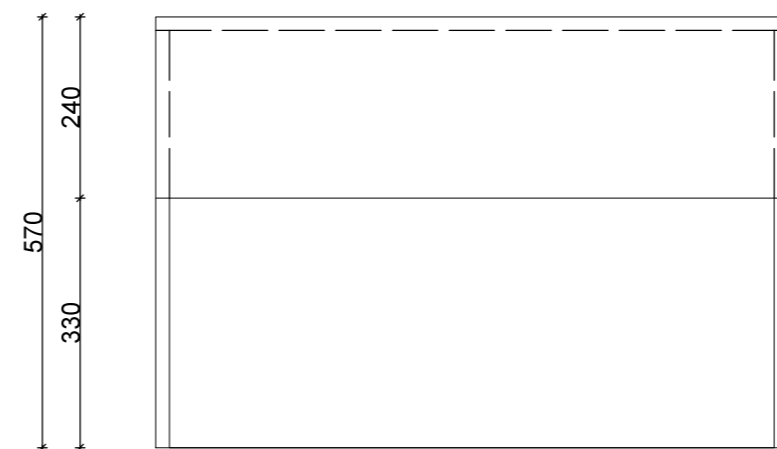
570
330 222 18
61

Levyyn jyrsitään 100x30 mm vedinaukko molemmille puolille.

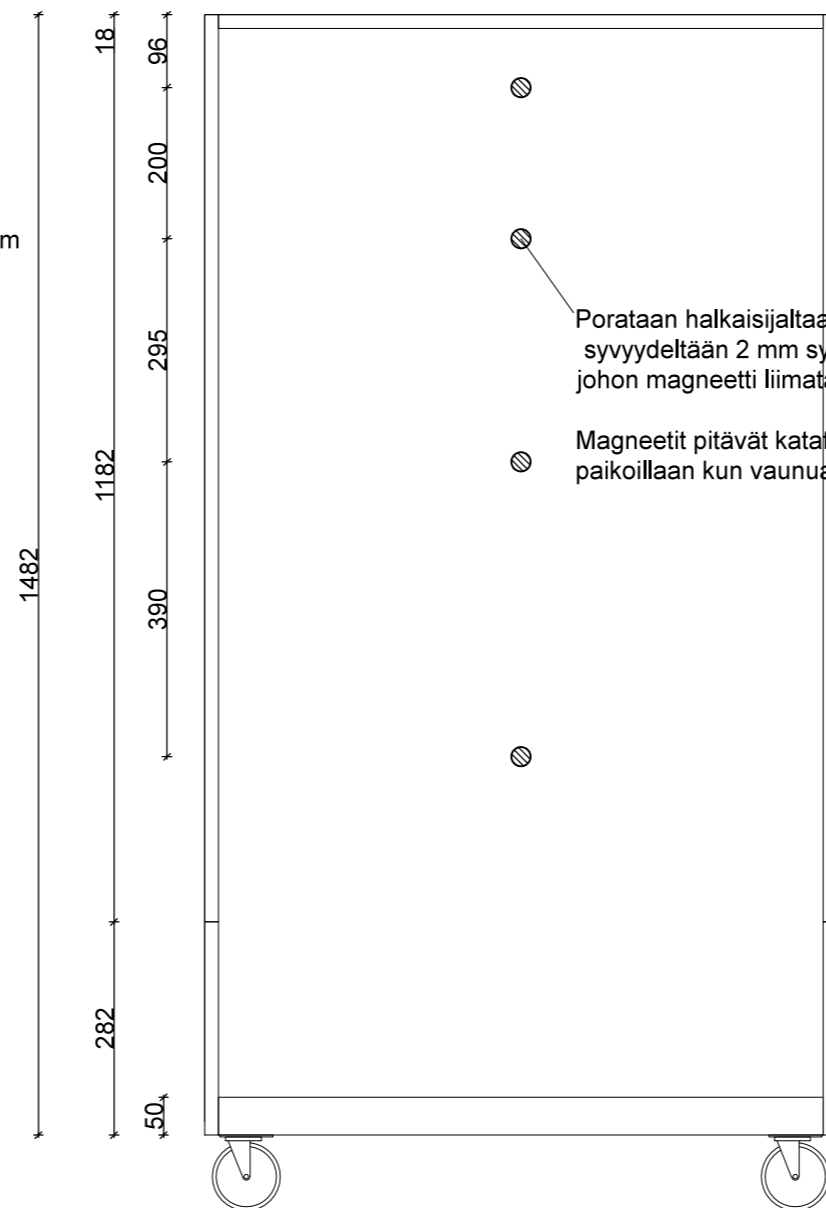
NÄYKYMÄ YLHÄÄLTÄ

836

ETUPROJEKTIO

836
18 800 18

Porataan halkaisijaltaan 19 mm ja syvyydeltään 2 mm syvyinen reikä, johon magneetti liimataan kiinni.

Magneetit pitävät katafalkin osat paikoillaan kun vaunua siirretään.

MATERIAALIT:

18 mm MDF-levy.

Pohja 50 mm MDF-levy

KÄSITTELY:

Osat maalataan asiakkaan valitseman konseptin mukaan

RAL 7033 tai RAL 8023,

kts. piirustus nro: 01

Kiiltoaste: Matta. Käyttötarkoitus huomioon ottaen pintakäsittelytuotteiden kulutuksenkestoon kiinnitettävä erityistä huomiota.

MUUTA:

4x Kalustepyörä, ruuvataan pohjaan kiinni.

4 kpl nappimagneetti Ø19mm, syv 3mm, liimataan kiinni puuliimalla.

Tarvittaessa rakenteita vaihdistetaan kulmarauodoilla.

LANGINKOSKEN KIRKON UUSI KATAFALKKI

PIIRUSTUSNUMERO	NIMI
09	Katafalkin säilytysvaunu.
PÄIVÄMÄÄRÄ	
24.10.2018	
MITTAKAAVA	TEKIJÄ
1:10	Vili Petäjäniemi